

Právnická fakulta Masarykovy university

Katedra správní vědy a správního práva

Veřejná správa

Bakalářská práce

**Policie České republiky jako správní orgán na úseku
zbraní a střeliva**

Martin Sotona

2019/2020

Čestné prohlášení:

„Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci na téma *Policie České republiky jako správní orgán na úseku zbraní a střeliva* zpracoval sám. Veškeré prameny a zdroje informací, které jsem použil k sepsání této práce, byly citovány v poznámkách pod čarou a jsou uvedeny v seznamu použitých pramenů a literatury“.

V Chocni dne 01.05.2020

Martin Sotona

Tímto bych rád poděkoval JUDr. Stanislavu Sedláčkovi, Ph.D. za jeho cenné rady, odborné vedení, avšak zejména za velice vstřícný přístup při vedení mé bakalářské práce. Rovněž bych chtěl poděkovat své rodině, která mě podporovala během celého mého studia.

Abstrakt

Diplomová práce se zabývá problematikou právní úpravy v oblasti civilního držení a nošení střelných zbraní. Práce se nejprve zaměřuje na vývoj evropské legislativy. Podstatná část práce představuje analýzu české aktuální právní úpravy civilního držení a nošení střelných zbraní. Na závěr je provedena komparace české právní úpravy s rakouskou a polskou právní úpravou. Práce si bere za cíl zhodnotit a poukázat na problematické právní ustanovení a navrhnout jejich možná zlepšení.

Klíčová slova

Střelná zbraň, nošení, držení, směrnice Evropské unie, zákon o zbraních, kategorie střelných zbraní, Ustawa o broni i amunicji, Bundesgesetz über die Waffenpolizei

Abstract

The diploma thesis deals with the issue of legal regulations in the field of civilian possession and carrying of firearms. At first it's focused on development of European legislation. A substantial part of the thesis is analyse of the czech regulation of civil possession and carrying of firearms. At the end of the thesis, the Czech legislation is compared witch Austria and Poland legislation. The main goal is to analyse the legal regulation to point out the problematic parts and to suggest posibble improvements.

Keywords

Firearm, carrying, possession, directive of European Union, weapon Act, gun cathegories, Ustawa o broni i amunicji, Bundesgesetz über die Waffenpolizei

Obsah

Seznam použitých zkratk.....	6
Úvod	8
1 Zbraňová legislativa Evropské unie	11
1.1 Směrnice 91/477/EHS	16
1.2 Novelizace Směrnice 91/477/EHS	20
1.2.1 Směrnice 2008/51/EC	20
1.2.2 Směrnice 2017/853	22
1.3 Spor ČR vs EU o zrušení Směrnice 2017/853	26
1.4 Změny Ústavy České republiky v souvislosti se zbraňovou legislativou Evropské Unie	37
2 Zbraňová legislativa v České republice.....	41
2.1 Zákon číslo 119/2002 Sb., o zbraních	42
2.2 Novelizace zákona o zbraních.....	50
2.3 Návrhy de lege ferenda k zákonu o zbraních.....	62
3 Komparace české zbraňové legislativy se zahraničními státy	65
3.1 Úvod do komparace s Rakouskou a Polskou právní úpravou	66
3.1.1 Komparace s Rakouskou právní úpravou.....	68
3.1.2 Komparace s Polskou právní úpravou	69
3.2 Shrnutí provedené komparace	72
Závěr.....	75
Seznam použitých pramenů a literatury	78
Seznam tabulek.....	84
Zadání práce.....	85

Seznam použitých zkratek

Právní předpisy¹

Směrnice 2017/853

Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2017/853 ze dne 17. května, kterou se mění směrnice Rady 91/477/EHS o kontrole nabývání a držení zbraní (Text s významem pro EHP)

Směrnice 2008/51/ES

Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2008/51/ES ze dne 21. května 2008, kterou se mění směrnice Rady 91/477/EHS o kontrole nabývání a držení zbraní

Směrnice 91/477/EHS

Směrnice Rady 91/477/EHS ze dne 18. června 1991 o kontrole nabývání a držení zbraní

Lisabonská smlouva

Lisabonská smlouva pozměňující Smlouvu o Evropské unii a Smlouvu o založení Evropského společenství ze dne 13. prosince 2007

Smlouva o fungování Evropské unie

Smlouva o fungování Evropské unie, Úřední věstník Evropské unie C 326/01 ze dne 26.10.2012, s. 390

Smlouva o Evropské unii

Smlouva o Evropské unii, Úřední věstník Evropské unie C 326/16 ze dne 26.10.2012

Zákon o zbraních

Zákon č. 119/2002 Sb., o střelných zbraních a střelivu a o změně zákona č. 156/2000 Sb., o ověřování střelných zbraní, střeliva a pyrotechnických předmětů a o změně zákona č. 288/1995 Sb., o střelných zbraních a střelivu (zákon o střelných zbraních), ve znění zákona č. 13/1998 Sb., a zákona č. 368/1992 Sb., o správních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů, a zákona č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání (živnostenský zákon), ve znění pozdějších předpisů

¹ Není-li uvedeno jinak, jsou veškeré právní předpisy v bakalářské práci citovány ve znění pozdějších předpisů.

Zákon o provozu na pozemních komunikacích

Zákon č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích, ve znění pozdějších předpisů

Rakouský zákon o zbraních

Bundesgesetz über die Waffenpolizei (Waffengesetz 1996 – WaffG)

Polský zákon o zbraních

Dz. U. 1999 Nr 53 poz. 549U S TAWAz dnia 21maja 1999r.o broni iamunicji

Správní řád

Zákon č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů

Další použité zkratky:

ČR	Česká republika
EU	Evropská unie
SEU	Konsolidované znění Smlouvy o Evropské unii znění Lisabonské smlouvy ze dne 13. prosince 2007
SFEU	Konsolidované znění Smlouvy o fungování Evropské unie ve znění Lisabonské smlouvy ze dne 13. prosince 2007

Úvod

Téma své bakalářské práce jsem si zvolil „Policie České republiky jako správní orgán na úseku zbraní a střeliva“. Vybral jsem si právě toto téma z více důvodů. Již šestým rokem jsem ve služebním poměru, kdy na Obvodní oddělení Policie České republiky v Chocni jsem nastoupil v roce 2014. Se střelnou zbraní proto přicházím do styku v profesním životě v podstatě na denní bázi. I z tohoto důvodu je mi zvolené téma blízké. Slovo „zbraň“ však ve spoustě lidí nebudí pozitivní emoce. Je však důležité mít na paměti, že zbraň je pouze nástroj, kdy výstižně tuto myšlenku vyjádřili autoři komentáře zákona o zbraních JUDr. Jiří Teryngel a Ing. Antonín Kreml: „*Nebezpečná není zbraň sama o sobě, nebezpečný je vždy člověk, který drží prst na spoušti.*“²

Na začátek této práce je třeba uvést, že ačkoliv jsem si zvolil téma „Policie České republiky jako správní orgán na úseku zbraní a střeliva“, tak se má bakalářská práce věnuje téměř výhradně nabývání a držení střelných zbraní z pohledu právní úpravy. K tomuto mírnému odklonu od prvotního výběru tématu došlo z důvodu, jelikož v oblasti právní úpravy nabývání a držení zbraní je v dnešní době velké množství aktualit, kdy tato oblast právní regulace skýtá mnoho prostoru k její analýze. Z tohoto důvodu a z důvodu, aby rozsah práce nebyl příliš dlouhý na případný úkor její kvality, rozhodl jsem se po předchozí konzultaci s vedoucím práce JUDr. Stanislavem Sedláčkem, Ph.D., že zachováme název zvoleného tématu, ovšem s ohledem na uvedené důvody se práce zaměří zejména na uvedenou oblast právní úpravy. Nejedná se však o podstatné odklonění od zvoleného tématu, jelikož předmětná oblast právní úpravy měla být stěžejním obsahem zpracovávaného tématu.

Jak je výše uvedeno, oblast právní úpravy v oblasti nabývání a držení zbraní je velmi aktuálním tématem. Po vyhlášení a vstupu v platnost směrnice 2017/853, došlo v České republice v letech 2017-2019 ke dvou návrhům na změnu ústavních zákonů, Ministerstvo vnitra České republiky rozpracovalo novelu zákona č. 119/2002 Sb., o zbraních a rovněž na základě výše uvedené směrnice podala Česká republika žalobu k Evropskému soudnímu dvoru na neplatnost. Z tohoto je zřejmé, že zvolené téma je aktuální a všem událostem uvedených v tomto odstavci bych se chtěl v bakalářské práci více věnovat v jednotlivých kapitolách.

V první kapitole se budu věnovat zbraňové legislativě Evropské Unie. Legislativa Evropské Unie je zařazena na začátek této práce, jelikož z této legislativy vychází právní úprava v oblasti nabývání a držení zbraní v České republice. Dne 17.5.2017 byla vyhlášena a vstoupila v platnost směrnice 2017/853. Česká republika podala dne 9.8.2017 žalobu Soudnímu dvoru EU, ve které požadovala zrušení této směrnice. Rozsudek v této věci vydal Soudní dvůr EU dne 3.12.2019 a tomuto bych se chtěl rovněž v první kapitole větší měrou věnovat. Na základě této směrnice předložila skupina poslanců sněmovně návrh na změnu ústavního zákona, kterým by došlo ke změně ústavního zákona č. 110/2008 Sb., o bezpečnosti České republiky, ve znění ústavního zákona č. 300/2000 Sb., a to doplněním článku 3 o

² KREML, A., TERYNGEL. *Zákon č. 119/2002 Sb., o zbraních. Komentář*. 2. vyd. Praha : Wolters Kluwer ČR, a. s., 2009, s. 12, ISBN 978-80-7357-461-1

odstavec 3, který měl opravňovat občany České republiky nabyvat, držet a nosit zbraně a střelivo k zajišťování bezpečnosti České republiky.³ Uvedená snaha o změnu ústavního zákona však nebyla snahou ojedinělou. Po poslaneckém návrhu na změnu ústavního zákona č. 110/2008 Sb., o bezpečnosti České republiky, ve znění ústavního zákona č. 300/2000 Sb., předložili dne 24.9.2019 senátoři návrh na změnu ústavního zákona, kterým by došlo ke změně Listiny základních práv a svobod, ve znění ústavního zákona č. 162/1998 Sb., a to doplněním čl. 6 odst. 4 o větu: *“Právo bránit život svůj či život jiného člověka i se zbraní je zaručeno za podmíněk, které stanoví zákon“*.⁴ Taktéž tento návrh na změnu ústavního zákona budu rozebírat v první kapitole.

V druhé kapitole mé práce se zaměřím na zbraňovou legislativu v České republice. Jelikož je práce zaměřena zejména na oblast nabyvání a držení střelných zbraní, budu se v této kapitole téměř výhradně zabírat zákonem č. 119/2002 Sb., o zbraních. Ve stručnosti shrnu historický vývoj zákona o zbraních, dále se budu věnovat novelizacím tohoto zákona, kde bych se chtěl především věnovat poslední připravené novele, kterou připravuje Ministerstvo vnitra České republiky. V závěru této kapitoly provedu shrnutí zbraňové legislativy v České republice a uvedu návrhy de lege ferenda k zákonu o zbraních.

Ve třetí kapitole provedu vydefinování zbraňové legislativy v Rakousku a Polsku. I v této kapitole se budu zabírat zejména právní úpravou v oblasti nabyvání a držení zbraní. Po charakterizaci zbraňové legislativy sousedících států provedu komparaci jejich právních řádů s právním řádem České republiky v oblasti zbraňové legislativy.

K řešení a ke zpracování vybraného tématu mé bakalářské práce z hlediska metodiky práce budu využívat více vědeckých metod. Především budu využívat metodu analytickou, kterou využiji k rozboru právního stavu a k rozboru platné judikatury, právních předpisů a odborné literatury. Použiji rovněž metodu historicko-srovnávací, pomocí které porovnam stav minulý se stavem současným. Rovněž využiji metod komparativních a interpretačních, kdy tyto metody použiji pro komparaci teorie a praxe a dále uvedu své myšlenky a závěry k tématu mé bakalářské práce.

³ Skupina poslanců, Sněmovní tisk 1021, Návrh ústavního zákona, kterým se mění ústavní zákon č. 110/1998 Sb., o bezpečnosti České republiky, ve znění ústavního zákona č. 300/2000 Sb. [online]. [Citováno dne 29.01.2020] Dostupný z: <https://www.psp.cz/sqw/text/tiskt.sqw?O=7&CT=1021&CT1=0>

⁴ Skupina senátorů, Senátní tisk č. 135, Návrh senátního návrhu ústavního zákona senátora Martin Červíčka a dalších senátorů, kterým se mění Listina základních práv a svobod, ve znění ústavního zákona č. 162/1998 Sb. [online]. [Citováno dne 29.01.2020] Dostupný z: https://www.senat.cz/xqw/xervlet/pssenat/historie?ke_dni=29.1.2020&O=12&action=detail&value=4471

Hlavním cílem této práce je charakteristika zbraňové legislativy České republiky, vlivu zbraňové legislativy Evropské Unie na právní řád České republiky a v neposlední řadě provedení komparace zbraňové legislativy České republiky se sousedními státy. Cílem této práce je přinést celistvé vydefinování právní úpravy v oblasti nabývání a držení střelných zbraní a to tak, aby čtenář této práce obdržel dostatečně široké spektrum informací, prostřednictvím kterých bude chápat, jakým způsobem je koncipována předmětná oblast právní úpravy v České republice, jaké rozdílnosti v této právní úpravě mají obsažené právní řády dvou sousedních států České republiky a jakým způsobem je ovlivňována nejenom tato oblast právní úpravy legislativou Evropské unie.

Poznámky autora:

Jestliže v bakalářské práci není uvedeno jinak, pojmem „zbraň“ míním „střelnou zbraň“ dle definice přílohy zákona o zbraních, tedy „zbraň, u které je funkce odvozena od okamžitého uvolnění energie při výstřelu, zkonstruována pro požadovaný účinek na definovanou vzdálenost“.⁵ Jestliže v bakalářské práci s pojmem „současnost“, je tím myšleno datum 01.03.2020. (datum poslední verifikace údajů uvedených v práci)

⁵ Bod 1 přílohy k zákonu o zbraních

1 Zbraňová legislativa Evropské unie

Tato kapitola bude věnována legislativě Evropské unie. Zaměří se zejména na rozdělení pramenů práva Evropské unie, dále na kompetenci a pravomoc orgánů Evropské unie k přijímání pramenů sekundárního práva v oblasti zbraňové legislativy, respektive v oblasti nabývání a držení zbraní a na formu právních aktů, které vydávají orgány Evropské unie v oblasti nabývání a držení zbraní. Nebude se jednat o vyčerpávající popis celého právního řádu Evropské unie, ani o detailní popis legislativního procesu orgánů Evropské unie, nýbrž o důležitý právní základ v oblasti legislativy Evropské unie se zaměřením na oblast nabývání a držení zbraní a teoretický úvod do této problematiky, ze kterého poté budou čerpat další podkapitoly a kapitoly bakalářské práce.

Prameny práva Evropské unie se dělí na prameny primárního práva Evropské unie (dále pouze „prameny primárního práva“), prameny sekundárního práva Evropské unie (dále pouze „sekundární prameny práva“) a subsidiární prameny práva Evropské unie (dále pouze „subsidiární prameny práva“).⁶

Prameny primárního práva jsou zakladatelské smlouvy a smlouvy, které formují právní rámec Evropské unie. Mezi primární prameny se řadí zejména Smlouva o Evropské unii a Smlouva o fungování EU.⁷ Zakladatelské smlouvy definují základní zásady přijímání sekundárních pramenů, definují základní politiky Evropské unie, tzn. oblasti ve kterých mohou orgány Evropské unie působit a charakterizují rozdělení kompetencí mezi jednotlivými členskými státy a Evropskou unií. K poslední novelizaci primárních pramenů došlo dne 13. prosince 2007 v Lisabonu, kde 27 členských států⁸ podepsalo a později ratifikovalo Lisabonskou smlouvu pozměňující Smlouvu o Evropské unii a Smlouvu o založení Evropské společnosti.⁹ Lisabonská smlouva vstoupila v platnost dne 1. prosince 2009.

⁶ Úřad pro publikace Evropské unie, Prameny práva Evropské unie [online]. naposledy aktualizováno 13.12.2017 [cit. 01.02.2020]. Dostupné z: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/?uri=LEGISSUM:l14534>

⁷ Pramenů primárního práva je více, v textu jsou uvedeny pouze jedny z hlavních pramenů primárního práva, jelikož uvádět veškeré primární prameny práva není pro rozebírané téma relevantní. Do primárních pramenů práva Evropské unie patří dále například pozměňující akty Evropské unie, protokoly připojené k základním smlouvám a k pozměňujícím smlouvám a smlouvy o přistoupení nových zemí k Evropské Unii.

⁸ V roce 2009 měla Evropská unie celkem 27 členských států. Lisabonskou smlouvu tedy ratifikovalo 27 členských států Evropské unie; dne 1.července 2013 proběhlo sedmé a doposud poslední rozšíření a do Evropské unie vstoupil dvacátý osmý členský stát – Chorvatsko.

⁹ Velká část Lisabonské smlouvy vychází ze Smlouvy o Ústavě pro Evropu. Cílem Ústavy pro Evropu bylo nahradit zakládající smlouvy Evropské unie jedním platným zněním. K podpisu Ústavy pro Evropu došlo dne 29. října 2004 v Římě, avšak nikdy nevstoupila v platnost, neboť nebyla

Mezi prameny sekundárního práva se řadí tzv. „právní akty unie“. Tyto vycházejí z primárního práva. Orgány Evropské unie¹⁰ jsou oprávněny přijímat a vytvářet sekundární prameny práva, kdy toto oprávnění vychází ze SFEU z čl. 288, kde je toto oprávnění definováno takto: „*Pro výkon pravomocí Unie přijímají orgány nařízení, směrnice, rozhodnutí, doporučení a stanoviska.*“¹¹

Lisabonská smlouva mimo jiné změnila strukturu tehdejších pilířů Evropské unie a tyto pilíře nahradila novým rozdělením pravomocí. Orgány Evropské unie mohou přijímat sekundární prameny práva, ovšem při tomto musí zejména dodržovat zásady, které jsou obsaženy ve SFEU a ve SEU. Jedná se zejména o zásadu svěřené pravomoci, která definuje pravomoc orgánů Evropské unie do 3 oblastí, kdy jednotlivé oblasti dále určují rozsah pravomoci orgánů Evropské unie k přijímání sekundárních pramenů práva. Orgány Evropské unie tak sekundární prameny práva mohou přijmout pouze v tom případě, že jsou v dané oblasti k tomuto zmocněny z primárních pramenů práva. Další dvě základní zásady jsou zásady subsidiarity a proporcionality, které definují míru a právní rámec, ve kterém se musí orgány Evropské unie držet při vytváření a přijímání sekundárních právních pramenů.

Pravomoci Evropské unie jsou rozděleny do 3 oblastí: výlučné, sdílené a podpůrné. Mezi výlučnou pravomoc patří oblasti například celní unie, měnové politiky či společné obchodní politiky.¹² Veškeré oblasti, které spadají do výlučné pravomoci Evropské unie, jsou uvedeny ve článku 3 SFEU. Ve výlučné pravomoci vydává právní předpisy pouze Evropská unie a jednotlivé členské státy Evropské unie tyto právní předpisy výhradně provádějí, tzn. že v těchto oblastech pravomoci jsou oprávněny vytvářet právní předpisy pouze orgány Evropské unie a jednotlivé členské státy mohou přijímat právní akty v těchto oblastech pouze tehdy, jsou-li Evropskou unií k tomuto zmocněny. Sdílená oblast pravomoci Evropské unie je důležitá pro zbraňovou legislativu Evropské unie. Orgány Evropské unie v rámci oblasti sdílené pravomoci vytvářejí prameny sekundárního práva. Tyto právní předpisy jsou závazné pro všechny členské státy Evropské unie, avšak jelikož se jedná o sdílenou pravomoc, mohou jednotlivé členské státy Evropské unie vytvářet vnitrostátní právní akty, jestliže v daných oblastech nevytvořila právní akt Evropská unie. Do oblastí sdílené pravomoci patří například: vnitřní trh, životní prostředí, doprava, energetika aj.¹³ Právě sdílená pravomoc je důležitou pravomocí v oblasti

ratifikována ve všech členských státech Evropské unie, jelikož byla zamítnuta v Nizozemsku a Francii v referendech.

¹⁰ Orgány vymezené Smlouvou o EU jsou Evropský parlament, Evropská rada, Rada Evropské unie, Komise, Soudní dvůr Evropské unie, Evropská centrální banka a Účetní dvůr

¹¹ čl. 288 Konsolidované znění Smlouvy o fungování Evropské unie

¹² čl. 3 Konsolidované znění Smlouvy o fungování Evropské unie

¹³ čl. 4 Konsolidované znění Smlouvy o fungování Evropské unie

tvorby sekundárních právních předpisů na úseku zbraní a střeliv, neboť do oblastí sdílené pravomoci Evropské unie spadají oblasti vnitřního trhu, prostor bezpečnosti a společné otázky bezpečnosti v oblasti veřejného zdraví. Na základě této sdílené pravomoci ve výše uvedených oblastech jsou pak orgány Evropské unie nadány pravomocí k přijímání pramenů sekundárního práva, které regulují oblast zbraní a střeliva, respektive oblast kontroly nabývání a držení střelných zbraní. Třetí a poslední oblastí pravomocí Evropské unie je oblast podpůrné pravomoci. Tuto oblast reguluje článek 6 SFEU. Podpůrné oblasti jsou například: průmysl, cestovní ruch či správní spolupráce.¹⁴ V oblastech podpůrné pravomoci mohou orgány Evropské unie podporovat, koordinovat či doplňovat činnosti členských států Evropské unie.

Důležitými zásadami pro přijímání sekundárního práva orgány Evropské unie a to nejen v oblasti zbraňové legislativy jsou již v této kapitole zmíněné zásady subsidiarity a proporcionality. Zejména důležitý je princip subsidiarity, který je definován mimo jiné ve SEU, kde je v článku 5 odst. 3 uvedeno: „Podle zásady subsidiarity jedná Unie v oblastech, které nespadají do její výlučné pravomoci, pouze tehdy a do té míry, pokud cílů zamýšlené činnosti nemůže být dosaženo uspokojivě členskými státy na úrovni ústřední, regionální či místní, ale spíše jich, z důvodu jejího rozsahu či účinků, může být lépe dosaženo na úrovni Unie.“¹⁵ Zásada proporcionality poté znamená, že přijaté sekundární právo nepřekračuje rámec toho, co je nezbytné pro dosažení cílů z tohoto přijatého pramene práva.¹⁶

Orgány Evropské unie na základě výše uvedených zásad vydávají prameny sekundárního práva. Jedná se o právní akty Evropské unie, mezi které patří nařízení, směrnice, rozhodnutí, doporučení a stanoviska.¹⁷ Při dodržení platných zásad, které jsou výše v textu uvedeny, si mohou orgány Evropské unie samy zvolit, jaký druh právního aktu Evropské unie k regulaci použijí, není-li v primárním pramenu práva Evropské unie uveden konkrétní druh právního aktu, který má být přijat.¹⁸

K regulaci v oblasti nabývání a držení zbraní využívají orgány Evropské unie téměř výhradně právní akt ve formě směrnice. Jedná se o závazný akt obecné působnosti, který je právně závazný pro veškeré členské státy, pro které je určen, ovšem neurčuje formu implementace do právního řádu jednotlivých členských států a tuto volbu směrnice ponechává na vnitrostátních orgánech členských států, pro které je tento právní akt právně závazný. Využití směrnic jako formy právního aktu

¹⁴ čl. 6 Konsolidované znění Smlouvy o Evropské unii

¹⁵ čl. 5 Konsolidované znění Smlouvy o Evropské unii

¹⁶ čl. 5 Konsolidované znění Smlouvy o fungování Evropské unie

¹⁷ čl. 228 Smlouvy o fungování Evropské unie

¹⁸ čl. 296 Smlouvy o fungování Evropské unie

Evropské unie má oproti nařízením několik výhod, a to nejen pro členský stát, ale i pro samotnou Evropskou unii. Směrnice více uznávají diverzitu jednotlivých členských států, neboť každý členský stát má rozdílný legislativní proces a jiný právní řád. Směrnice lépe reflektuje základní zásady přijímání pramenů sekundárního práva, a to zásady subsidiarity a proporcionality. Směrnice po dokončení standardního legislativního procesu je podepsána, a to předsedou Rady Evropské unie a předsedou Evropského parlamentu, dále musí být směrnice zveřejněna v Úředním věstníku Evropské unie, poté vstupuje v platnost, kdy informace o tom, kdy bude dokument platný, musí být uvedena v samotné směrnici. Ve směrnici musí být dále uvedeno, do jaké doby musí jednotlivé členské státy uvést v účinnost právní a správní předpisy nezbytné pro dosažení souladu s vydanou směrnicí.¹⁹ Pakliže je právní řád členského státu v souladu s vydanou směrnicí, nemusí provádět žádnou implementaci.

Posledním již zmiňovaným pramenem práva Evropské unie, který je rovněž důležitý v oblasti zbraňové legislativy, jsou subsidiární prameny práva. Hlavním zdrojem subsidiárního pramene práva je judikatura Soudního dvora Evropské unie. Soudní dvůr Evropské unie má za úkol interpretovat právo Evropské unie a zajišťovat jeho stejné uplatňování ve všech členských státech Evropské unie. Soudní dvůr Evropské unie rozhoduje o žalobách, které jsou oprávněny podat členské státy, orgány či fyzické a právnické osoby a dále rozhoduje o tzv. „předběžných otázkách“ týkajících se výkladu práva Evropské unie, kdy oprávněným subjektem k podání předběžných otázek jsou vnitrostátní soudy.²⁰ Jednotlivé oblasti pravomocí Soudního dvora Evropské unie jsou obsaženy zejména v čl. 267 – 279 SFEU, kde jsou definovány pravomoci v jednotlivých oblastech působnosti Soudního dvora Evropské unie, jako například: rozhodování o legalitě pramenů sekundárního práva, pravomoc rozhodování sporů mezi Evropskou unií a jejími zaměstnanci, pravomoc rozhodovat spory mezi jednotlivými členskými státy, které souvisejí s primárním právem a jiné.

Zbraňová legislativa Evropské unie vychází ze Směrnice č. 91/477/EHS, která stanovuje minimální požadavky v oblasti kontroly nabývání a držení civilních střelných zbraní. Tato směrnice byla jako sekundární pramen práva Evropské unie přijata v oblasti sdílené pravomoci orgánů Evropské unie. Z tohoto vyplývá, že stanovuje pouze minimální hranice harmonizace členskými státy Evropské unie a jednotlivé členské státy tedy mohou přijmout do svých právních řádů přísnější pravidla v oblasti držení a nabývání zbraní. Z tohoto důvodu je složité definovat či

¹⁹ Lhůta je stanovována dle náročnosti implementačního procesu vyplývajícího z předmětné směrnice. Obvykle lhůta pro implementaci bývá do 2 let od nabytí účinnosti právního aktu Evropské unie.

²⁰ čl. 19 odst. 3 Konsolidované znění Smlouvy o Evropské unii

charakterizovat zbraňovou legislativu v Evropské unii jako celku, jelikož diference mezi jednotlivými členskými státy je v oblasti zbraňové legislativy poměrně velká. Takto definoval legislativu Evropské unie v oblasti zbraní a střeliv Jean-Charles Antoine, geopolitický analytik z Francouzského institutu geopolitiky (Univerzita Paříž) a odborník na obchod se zbraněmi: „...*můžeme vidět některé převládající trendy. Lze pozorovat, že vnitrostátní právní předpisy členských států Evropské unie jsou restriktivní: abyste mohli vlastnit střelnou zbraň, musíte být v zákonném věku, a to ve většině případů 21 let, musíte mít čistý trestní rejstřík a plně ovládat své mentální schopnosti.*“(překlad autorem)²¹

Jak je výše uvedeno, jednotná definice zbraňové legislativy Evropské unie neexistuje a jsou pouze stanoveny minimální požadavky vyplývající ze sekundárních pramenů práva. K charakterizaci legislativy Evropské unie v oblasti kontroly nabývání a držení zbraní použiji pomyslnou stupnici. Na jedné straně této stupnice je liberálně či příznivě nastavený právní řád, kde takovéto nastavení právních norem znamená pro fyzické osoby snadný přístup k nabytí a držení střelných zbraní. Na druhé straně této pomyslné stupnice by byl represivně nastavený právní řád, kterým by bylo myšleno to, že fyzická osoba by v podstatě neměla možnost nabývat zbraně do svého vlastnictví. Na takto definovanou pomyslnou stupnici bych umístil legislativu Evropské unie v oblasti nabývání a držení zbraní někam doprostřed. Domnívám se, že nastavený legislativní rámec v Evropské unii v této oblasti je nastavený rozumně, přičemž fyzické osoby mají možnost ve všech členských státech Evropské unie nabýt práva na držení zbraně. Zároveň však dle mého názoru není tato legislativa příliš liberální a stále na území Evropské unie je dostatečná kontrola nad nabýváním a držením zbraní v civilním sektoru. Moji tezi lze demonstrovat zejména při komparaci zbraňové legislativy Evropské unie a ostatních států, které by se daly přiřadit na pomyslnou stupnici buď na liberální či na restriktivní stranu. Spojené státy americké jsou vhodným reprezentantem státu, který má zbraňovou legislativu nastavenou liberálně či tolerantně. Ve Spojených státech amerických je soukromé vlastnictví zbraní podmíněně zaručeno ústavou. Federální zákon stanovuje, že od 18 let má fyzická osoba právo koupit například brokovnici či pušku s náboji, kdy pouze v deseti státech USA je potřeba zbrojní průkaz ke koupi krátké zbraně a pouze ve třech z těchto deseti států²² je potřeba, aby fyzická osoba disponovala zbrojním průkazem

²¹ Jean-Charles Antoine, Euronews, *Owning a gun in the EU* [online]. zveřejněno a naposledy aktualizováno 15.1.2016 [cit. 31.01.2020]. Dostupné z: <https://www.euronews.com/2016/01/15/owning-a-gun-in-the-eu>

²² Kalifornie, Connecticut a Hawaii

ke koupi pušky či brokovnice.^{23 24} Reprezentantem státu, jež má velice restriktivně nastavenou zbraňovou legislativu je například Čína. V Číně není právo na soukromé vlastnictví zbraní zákonem zaručeno a střelné zbraně jsou pod přísnou kontrolou státu. Soukromé vlastnictví zbraní je v Číně přísně zakázáno a za porušení tohoto zákazu hrozí až sedm let vězení, přičemž je zakázán soukromý prodej a převod střelných zbraní.^{25 26} Výše uvedené srovnání zbraňové legislativy Spojených států amerických a Číny nemělo být komplexní komparací jednotlivých právních řádů, ovšem toto srovnání jsem provedl proto, abych demonstroval a podpořil svojí výše uvedenou tezi, že legislativa v oblasti nabývání a držení zbraní Evropské unii je definována sekundárními prameny práva vhodným způsobem, i když nikoliv bezchybně. Možnému zlepšení legislativy EU v oblasti nabývání a držení zbraní se však budu více do hloubky věnovat v následující podkapitole.

1.1 Směrnice 91/477/EHS

U této podkapitoly je nutno zdůraznit, že leč v celé bakalářské práci platí pravidlo, které je zdůrazněno v seznamu použitých zkratk a to, že „není-li uvedeno jinak, jsou veškeré právní předpisy v bakalářské práci citovány ve znění pozdějších předpisů“, tak v této podkapitole, která se bude zabývat Směrnicí 91/477/EHS toto pravidlo neplatí, neboť tato podkapitola se bude pokoušet o charakterizaci této směrnice ve znění, ve kterém byla poprvé přijata.²⁷ Tedy tato podkapitola bude věnována Směrnici 91/477/EHS ve znění z 18. června 1991. Směrnice 91/477/EHS celým názvem „Směrnice Rady 91/477/EHS ze dne 18. června 1991 o kontrole nabývání a držení zbraní“ je hlavním pramenem sekundárního práva v oblasti zbraňové legislativy na úrovni Evropské unie. Tato podkapitola se bude v úvodní části věnovat

²³ Alpers, Philip and Michael Picard. 2020. *United States — Gun Facts, Figures and the Law*. Sydney School of Public Health, [online] [cit. 02.02.2020]. Dostupné z: <https://www.gunpolicy.org/firearms/region/united-states>

²⁴ Srov. Kathleen Schuster, *8 facts about gun control in the US* [online]., naposledy aktualizováno 20.1.2020 [cit. 31.01.2020]. Dostupné z: <https://www.dw.com/en/8-facts-about-gun-control-in-the-us/a-40816418>

²⁵ Alpers, Philip and Marcus Wilson, *Gun Facts, Figures and the Law*. Sydney School of Public Health, The University of Sydney [online]. [cit. 02.02.2020]. Dostupné z: <https://www.gunpolicy.org/firearms/region/china>

²⁶ Echo Xie in Beijing, *China set to launch 100-day crackdown on illegal firearms, deadly or otherwise*, [online]. publikováno a naposledy změněno: 15.04.2019 [cit. 02.02.2020]. Dostupné z: <https://www.scmp.com/news/china/politics/article/3006081/china-set-launch-100-day-crackdown-illegal-firearms-deadly-or>

²⁷ Ačkoliv bakalářská práce pracuje s označeními Směrnice 91/477/EHS, Směrnice 2008/51/ES či Směrnice 2017/853, vždy se samozřejmě jedná o tu samou směrnici. Autor práce používá tyto označení z důvodu, aby bylo zřejmé, o jakém znění této směrnice v textu hovoří, neboť práce je zaměřena i na historický vývoj této směrnice.

důvodům, pro které byla směrnice přijata a dále bude charakterizovat hlavní okruhy právní regulace, které jsou ve směrnici obsaženy. Směrnice 91/477/EHS byla dvakrát novelizována, ovšem těmto novelizacím bude věnována pozornost v následujících podkapitolách.

Dne 14. června 1985 byla podepsána Schengenská dohoda, kterou spolu uzavřelo 5 evropských států²⁸ u vesnice Schengen v Lucembursku. V dohodě bylo obsaženo několik opatření, které měly za cíl postupné zrušení hraničních kontrol. V roce 1990 došlo k uzavření Schengenské prováděcí úmluvy a ke zrušení hraničních kontrol došlo v březnu roku 1995. Na základě Schengenské dohody vytvořila Komise Evropského společenství dne 14. června 1985 dokument „Dotvoření vnitřního trhu, Bílá kniha od Komise pro Evropskou radu“(přeloženo autorem)²⁹. V dokumentu Evropská komise zdůraznila, že absence hraničních kontrol nesmí podněcovat k nákupu zbraní v zemích s méně přísnou zbraňovou legislativou. Tohoto cíle se dle Evropské komise mělo dosáhnout sblížením právních předpisů členských zemí.

Na základě výše popsaného dokumentu byla přijata Směrnice 91/477/EHS, jejímž cílem bylo zajistit kontrolu nabývání a držení zbraní, usnadňovat transfer střelných zbraní na jednotném trhu a sblížit právní předpisy v oblasti zbraňové legislativy členských zemí Evropské unie. Směrnice byla přijata dne 18. června 1991 Radou Evropské unie, nabyla účinnosti a vstoupila v platnost dne 17. října 1991, kdy tato směrnice je platná a účinná i v současnosti. Směrnice definovala základní minimální požadavky, avšak jednotlivé členské státy mohly rovněž přijmout do svých právních řádů přísnější pravidla.³⁰ Toto schéma však závisí na efektivním sdílení informací mezi jednotlivými členskými státy. Z tohoto důvodu je ve směrnici v článku 13 apel na to, aby si členské státy vyměňovaly důležité informace o konečných střelných zbraních.³¹ Na podkladě článku 13 rovněž vznikl Schengenský informační systém (dále jen „SIS“), do kterého může při výkonu pravomoci nahlížet mimo jiné i Policie České republiky.

Směrnice 91/477/EHS rozdělila střelné zbraně do čtyřech kategorií. Definice jednotlivých kategorií je obsažena jednak ve Směrnici 91/477/EHS, tak i v příloze 1

²⁸ Jednalo se o Německo, Francii, Belgie, Lucembursko a Nizozemsko.

²⁹ Commission of the European communities, *White Paper from the Commission to the European Council* [online]. 28-29 June 1985 [cit. 04.02.2020]. Dostupné z: chrome-extension://oemmnadbldboiebfnladdacbfmadadm/https://europa.eu/documents/comm/white_papers/pdf/com1985_0310_f_en.pdf

³⁰ Čl. 3 Směrnice 91/477/EHS

³¹ Čl. 13 Směrnice 91/477/EHS

předmětné směrnice. Pro názorné srovnání jednotlivých kategorií střelných zbraní může sloužit následující tabulka:

	Základní charakterizace kategorie³²	Okruh zbraní náležící do kategorie³³
Kategorie A - zakázané střelné zbraně	- nesmějí nabývat či vlastnit civilisté; ačkoli členské státy mohou udělit k tomuto povolení, nevznikne-li tímto ohrožení veřejného pořádku či bezpečnosti	- výbušné vojenské střely a odpalovací zařízení - automatické zbraně - střelné zbraně maskované jako jiné předměty - výbušné, průbojné, zápalné střelivo - střelivo pro pistole a revolvery s expanzivními střelami
Kategorie B – střelná zbraň podléhající povolení	- rozhodnutí o povolení k nabytí nebo k držení zbraně patří členskému státu, ve kterém dojde k nabytí či držení - je-li žadatel nerezidentem, musí udělit povolení rovněž členský stát, ve které má žadatel bydliště	- krátké poloautomatické nebo opakovací zbraně - krátké jednoranové zbraně pro střelivo se středovým zápalem nebo s okrajovým zápalem, jejichž celková délka je menší než 28 cm - dlouhé poloautomatické zbraně, jejichž zásobník a nábojová komora mohou dohromady pojmout více než tři náboje - dlouhé opakovací a poloautomatické střelné zbraně s hladkým vývrtem hlavně, která nepřesahuje délku 60 centimetrů - civilní zbraně, které mají vzhled zbraní s automatickým charakterem
Kategorie C - střelná zbraň podléhající ohlášení	- získat lze i bez předchozího povolení, ovšem nabyvatel o transakci musí informovat členský stát - nerezidenti o tomto musí informovat i členský stát, ve kterém mají bydliště	- opakovací dlouhé zbraně, jiné než uvedené v kategorii B - dlouhé jednorázové zbraně s drátkovým vývrtem - poloautomatické zbraně jiné než uvedené v kategorii B - jednoranné krátké střelné zbraně pro střelivo s okrajovým zápalem, jejichž celková délka se rovná nebo je větší než 28 cm
Kategorie D - jiné střelné zbraně	- může být získána a vlastněna relativně volně (pokud s ní není cestováno přes členský stát, která striktně reguluje střelné zbraně kategorie D) - i pro tuto kategorii platí obecné podmínky pro převoz střelných zbraní mezi členskými státy	- jednoranové dlouhé zbraně s hladkým vývrtem zbraně

tabulka č. 1 – charakteristika a komparace jednotlivých kategorií střelných zbraní
uvedených ve Směrnici 93/477/EC

Směrnice definuje „střelnou zbraň“ jako jakýkoliv předmět a jakoukoliv jeho základní složku, která spadá do jedné ze čtyř výše uvedených kategorií. Zbraně určené k sebeobraně, lovu či střelbě na střelnici jsou nejčastěji zastoupeny

³² Čl. 7 a čl. 8 13 Směrnice 91/477/EHS

³³ Článek II. Přílohy I. Směrnice 91/477/EHS

v kategoriích B a C. V tabulce se objevují pojmy jako „krátká zbraň“ a „dlouhá zbraň“. Krátké zbraně nemají hlaveň delší než 30 cm a jejichž celková délka nepřesahuje 60 cm. Dlouhé zbraně jsou ostatní zbraně, které nelze definovat jako zbraně krátké.

Zřejmě jedním z nejdůležitějších článků Směrnice 91/477/EHS je článek 5. Tento definuje, za jakých podmínek mohou členské státy povolit osobám nabývat a držet střelné zbraně. Nabýt a držet střelnou zbraň kategorie B, C a D může osoba pouze v případě, že dosáhla věku 18 let.³⁴ U kategorie B existuje navíc jedna obligatorní podmínka, že osoba nesmí představovat nebezpečí pro sebe, nebezpečí pro veřejný pořádek nebo veřejnou bezpečnost a má k držení takové zbraně řádný důvod.³⁵

Směrnice rovněž reguluje transfer střelných zbraní mezi jednotlivými členskými státy. Před trvalým vývozem zbraně uskutečněným mezi členskými státy, musí být k tomuto vydáno povolení, a to ještě před samotnou přepravou zbraně. Toto povolení k přepravě vydává stát, ze kterého jsou zbraně vyváženy. Rozdílná je regulace dočasného vývozu zbraně. V tomto případě směrnice požaduje, aby vývozce získal povolení každého členského státu, přes který bude s vyváženou zbraní cestovat. K usnadnění tohoto postupu, může osoba zažádat v členském státě, ve které má evidované bydliště, o vydání Evropského zbrojního pasu.³⁶ Pakliže osoba je držitelem zbrojního pasu a může prokázat důvod cesty, není nezbytné, aby se zbraní kategorie C nebo D určené pro lov nebo se zbraní B, C nebo D pro sportovní střelbu, požadovala předchozí povolení pro právo cestovat do jiného členského státu.³⁷

Prodejci střelných zbraní rovněž spadají do oblasti regulace této směrnice. Směrnice požaduje, aby členský stát podmínil vydání licence, pro výkon činnosti podnikatele v oboru zbraní se střelnými zbraněmi kategorie A a B bezúhonností žadatele o takovou licenci. U střelných zbraní kategorie C a D postačuje deklarace obchodníka v záměru v tomto oboru podnikat.³⁸

Směrnice 91/477/EHS dle mého názoru vhodně nastavila minimální požadavky pro nabývání a držení zbraní v Evropské unii. Schengenská dohoda si dala za cíl postupné zrušení hraničních kontrol. Směrnice 91/477/EHS tento cíl reflektovala a v oblasti kontroly nabývání a držení zbraní zavedla základní

³⁴ Věková hranice 18 let pro nabytí a držení střelné zbraně vyplývá ze směrnice pouze v případě, že zbraň není určena pro lovecké účely či pro sportovní střelbu.

³⁵ Srov. čl. 5 Směrnice 91/477/EHS

³⁶ Formální náležitosti Evropského zbrojního pasu jsou uvedeny v Příloze II Směrnice 91/477/EHS

³⁷ Písm. F) Přílohy II Směrnice 91/477/EHS

³⁸ Čl. 4 Směrnice 91/477/EHS

nezbytnou právní regulaci, aby bylo možné tohoto cíle dosáhnout. Směrnice správně apelovala na efektivní výměnu informací mezi jednotlivými členskými státy. Směrnice 91/477/EHS však měla i své nedostatky. Střelivo je dle směrnice regulováno přesně jako zbraně, pro které je střelivo určeno.³⁹ Takto stanovená regulace je nastavená zavádějícím a nepřesným způsobem, neboť konkrétní druh střeliva může být v některých případech vhodný pro více druhů střelných zbraní, které mohou spadat do více kategorií. Výsledkem této regulace a tohoto ustanovení pak může být to, že jeden druh munice může patřit do více kategorií a zásluhou této nepřesné regulace poté nelze přesně určit, do které kategorie se střelivo z právního pohledu zařadí. Směrnici tedy bylo postupem času nutno konfrontovat s jejími nedostatky, kdy byla nutnost zejména zapracovat na přesnější a vhodnější definici jednotlivých kategorií střelných zbraní, dále lépe reflektovat postupující informatizaci a tuto využít v právní regulaci ke zlepšení a k zefektivnění výměny informací mezi jednotlivými členskými státy a postupující informatizaci rovněž využít ke zlepšení identifikace jednotlivých střelných zbraní.

1.2 Novelizace Směrnice 91/477/EHS

Předchozí podkapitola se věnovala Směrnici 91/477/EHS a hlavním oblastem její právní regulace. Tato podkapitola bude věnována novelizacím tohoto nejdůležitějšího pramene práva Evropské unie v oblasti kontroly nabývání a držení střelných zbraní, tedy změnám Směrnice 91/477/EHS. Tato směrnice prodělala dvě novelizace, tedy tato podkapitola bude rozdělena na dva oddíly. Zejména bude důležitý druhý oddíl, který se bude věnovat Směrnici 2017/853, jelikož na informace z tohoto oddílu bude plynule navázáno ve třetí a čtvrté podkapitole.

1.2.1 Směrnice 2008/51/EC

Směrnice 2008/51/EC byla přijata, respektive podepsána předsedou Evropského parlamentu a předsedou Evropské rady dne 21. května 2008. Směrnice vstoupila v platnost dvacátým dnem po svém vyhlášení, nabyla právní moci dne 28.7.2008 a stanovila členským státům povinnost implementace do jejich právních řádů do 28.7.2010.⁴⁰

Směrnice 2008/51/EC byla první novelizací Směrnice 91/477/EHS. Existovaly dva hlavní důvody k potřebě novelizace směrnice z roku 1991. V roce 2002 přistoupila Evropská unie k Protokolu OSN o nedovolené výrobě střelných

³⁹ Čl. 10 Směrnice 91/477/EHS

⁴⁰ Čl. 2 odst. 1 Směrnice 2008/51/EC

zbraní a obchodování s nimi, kdy tento dokument bylo nutno reflektovat v právní regulaci v oblasti kontroly nabývání a držení střelných zbraní. Dalším důvodem byla zpráva Komise Evropskému parlamentu a Radě ze dne 15. prosince 2000 o provádění Směrnice 91/477/EHS, ze které vyplývalo, že směrnice potřebuje v několika bodech regulace novelizovat.⁴¹

Z důvodu posílení právní jistoty a jednotnosti byly Směrnicí 2008/51/EC buď upřesněny, nebo nově definovány některé základní pojmy jako: střelná zbraň, součást střelné zbraně, střelivo, hlavní část střelné zbraně, sledování, zprostředkovatel, podnikatel v oboru zbraní a nedovolená výroba. Směrnice dále požadovala, aby střelné zbraně uváděné na trh byly označeny a registrovány, kdy povinnost označení zbraně byla stanovena již v okamžiku výroby každé střelné zbraně. V souvislosti s povinností označování a registrací zbraní stanovila směrnice povinnost členským státům zřídit do 31. prosince 2014 počítačový systém pro evidenci těchto údajů.⁴² Tato opatření týkající se důležitosti sledování zbraní byla do směrnice přidány z důvodu boje proti organizovanému zločinu.

Článek 5 Směrnice 91/477/EHS definuje, za jakých podmínek může osoba nabývat a držet střelnou zbraň. Směrnice 2008/51/EC tento článek pozměnila. Dřívější právní úprava obsahovala mimo jiné podmínku, podle které osoba nesměla představovat nebezpečí pro sebe, veřejný pořádek ani veřejnou bezpečnost.⁴³ Nově „odsouzení za úmyslný trestný čin se považuje za příznak, že takové nebezpečí [osoba] ⁴⁴ představuje“. ⁴⁵ Z novelizovaného znění tohoto článku vyplývá, že osobě, která spáchala v minulosti úmyslný trestný čin a byla za takovýto trestný čin pravomocně odsouzena, nemůže členský stát povolit nabýt a držet střelnou zbraň kategorie B.

Cílem směrnice 2008/51/EC bylo plynulé navázání na Směrnici 91/477/ES, provést některé změny v základních definicích, zajistit řádné fungování vnitřního trhu s legálně držеныmi střelnými zbraněmi a prostřednictvím výše popsanych opatření posílit bezpečnost občanů Evropské unie před nebezpečím organizovaného zločinu v oblasti střelných zbraní.

Výše uvedených cílů bylo dle mého názoru dosaženo. Jelikož se jednalo o menší novelizaci, která změnila pouze menší okruh právní regulace. Novelizaci však nelze označit z právního pohledu za uspokojivou. Směrnice 2008/51/EC například

⁴¹ Úřední věstník Evropské unie L 179/5

⁴² Čl. 1 Směrnice 2008/51/EC

⁴³ Čl. 5 písm. b) Směrnice 91/477/EHS

⁴⁴ Poznámka autora

⁴⁵ Čl. 1 Směrnice 2008/51/EC

nereflektovala potřebu na zpřesnění jednotlivých kategorií střelných zbraní a rovněž změny z této směrnice nedopadali na zlepšení identifikace jednotlivých střelných zbraní. Z retrospektivního pohledu lze však za tuto novelizaci označit za zdařilou, neboť přinášela řadu zlepšení a zpřesnění v té době již poměrně zastaralé Směrnice 91/477/ES. Vhodnost přijaté Směrnice 2008/51/EC lze demonstrovat i na skutečnosti, že byla přijata bez výrazných kontroverzí a protestů z řad společnosti nebo zástupců jednotlivých členských států, což se o druhé novele, které bude věnován následující oddíl a podkapitoly se říci nedá.

1.2.2 Směrnice 2017/853

Směrnice 2017/853 je druhou a doposud poslední novelizací Směrnice 91/477/EHS. Tento oddíl podkapitoly bude definovat důvody, pro které byla Směrnice 2017/853 přijata, poté se zaměří na obecnou charakteristiku směrnice a na hlavní okruhy novelizované právní regulace.

Dne 18. listopadu 2015 navrhla Evropská komise balíček opatření, jejichž hlavním cílem bylo ztížit získávání střelných zbraní v Evropské unii. Předseda Evropské komise Jean-Claude Juncker komentoval tyto návrhy slovy: „Nedávné teroristické útoky na evropské občany a hodnoty byly koordinované skrz hranice členských států, což ukazuje, že musíme spolupracovat, abychom těmto hrozbám zamezili. Dnešní návrh, [...] nám pomůže vyřešit hrozbu a střelné zbraně se nedostanou do rukou teroristů.“(přeloženo autorem)⁴⁶ Návrh byl v mediálním prostoru kritiky označen jako „Evropský zákaz zbraní“, kdy například generální tajemník skupiny FACE pan Filippo Segato k tomuto návrhu Evropské komise v rozhovoru uvedl, že: „nemá smysl omezovat přístup k poloautomatickým zbraním pro lovce a sportovní střelce, když většina zbraní získaných teroristy pochází z černého trhu se zbraněmi.“(přeloženo autorem)⁴⁷

Výše uvedený návrh Evropské komise vstoupil do tzv. „trialogu“. To znamená, že místo standardního procesu, který zahrnuje možnost projednávání návrhu až ve třech čteních⁴⁸ v Evropském parlamentu a Radě Evropské unie,

⁴⁶ Jean-Claude Juncker, *European Commission strengthens control of firearms across the EU* [online]. naposledy aktualizováno 18. listopadu 2015 [citováno dne 09.02.2020]. Dostupné z: https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/IP_15_6110

⁴⁷ Filippo Segato, *Gun lobby stirs to life in Europe* [online]., naposledy aktualizováno 4. prosince 2016 [citováno dne 09.02.2020]. Dostupné z: <https://www.politico.eu/article/europe-gun-lobby-mobilizing-against-new-firearms-guns-weapons-rules/>

⁴⁸ Respektive řádný legislativní postup zahrnuje 1 nebo 2 čtení, poté případně dohodovací řízení a následně třetí čtení.

probíhalo vyjednávání o tomto návrhu mezi zástupci členských států, europoslanci a Evropskou komisí. Podle jednacího řádu Evropské unie čl. 54 odst. 3 má každá předběžná dohoda dosažená v rámci dialogu podle čl. 69f odst. 4 „přednost při hlasování a hlasuje se o návrhu v jednom hlasování“.⁴⁹ Směrnice byla dne 17.05.2017 podepsána předsedou Evropského parlamentu a předsedou Rady Evropské unie a nabyla právní moc dne 13.06.2017. Směrnice ve čl. 2 uvedla dva termíny pro implementaci. Stanovila základní termín pro dosažení souladu právních řádů členských zemí se směrnicí do 14.09.2018. Druhým termínem byl termín do 14.12.2019, do kterého museli členské státy implementovat čl. 4 odst. 3 a 4.^{50 51}

Směrnice 2017/853 přinesla na rozdíl od první novelizace, která plynule navazovala na zbraňovou směrnici z roku 1991, mnoho změn právní regulace v oblasti kontroly nabývání a držení zbraní. Proběhly dvě velké změny v systému kategorizace střelných zbraní. První změnou v kvalifikaci střelných zbraní bylo zrušení kategorie D.⁵² Další změna byla taková, že některé zbraně dříve kategorizované jako střelné zbraně kategorie B⁵³ jsou po novelizaci kvalifikovány jako střelné zbraně kategorie A.⁵⁴ Nová kategorizace střelných zbraní je promítnuta do následující tabulky:

⁴⁹ čl. 54 a čl. 69f Jednacího řádu Evropského parlamentu

⁵⁰ Čl. 2 Směrnice 2017/853

⁵¹ Tento pozdější termín pro implementaci se týká právní regulace činnosti podnikatelů v oboru zbraní a zprostředkovatelů a rovněž právní regulace systému evidence údajů o střelných zbraních na straně jednotlivých členských států.

⁵² Čl. 17 odst. 19 písm. v) Směrnice 91/477/EHS ve znění Směrnice 2017/853

⁵³ Zbraně podléhající povolení.

⁵⁴ Střelné zbraně kategorie A lze rovněž charakterizovat jakožto zbraně „zakázané“ pro většinu občanů.

	Stanovené požadavky pro nabytí a držení střelné zbraně	Okruh střelných zbraní náležící do kategorie⁵⁵
Kategorie A – zakázané střelné zbraně	Tyto střelné zbraně jsou obecně zakázány. Povolení k jejich nabytí a držení je možné vydat jen ve zvláštních případech. ⁵⁶	<p>1) samočinné palné zbraně, které byly přeměněny na samonabíjecí palné zbraně</p> <p>2) krátké palné zbraně, které umožňují vystřelit více než 21 nábojů bez opětovného nabití</p> <p>3) dlouhé palné zbraně, které umožňují vystřelit více než 11 nábojů bez opětovného nabití</p> <p>4) dlouhé samonabíjecí palné zbraně</p> <p>5) jakákoli palná zbraň v této kategorii, která byla přeměněna ke střelbě s využitím nábojek nebo cvičných nábojů, dráždivých látek, jiných účinných látek nebo pyrotechnických nábojů⁵⁷</p>
Kategorie B – střelné zbraně podléhající povolení	<p>2 požadavky:</p> <p>1) Před nabytím musí nabyvateli udělit povolení členský stát.⁵⁸</p> <p>2) Nabytí a držení povoleno pouze osobám, které pro to mají řádný důvod a které: dosáhly věku 18 let, s výjimkou nabytí palných zbraní jinak než koupí a jejich držení k loveckým účelům nebo pro sportovní střelbu za předpokladu, že v tomto případě má osoba mladší 18 let povolení rodičů nebo je pod jejich vedením či pod vedením dospělé osoby s platnou licenci k držení palné zbraně či licenci k lovu nebo provádí střelbu v rámci licencovaného či jinak schváleného tréninkového střediska a že rodič nebo dospělá osoba s platnou licenci k držení palné zbraně či</p>	<p>1. Krátké opakovací palné zbraně.</p> <p>2. Krátké jednoranové palné zbraně pro střelivo se středovým zápalem.</p> <p>3. Krátké jednoranové palné zbraně⁶⁰</p> <p>4. Dlouhé samonabíjecí palné zbraně⁶¹</p> <p>5. Krátké samonabíjecí palné zbraně jiné než uvedené v kategorii A bodě 7 písm. a).</p> <p>6. Dlouhé samonabíjecí palné zbraně⁶²</p> <p>7. Dlouhé opakovací a samonabíjecí palné zbraně s hladkým vývrtem hlavně, která nepřesahuje délku 60 cm.</p>

⁵⁵ Čl. 17 Směrnice 2017/853

⁵⁶ Čl. 6 Směrnice 91/477/EHS ve znění Směrnice 2017/853

⁵⁷ U kategorie zbraní A se doplnilo těchto 5 skupin a zůstalo platných 5 skupin zbraní kategorie A dle znění Směrnice 91/477/EHS, které jsou uvedeny v tabulce č. 1 v kapitole 4.1 této práce.

⁵⁸ Čl. 7 Směrnice 91/477/EHS

⁶⁰ Pro střelivo s okrajovým zápalem, jejichž celková délka je menší než 28 cm.

⁶¹ Jejichž zásobovací ústrojí a nábojová komora mohou dohromady pojmout více než tři náboje v případě palných zbraní pro střelivo s okrajovým zápalem a více než tři náboje, avšak méně než dvanáct nábojů v případě palných zbraní pro střelivo se středovým zápalem.

⁶² Uvedené v kategorii A bodě 7 písm. b), jejichž zásobovací ústrojí a nábojová komora nemohou dohromady pojmout více než tři náboje, pokud je jejich zásobovací ústrojí odnímatelné nebo pokud není zaručeno, že nemohou být přeměněny běžnými nástroji na zbraně, jejichž zásobovací ústrojí a nábojová komora mohou dohromady pojmout více než tři náboje.

	<p>licenci k lovu přebírá odpovědnost za náležitě skladování podle článku 5a, a</p> <p>b) nepředstavují nebezpečí pro sebe ani pro jiné osoby, veřejný pořádek ani veřejnou bezpečnost. Odsouzení za úmyslný násilný trestný čin se považuje za příznak, že takové nebezpečí existuje.⁵⁹</p>	<p>8. Jakákoli palná zbraň v této kategorii, která byla přeměněna ke střelbě s využitím nábojek nebo cvičných nábojů, dráždivých látek, jiných účinných látek nebo pyrotechnických nábojů či na salutní nebo akustickou zbraň.</p> <p>9. Samonabíjecí palné zbraně.⁶³</p>
<p>Kategorie C – střelné zbraně podléhající ohlášení</p>	<p>2 požadavky:</p> <p>1) Držení zbraně je podmíněno ohlášením držitele zbraně orgánům členského státu, ve kterém je zbraň držena.</p> <p>2) viz bod 2 u kategorie B (shodné podmínky pro nabytí a držení zbraně)</p>	<p>1. Dlouhé opakovací palné zbraně jiné než uvedené v kategorii B bodě 7.</p> <p>2. Dlouhé jednoranové palné zbraně s drážkovým vývrtem.</p> <p>3. Dlouhé samonabíjecí palné zbraně jiné než uvedené v kategorii A nebo B.</p> <p>4. Krátké jednoranové palné zbraně.⁶⁴</p> <p>5. Jakákoli palná zbraň v této kategorii.⁶⁵</p> <p>6. Palné zbraně zařazené do kategorie A, B nebo C, které byly znehodnoceny v souladu s prováděcím nařízením (EU) 2015/2403.</p> <p>7. Dlouhé jednoranové palné zbraně s hladkým vývrtem hlavně uvedené na trh dne 14. září 2018 nebo později.</p>

tabulka č. 2 – charakteristika a komparace jednotlivých kategorií střelných zbraní uvedených ve Směrnici 93/477/EC ve znění Směrnice 2017/853

Směrnice zavedla povinnost přezkumu povolení k držení střelných zbraní. Tento přezkum musí proběhnout nejpozději každých pět let. Jestliže osoba nadále splňuje podmínky, na jejichž základě bylo povolení uděleno, může být toto povolení prodlouženo.⁶⁶ Členské státy jsou rovněž povinny zajistit, aby osoba splňovala podmínky k nabytí povolení, po celou dobu trvání tohoto povolení.⁶⁷

Dále je ve směrnici obsažena povinnost pro Evropskou komisi, která je povinna do 14. září 2020 a poté každých pět let předložit Evropskému parlamentu

⁵⁹ Čl. 5 Směrnice 91/477/EHS ve znění Směrnice 2017/853

⁶³ pro civilní použití, které mají vzhled zbraní se samočinným mechanismem, jiné než uvedené v kategorii A bodě 6, 7 nebo 8.“

⁶⁴ Pro střelivo s okrajovým zápalem, jejichž celková délka není menší než 28 cm.

⁶⁵ Která byla přeměněna ke střelbě s využitím nábojek nebo cvičných nábojů, dráždivých látek, jiných účinných látek nebo pyrotechnických nábojů či na salutní nebo akustickou zbraň.

⁶⁶ Čl. 7 Směrnice 91/477/EHS ve znění Směrnice 2017/853

⁶⁷ Čl. 5/2 Směrnice 91/477/EHS ve znění Směrnice 2017/853

a Radě zprávu o uplatňování Směrnice 2017/853, včetně kontroly účinnosti jejich ustanovení.⁶⁸

1.3 Spor ČR vs EU o zrušení Směrnice 2017/853

Tato podkapitola bude věnována sporu mezi Českou republikou a Evropskou unií o zrušení Směrnice 2017/853. Tato podkapitola bude rozdělena na pomyslné dvě části. V první části bude podkapitola věnována samotnému průběhu soudního sporu mezi Českou republikou a orgány Evropské unie, ale i popisu okolností, které byly podstatné při legislativním procesu přijímání Směrnice 2017/853. V závěru této podkapitoly budou uvedeny názory a myšlenky autora práce k průběhu předmětného soudního řízení, ovšem i k závěrům rozhodnutí Soudního dvora Evropské unie.

Česká republika byla aktivním subjektem již při legislativním procesu přijímání Směrnice 2017/853. Jak již bylo v této práci uvedeno, Směrnice 2017/853 neprocházela běžným legislativním procesem, avšak vyjednávání o této směrnici probíhalo formou Trialogu, při kterém jsou jedním z vyjednávajících subjektů jednotlivé členské státy Evropské unie. V roce 2016 vypracovalo Ministerstvo vnitra České republiky dokument s názvem „Analýza možných dopadů revize směrnice o kontrole střelných zbraní“. Analýza zejména poukazovala na skutečnost, že nová kategorizace zbraní navržená směrnicí, není vhodně nastavena, neboť pouhé vložení zásobníku s větším počtem nábojů by mohlo způsobit, že zbraň, která byla dle aktuální právní úpravy zařazena v kategorii B, by po vložení většího zásobníku, mohla být zařazena do kategorie A a rovněž všechny zbraně, do kterých by šlo vložit zásobník s více než 20 náboji, by mohly být rovnou zakázány. Dle analýzy by přijetím navrhované směrnice mohlo velké množství zbraní skončit na černém trhu. Nová kategorizace by rovněž mohla dle analýzy způsobit to, že mnoho zbraní, které mohly být doposud drženy i pro potřebu sebeobranu, by nově mohly být vlastněny pouze k loveckým a sportovním účelům a země jako je Česká republika, kde je převládajícím důvodem k držení zbraní sebeobrana, by touto směrnicí byla neúměrně zasažena.⁶⁹

⁶⁸ Čl. 17 Směrnice 2017/853

⁶⁹ Ministerstvo vnitra České republiky, *Analýza možných dopadů revize směrnice 91/477/EHS, o kontrole nabytí a držení střelných zbraní* [online]. naposledy aktualizováno 11.05.2016 [citováno dne 10.02.2020]. Dostupné z: <chrome-extension://oemmnndcbldboiebfnladdacbfmadadm/https://www.mvcr.cz/soubor/analiza-moznych-dopadu-revize-smernice-o-kontrole-nabyvani-a-drzeni-strelnych-zbrani-pdf.aspx>

V roce 2016 vyjádřila přijatým usnesením Poslanecká sněmovna Parlamentu České republiky (dále jen „poslanecká sněmovna“) nesouhlas s návrhem Evropské komise na zpřísnění legislativy v oblasti nabytí a držení zbraní. V tomto usnesení vyjádřila poslanecká sněmovna podporu všech funkčních opatření k boji proti nedovolenému obchodu se střelnými zbraněmi a k boji proti terorismu, avšak navrhovanou právní úpravu v návrhu Evropské komise označila za „persekuci členských států a jejich občanů neodůvodněným zpřísněním legálního držení zbraní“ a doporučila předsedovi vlády⁷⁰, aby podnikl veškeré právní a diplomatické kroky k zabránění uzákonění navrhované směrnice.⁷¹ Rovněž Senát Parlamentu České republiky (dále jen „senát“) přijal v roce 2016 usnesení, ve kterém vyjádřil nesouhlas s navrhovanými opatřeními. Senát ve svém usnesení zejména poukazyval na skutečnost, že navrhovaná směrnice by vedla k omezení zákonných vlastníků střelných zbraní, aniž by z tohoto návrhu vyplýval jakýkoliv jasný preventivní či represivní dopad na osoby, které nedovoleně vlastní střelné zbraně.⁷²

Dalším důležitým milníkem, ještě před přijetím Směrnice 2017/853, bylo projednávání této směrnice ve výboru pro Vnitřní trh a ochranu spotřebitelů Evropského parlamentu. V tomto výboru působí čtyři čeští poslanci Evropského parlamentu a u předmětného návrhu byla v postavení stínového zpravodaje poslankyně Dita Charanzová. Tato v rozhovoru uvedla: *„Komise vyvinula obrovský tlak na přijetí textu, který by obsahoval co možná nejpřísnější omezení, a aby jej přijal co nejdříve... opakovaně jsme žádali o studii posouzení dopadů [návrhu směrnice], která by odhalila, kolik lidí a střelných zbraní bude těmito omezeními ovlivněno a kolik trestných činů a teroristických útoků je s těmito střelnými zbraněmi spácháno. Ovšem vše bez odpovědi [...] toto řízení bylo velice nestandardní. Zástupci komise přinesli na jednání určité změny na poslední chvíli, které nemohli odůvodnit a nebyli vůbec připraveni. V jednom případě se pokoušeli odpovědět na moji námitku definicí převzatou z Wikipedie.“* (přeloženo autorem)⁷³ Dne 26.1.2017 byl návrh výborem pro Vnitřní trh a ochranu spotřebitelů Evropského parlamentu většinou schválen.

⁷⁰ V té době (v roce 2016) byl ve funkci předsedy vlády České republiky pan Bohuslav Sobotka. (člen politické strany ČSSD)

⁷¹ Poslanecká sněmovna Parlamentu České republiky [online]. *Sněmovní tisk 668-5/0, Usnesení výboru pro evropské záležitosti ze 40. schůze ze dne 2. prosince 2015*, [citováno dne 15.02.2020] Dostupné z: <https://www.psp.cz/sqw/text/tiskt.sqw?o=7&ct=668&ct1=0#prilohy>

⁷² Senát Parlamentu České republiky, *Usnesení senátu č. 401, z 22. schůze, konané dne 20. dubna 2016, k balíčku opatření ke kontrole nabytí a držení zbraní a proti nedovolenému obchodu se střelnými zbraněmi a výbušninami /senátní tisky č. N49/10 a K 57/10/* [online]. [citováno dne 15.02.2020] Dostupné z: <https://www.senat.cz/xqw/xervlet/pssenat/original/79674/66947/69839>

⁷³ David Karásek, *EU Gun Ban: Dita Charanzová speaks out to Firearms United*, [online]. [citováno dne 10.02.2020]. Dostupné z: <https://firearms-united.com/eu-gun-ban-dita-charanzova-speaks-out-to-firearms-united/>

Dále byl návrh schválen v Evropském parlamentu a Radě a dne 17.05.2017 byl podepsán předsedou Evropského parlamentu a předsedou Rady Evropské unie.

Česká republika dne 9. srpna 2017 reagovala na přijetí Směrnice 2017/853 a podala žalobu Soudnímu dvoru Evropské unie. Česká republika žalovala Evropský parlament a Radu na neplatnost Směrnice 2017/853 a zároveň Česká republika podala s žalobou návrh, jehož předmětem je odklad provádění Směrnice 2017/853. Česká republika v žalobě použila složený eventuální petit,⁷⁴ kdy navrhovala zrušení Směrnice 2017/853 a jakožto eventuální petit navrhovala, aby Soudní dvůr zrušil tři články přijaté směrnice. Jinými slovy Česká republika v žalobě navrhuje Soudnímu dvoru Evropské unie zrušení celé Směrnice 2017/853. Pakliže by však Soudní dvůr EU rozhodl o tom, že předmětnou směrnicí nelze na základě předložených žalobních důvodů zrušit, navrhuje Česká republika v eventuálním petitu, aby Soudní dvůr zrušil dle České republiky nejvíce problematické ustanovení Směrnice 2017/853. Za nejvíce problematické ustanovení připravované směrnice označilo Ministerstvo vnitra České republiky mj. ustanovení, které zakazuje poloautomatické zbraně upravené z automatických zbraní, dále ustanovení, které zakazuje poloautomatické zbraně vybavené sklopnou nebo teleskopickou pažbou, ustanovení které zakazuje poloautomatické zbraně dle kapacity zásobníku, který je do nich zrovna vložen a rovněž ustanovení, které zavádí povinnost registrovat historické zbraně.⁷⁵ K podávané žalobě se vyjádřil tehdejší ministr vnitra Milan Chovanec⁷⁶ a to prostřednictvím oficiálních internetových stránek ministerstva vnitra: „*Podávat žalobu mě netěší, ale nemáme jinou možnost. Směrnice porušuje jak zákaz proporcionality, tak zákaz diskriminace. Nemůžeme dopustit, aby EU pod záminkou boje proti terorismu nepřiměřeně zasahovala do postavení členských států a jejich občanů. Odzbrojovací směrnice by se u nás dotkla prakticky všech legálních držitelů zbraní, kterých je kolem 300 tisíc. Proto podáme jak žalobu na neplatnost, tak i návrh na odložení účinnosti směrnice.*“⁷⁷ V opačném smyslu se vyjádřila generální

⁷⁴ Žalobní petit je podání k soudu, ve kterém žalobce soudu navrhuje, jak má daný soud v určité věci rozhodnout. Česká republika využila v tomto případě petitu eventuálního složeného, což znamená, že navrhovala soudu, aby ve výroku rozhodnutí uplatnil jeden nárok, ovšem pro případ, že by tomuto nároku nebylo vyhověno, tak Česká republika požadovala uplatnění jiného náhradního právního nároku.

⁷⁵ Lucie Nováková, *Zpravodajství - ČR podá žalobu proti směrnici EU o zbraních* [online]. [citováno dne 06.03.2020]. dostupné z <https://www.mvcr.cz/clanek/cr-poda-zalobu-proti-smernici-eu-o-zbranich.aspx>

⁷⁶ Milan Chovanec byl ministrem vnitra České republiky v období od 29. ledna 2014 do 13. prosince roku 2017 a jako člen politické strany České strany sociálně demokratické. (vláda jejíž premiér byl pan Bohuslav Sobotka)

⁷⁷ Lucie Nováková, Ministerstvo vnitra České republiky, *Zpravodajství - ČR podá žalobu proti směrnici EU o zbraních* [online]. [citováno dne 06.03.2020]. dostupné z <https://www.mvcr.cz/clanek/cr-poda-zalobu-proti-smernici-eu-o-zbranich.aspx>

advokátka Soudního dvora Evropské unie paní Eleanor V. E. Sharpston, která se k žalobě České republiky vyjádřila ve svém prohlášení: „*Soud by měl žalobu České republiky zamítnout v plném rozsahu [...] směrnice Evropské unie se týká především volného pohybu střelných zbraní a ačkoliv směrnice dopadá na oblast předcházení trestné činnosti, nejedná se o harmonizaci národních politik [jednotlivých členských zemí Unie] v oblasti předcházení trestné činnosti.*”⁷⁸(přeloženo autorem)

Česká republika v žalobě uvedla celkem čtyři žalobní důvody. V prvních dvou navrhla napadenou směrnici zrušit, jelikož unijní zákonodárce dle České republiky jejím přijetím porušil zásadu svěřených pravomocí a zásadu proporcionality. Obě tyto zásady jsou již v textu práce detailněji rozebrány, a to na začátku této kapitoly. Směrnice 2017/853 byla přijata na základě čl. 114 SFEU. Na základě tohoto článku jsou orgány Evropské unie oprávněny přijímat mimo jiné doprovodná opatření v oblasti vnitřního trhu, respektive takovýto orgán je oprávněn vytvořit sekundární právní akt Evropské unie, který reguluje odůvodněně existující či hrozící překážky v oblasti fungování vnitřního trhu.⁷⁹ Existence překážek v oblasti regulace vnitřního trhu však není v důvodové zprávě směrnice uvedena a dle prvního žalobního důvodu je skutečným cílem Směrnice 2017/853 předcházení trestné činnosti a terorismu. Orgány Evropské unie však nejsou nadány pravomocí pro harmonizaci oblasti předcházení trestné činnosti a terorismu a SFEU přenechává výhradní pravomoc k regulaci této oblasti právě jednotlivým členským státům.⁸⁰ Druhý žalobní důvod, tedy porušení zásady proporcionality, je Českou republikou demonstrován na skutečnosti, že unijní zákonodárce si před přijetím směrnice nezjistil dostatek informací k tomu, aby mohl užít takovou právní úpravu, která by dle zásady proporcionality, co nejméně překračovala meze toho, co je k dosažení cílů sledovaných takovouto právní úpravou vhodné a nezbytné. Třetím žalobním důvodem pro zrušení směrnice je porušení zásady právní jistoty. Dle judikatury soudního dvora se jedná o základní zásadu, ze které vyplývá, že právní úprava Evropské unie musí být jasná a přesná, jelikož pouze v takovém případě mohou subjekty postupovat v souladu s právní úpravou.⁸¹ Dle České republiky je tato zásada porušena a navrhovaná směrnice zavádí celou řadu nejasných pravidel, které nejsou v souladu se zásadou právní jistoty, neboť mnoho ustanovení je definováno nepřesným a nejasným způsobem. Posledním žalobním zdůvodněním je porušení zákazu diskriminace. Diskriminace je neobjektivně odůvodněna odlišností

⁷⁸ Eleanor V. E. Sharpston, *Gun control: EU court upholds tightened firearms ban* [online]. naposledy aktualizováno 04.12.2019 [citováno dne 09.03.2020] dostupné z <https://www.dw.com/en/gun-control-eu-court-upholds-tightened-firearms-ban/a-51508658>

⁷⁹ čl. 114 Konsolidované znění Smlouvy o fungování Evropské unie

⁸⁰ srov. čl. 84 Konsolidované znění Smlouvy o fungování Evropské unie a čl. 4 odst. 2 Konsolidované znění Smlouvy o Evropské unie

⁸¹ Srov. rozsudek ze dne 14. dubna 2005, *Belgie vs Komise*, C-110/03, EU:C2005:223, bod 30

v zacházení ve srovnatelné situaci nebo neobjektivně odůvodněné stejné zacházení v odlišné situaci. Česká republika se v žalobě odkazuje na čl. 6 odst. 6 Směrnice 2017/853. Dle tohoto ustanovení směrnice mohou členské státy ponechat osobám zbraně spadající do kategorie A6 a to za podmínky, že tento členský stát má vojenský systém založený na branné povinnosti a který po dobu posledních 50 let uplatňoval systém převodu vojenských palných zbraní osobám opouštějícím vojsko.⁸² Tuto výjimku vyjednali během legislativního procesu přijímání předmětné směrnice zástupci Švýcarska a tato výjimka je dle České republiky záměrně konstruována tak, aby jí vyhověl pouze švýcarský systém a dané ustanovení tedy zavádí odlišné zacházení se státy, přičemž toto odlišné zacházení nelze objektivně zdůvodnit ve světle předmětu a cílů napadené směrnice.⁸³

Soudní dvůr označil žalobu jako „C-482/17“ a ve věci zahájil hlavní řízení a řízení o předběžném opatření. Předmětem řízení o předběžném opatření byl odklad provádění unijního aktu Směrnice 2017/853. K řízení o předběžném opatření se připojila dne 3. října 2017 Polská republika, která jakožto vedlejší účastník řízení předmětný návrh podpořila. Česká republika navrhovala, aby Soudní dvůr Evropské unie odložil provádění Směrnice 2017/853 v plném rozsahu až do vyhlášení rozsudku ve věci samé a aby soud uložil Parlamentu a Radě náhradu nákladů řízení. Dne 27. února 2018 vydal usnesení místopředseda Soudního dvora Evropské unie, ve kterém rozhodl o návrhu na předběžné opatření. Česká republika předložila Soudnímu dvoru Evropské unie několik argumentů, kterými se snažila podpořit svůj návrh. Závěry soudu jsou rozděleny do 2 hlavních oblastí, kdy soud se v jednotlivých oblastech vyrovnává s předloženými argumenty České republiky. V první oblasti se soud vypořádával s tvrzenou administrativní, personální a finanční zátěží. V této oblasti předložila Česká republika nejvíce argumentů k podpoření tvrzení, že směrnice ji přinese značnou administrativní zátěž, kde však soud konstatoval, že tento argument není podložen, a tudíž nemůže obstát.⁸⁴ Rovněž vážnou a nenapravitelnou újmu s ohledem na personální a finanční zátěž nedokázala Česká republika dostatečně prokázat.⁸⁵ Soud se dále vypořádával s argumenty

⁸² Čl. 6 odst. 6 Směrnice 2017/853

⁸³ Ministerstvo vnitra České republiky, *Věcné shrnutí obsahu žaloby České republiky proti Evropskému parlamentu a Radě* [online]. [citováno dne 05.03.2020] Dostupné z: <chrome-extension://oemmndcblldboiebfnladdacbfmadadm/https://www.mvcr.cz/soubor/vecne-shrnuti-zaloby.aspx>

⁸⁴ České republice se nepodařilo dostatečně argumenty podpořit, že směrnice by ji přinesla značnou administrativní zátěž, a to zejména proto, že k několika argumentům v této oblasti nepřinesla Soudnímu dvoru Evropské unie žádný důkaz, který by její argumenty podpořil.

⁸⁵ Například v oblasti personální zátěže se Česká republika omezila na konstatování, že provádění Směrnice 2017/853 je spojeno s nepřiměřenou zátěží a že Česká republika bude muset navýšit personální kapacity v oblasti veřejné správy zhruba o 150 osob, avšak Česká republika nedokázala přinést žádný důkaz, ze kterého by bylo patrné, jak dospěla zrovna k číslu 150.

k tvrzenému narušení veřejné bezpečnosti. Zde Česká republika předložila soudu zprávu – Analýzu možných dopadů revize směrnice o kontrole střelných zbraní.⁸⁶ Tuto zprávu Česká republika využívá k podpoře svých argumentů, které rezonovaly rovněž i v českém mediálním prostoru, a to že přijatá směrnice může přispět k ohrožení vnitřní bezpečnosti České republiky, a to z důvodu, že velké množství legálně držných zbraní by mohlo skončit na černém trhu. Dle konstatování soudu však lze přechod z legální do nelegální sféry jen obtížně odhadnout. Soud po vypořádání se se všemi argumenty České republiky v závěru usnesení konstatoval, že návrh na vydání předběžné opatření, ve formě odkladu provádění Směrnice 2017/853, zamítá.⁸⁷

V hlavním řízení vynesl Soudní dvůr Evropské unie rozsudek dne 3. prosince 2019. Na rozdíl od řízení o předběžném opatření zde rozhodoval tzv. „velký senát“, který byl složen z 11 soudců, generální advokátky a vedoucí soudní kanceláře. Shodně s řízením o předběžném opatření se k žalobě v hlavním řízení přidala Polská republika a jakožto vedlejší účastník a podporovatel žaloby se přidala i Maďarská republika. Hlavní řízení bylo vedeno proti Evropskému parlamentu a Radě Evropské unie, kdy vedlejšími účastníky řízení, kteří podporovali tyto dva subjekty proti vznesené žalobě, byly Francouzská republika a Evropská komise. Jak již v této podkapitole bylo uvedeno, Česká republika na podporu svých navrhovaných žádání v žalobě předložila, již detailněji rozebrané, čtyři žalobní důvody. Ke každému žalobnímu důvodu připojí jednotliví účastníci řízení své argumenty. Ještě před vynesením rozhodnutí se musí soud s každým žalobním důvodem a s jednotlivými argumenty účastníků v rozsudku vypořádat. Předmětný rozebíraný rozsudek obsahuje téměř 200 bodů, proto se tato práce zaměří pouze na rozbor nejpodstatnějších argumentů jednotlivých účastníků a závěrů soudu.

Prvním žalobním důvodem je porušení zásady svěřených pravomocí. Zde se soud musel vypořádat zejména s argumentací České republiky, že přijatá směrnice byla přijata dle článku 114 SFEU, navzdory tomu, že směrnice není přijata zejména za účelem vytváření a fungování vnitřního trhu, avšak dle České republiky je hlavním sledovaným cílem přijetí směrnice předcházení trestné činnosti a terorismu. Soud v tomto směru poukazuje na fakt, že z judikatury Soudního dvora vyplývá, že boj proti mezinárodnímu terorismu a zachování míru a bezpečnosti je cílem obecného zájmu Unie. Dále soud uvádí, že pro určení právního základu je nutné zohlednit stávající právní úpravu, kterou mění, a tedy nelze samostatně posuzovat pouze změny, které přináší novelizace právního aktu, avšak právní akt se

⁸⁶ Tuto analýzu jsem již uvedl a detailněji rozebral na začátku této podkapitoly.

⁸⁷ Usnesení místopředsedy soudního dvora ze dne 27. února 2018, *Česká republika vs Evropský parlament a Rada Evropské unie*, C-482/17 R, ECLI:EU:C:2018:119

musí posuzovat v komplexní perspektivě. Argumentace České republiky by dle soudu mohla vést k paradoxu, kdy unijní zákonodárce by nemohl přijmout dle článku 114 SFEU pozměňující akt, naproti tomu by však mohl dospět ke stejnému výsledku zrušením původního právního aktu a přijetím nového přepracovaného aktu na základě téhož ustanovení. Dle soudu je sice pravdou, že unijní normotvůrce měl přijetím směrnice v úmyslu zajistit bezpečnost občanů Unie, harmonizace aspektů v oblasti bezpečnosti zboží je však jedním ze základních faktorů pro zajištění řádného fungování vnitřního trhu. Soud tedy jinými slovy dospěl k závěru, že unijní zákonodárce nepochybil v oblasti zásady svěřených pravomocí, když Směrnicí 2017/853 přijal na základě článku 114 SFEU, jelikož hlavním sledovaným cílem Směrnice 91/477 bylo odstranění překážek na vnitřním trhu, kdy Směrnice 2017/853 sleduje shodný cíl a dle soudu nelze zajistit řádně fungující trh Evropské unie bez zajištění bezpečnosti, které se právní úprava rovněž dotýká. První žalobní důvod České republiky byl soudem vzhledem k výše uvedenému shledán jako neopodstatněný.⁸⁸

Druhým rozebíraným žalobním důvodem bylo porušení zásady proporcionality. Dle České republiky byla tato zásada unijním zákonodárcem porušena zejména tím, že rezignoval na posouzení dopadů, a tedy že neměl k přijetí této směrnice dostatek informací. Česká republika rovněž zpochybnila to, že přijatá ustanovení by byla způsobilá dosáhnout sledovaných cílů, kterými jsou boj proti terorismu a zvýšení bezpečnosti obyvatel Unie. Dle ustálené judikatury Soudního dvora se z hlediska dodržování základních zásad při přijímání unijních právních aktů neposuzuje pouze otázka, zda je přijímané opatření jedinou nebo nejlepší možností, ovšem musí se posuzovat z hlediska přiměřenosti ve vztahu ke sledovanému cíli.⁸⁹ Soud konstatoval, že neexistuje povinnost v případě interinstitucionálních dohod provést za všech okolností posouzení dopadů a že neposouzení dopadů připravovaného aktu nelze okamžitě kvalifikovat jako nedodržení zásady proporcionality. Komise dle soudu vycházela z devíti studií, na základě, kterých unijní zákonodárce vytvořil a přijal Směrnicí 2017/853. Z hlediska posuzování zásady proporcionality se soud dále vyjádřil ke všem napadaným ustanovením, kdy u žádného z pohledu České republiky „problematických“ ustanovení směrnice soud nedošel k závěru, „že by napadaná opatření byla zjevně nepřiměřená ve vztahu k cíli zajištění veřejné bezpečnosti občanů Unie.“⁹⁰ Žalobní důvod porušení zásady proporcionality tedy soud zamítnul jako neopodstatněný.

⁸⁸ Rozsudek soudního dvora ze dne 3. prosince 2019, *Česká republika vs Evropský parlament a Rada Evropské unie*, C-482/17, ECLI:EU:C:2019:1035

⁸⁹ Rozsudek ze dne 8. června 2010, *Vodafone a další*, C-85/08, EU:C:2010:321, bod 52

⁹⁰ Rozsudek soudního dvora ze dne 3. prosince 2019, *Česká republika vs Evropský parlament a Rada Evropské unie*, C-482/17, ECLI:EU:C:2019:1035, bod 131

Třetím žalobním důvodem České republiky bylo porušení zásady právní jistoty a ochrany legitimního očekávání. Dle České republiky je tato zásada porušena a navrhovaná směrnice zavádí celou řadu nejasných pravidel, kdy tato ustanovení nejsou jasně a přesně definována. Jedná se zejména o čl. 1 bod 6, 7 a 19 napadané směrnice, které zvláště dopadají na kategorizaci zbraní a dle České republiky by v důsledku těchto ustanovení měla být zrušena směrnice jako celek. Česká republika mimo jiné označila za nepřesnou a nejasnou právní regulaci kategorizace palných zbraní, které v závislosti na vloženém zásobovacím ústrojí či v závislosti na délce zbraně nově přijatý právní akt řadí do kategorie zakázaných zbraní. Dle soudu však takto nastavená právní regulace je jasná, přesná a nemůže vést k žádným nejasnostem. Z hlediska posuzování porušení právní jistoty konstatoval soud, že Česká republika neprokázala, že by označená ustanovení obnášela porušení zásady právní jistoty. Dále se soud zabíral zásadou ochrany legitimního očekávání. Tato zásada nebyla dle soudu porušena, neboť Směrnice 2017/853 byla řádně vyhlášena v Úředním věstníku Evropské unie a každý mohl vědět, jaké povinnosti pro členské státy směrnice nově přinese. Soud dále konstatoval, že unijní normotvůrce nemohl u jednotlivců vzbudit legitimní očekávání, ani že by členské státy nutil, aby napadanou směrnici uplatňovaly retroaktivně. Z výše uvedených důvodů zamítnul soud třetí žalobní důvod jako neopodstatněný.⁹¹

Posledním žalobním důvodem, kterým se Soudní dvůr Evropské unie zabýval, bylo porušení zásady zákazu diskriminace. V tomto žalobním důvodu Česká republika argumentovala, že výjimka obsažená v čl. 6 odst. 6 druhém pododstavci přijaté směrnice,⁹² je v právním aktu obsažena pouze pro Švýcarskou konfederaci, podmínky pro aplikaci tohoto ustanovení postrádají jakékoliv zdůvodnění, a tedy dle České republiky musí být toto ustanovení zrušeno. Dle ustálené judikatury Soudního dvora zásada rovného zacházení mimo jiné vyžaduje, aby se srovnatelnými situacemi nebylo zacházeno odlišně.⁹³ Soud poznamenal, že není sporu o tom, že stanovenou výjimku splňuje pouze Švýcarská konfederace, avšak že toto k uznání předmětného žalobního důvodu nepostačuje a je dále zapotřebí, aby se ve vztahu k předmětu této výjimky nacházely Švýcarská konfederace a členské státy Unie ve srovnatelné situaci. Soud dále konstatoval, že cílů které sleduje nadaná směrnice bude dosaženo i přes existenci této výjimky, kdy předmětná výjimka je v právním aktu obsažena s ohledem na kulturu a tradice Švýcarské konfederace.

⁹¹ Rozsudek soudního dvora ze dne 3. prosince 2019, *Česká republika vs Evropský parlament a Rada Evropské unie*, C-482/17, ECLI:EU:C:2019:1035

⁹² Dle tohoto ustanovení směrnice mohou členské státy ponechat osobám zbraně spadající do kategorie A6 a to za podmínky, že tento členský stát má vojenský systém založený na branné povinnosti a které po dobu posledních 50 let uplatňovaly systém převodu vojenských palných zbraní osobám opouštějícím vojsko.

⁹³ Rozsudek ze dne 29. března 2012, *Komise v. Polsko*, C-504/09 P, EU:C:2012:178, bod 62

Soud v závěru konstatoval, že ustanovení není diskriminační, a tedy poslední čtvrtý žalobní důvod zamítá jakožto neopodstatněný. V závěru rozhodnutí dále Soudní dvůr Evropské unie zamítnul žalobu České republiky v plném rozsahu a ve výroku rovněž rozhodl o nákladech řízení^{94,95}

Na závěr této podkapitoly bych rád vyjádřil své názory a myšlenky k celému obsahu podkapitoly, a tedy ke sporu mezi Českou republikou a Evropskou unií o zrušení směrnice 2017/853. Nejprve bych uvedl, že navzdory tomu, že jsem podkapitolu nazval „Spor ČR vs EU o zrušení Směrnice 2017/853“, tak se samozřejmě jednalo o zjednodušující název. Jak z pojednávání podkapitoly vyplývá, nejednalo se o „spor“ v negativním slova smyslu, nýbrž o žalobu, tedy o legitimní právní prostředek k ochraně ohrožených zájmů České republiky. Rovněž „ČR vs EU“ je použito trochu nepřesně, jelikož žaloba České republiky nesměřovala proti Evropské unii jako celku, avšak proti unijnímu zákonodárci tedy proti Evropskému parlamentu a Radě Evropské unie.

Zpočátku, když jsem začínal shromažďovat zdroje a informace k této podkapitole, musím přiznat, že jsem byl spíše názoru, že Evropská unie⁹⁶ je v tomto směru „ta špatná“ a že Česká republika v předmětné žalobě pouze chrání své oprávněné zájmy. K tomuto závěru je velmi snadné dospět, pakliže by člověk čerpal informace pouze z českého mediálního prostoru a nezjistil by si kvěci více objektivních informací. Jako ilustrační příklad bych využil vyjádření pana Davida Karáska, mluvčího LEX – české asociace držitelů střelných zbraní, který se k přijaté Směrnici 2017/853 vyjádřil slovy: „... Evropská unie používá boj proti terorismu jako záminku k ovlivnění občanů, kteří nedělají nic špatného. Pozměňující návrh je zaměřen pouze na legálně vlastněné zbraně. Teroristé používají buď nezákonné zbraně, nebo deaktivované střelné zbraně, který byly znovu nezákonně použity.“⁹⁷(přeloženo autorem) Tento citát jsem vybral záměrně, jelikož poměrně dobře vystihuje a demonstruje, jakým způsobem byly změny, které přinesla Směrnice 2017/853, v českém mediálním prostoru komunikovány a velmi podobně se k této směrnici

⁹⁴ Soud rozhodl o tom, že Česká republika ponese vlastní náklady řízení a že nahradí náklady řízení vynaložené Evropským parlamentem a Radou Evropské unie. Dále soud ve výrokové části uvedl, že Francouzská republika, Maďarsko, Polská republika a Evropská komise ponесou vlastní náklady řízení.

⁹⁵ Rozsudek soudního dvora ze dne 3. prosince 2019, *Česká republika vs Evropský parlament a Rada Evropské unie*, C-482/17, ECLI:EU:C:2019:1035

⁹⁶ Slovy „Evropská unie“ mám v předmětné větě na mysli orgány Evropské unie vystupující v tomto soudním sporu – tedy Evropský parlament a Radu či Soudní dvůr Evropské unie.

⁹⁷ Tom McEnchroe, *Czech republic misses deadline for implementing EU directive on arms control* [online]. naposledy aktualizováno 14.09.2018 [citováno dne 09.03.2020] Dostupné z: <https://www.radio.cz/en/section/curaffrs/czech-republic-misses-deadline-for-implementing-eu-directive-on-arms-control>

vyjadřovali nejen lidé v masových médiích, ovšem i vrcholní představitelé výkonné moci České republiky.⁹⁸ Ovšem s přibývajícím množstvím informací musím říci, že přijetím Směrnice 2017/853, chrání své oprávněné zájmy rovněž Evropská unie. V první řadě je nutné uvést, že není základním lidským právem člověka vlastnit střelnou zbraň. Tomuto tématu bych se chtěl ovšem detailněji věnovat v následující podkapitole a tuto tezi tedy ještě více rozeberu v dalším textu mé práce. Důležité je rovněž na obhajobu právních změn, které přináší Směrnice 2017/853 uvést, že bylo nutné provést novelizaci Směrnice 91/477/EHS ve znění Směrnice 2008/51/EC. Zejména bylo nutné provést změny v kategorizaci střelných zbraní a rovněž zlepšit právní úpravu v oblasti identifikace střelných zbraní. Je tedy pravdou, že novelizace zbraňové směrnice byla nevyhnutelná a také je pravdou, že právní úprava nové směrnice přináší zásadní změny právě v oblasti kategorizace střelných zbraní, v oblasti identifikace střelných zbraní a rovněž v oblasti výměny informací mezi jednolitými členskými státy EU s využitím informačních technologií. Na druhou stranu je ovšem pravdou, že zejména nová kategorizace střelných zbraní mohla být nastavena vhodnějším způsobem. V tomto směru se domnívám, že zejména ustanovení přílohy I Směrnice 2017/853, a to v bodě, který definuje zbraňovou kategorii A7, není z hlediska vhodnosti právní regulace správně vydefinovaná zbraňová kategorie. Taková to regulace by v konečném důsledku mohla vést k tomu, že v České republice by mohlo skončit na 400 tisíc z aktuálně registrovaných 799 481 v kategorii zakázaných zbraní a vzhledem k takto nevhodně nastavené právní regulaci by mohla Směrnice 2017/853 vést k opačnému nežli zamýšlenému cíli, a to k navýšení nelegálně držených zbraní.⁹⁹

Ve výše uvedeném odstavci jsem shrnul, z jakých důvodů existovala potřeba přijetí revize Směrnice 91/477/EHS a jaké pozitivní i negativní stránky má dle mého názoru právní regulace obsažená v přijaté Směrnici 2017/853. V úplném závěru této podkapitoly bych chtěl vyjádřit svůj názor k soudnímu řízení ve věci podané žaloby Českou republikou na zrušení Směrnice 2017/853. Česká republika podpořila svoji žalobu čtyřmi žalobními důvody. Nastudoval jsem si a přečetl jsem veškeré argumenty České republiky, jež použila k podpoření těchto žalobních důvodů. Z obecného pohledu se dle mého názoru dá říci, že mnoho z těchto argumentů nebylo ze strany České republiky podpořeno žádnými důkazy, často se Česká republika omezila na konstatování, že přijatá směrnice přinese nepřiměřenou zátěž či Česká republika uváděla další informace, které však u soudu nedokázala podpořit z důkazního hlediska a ani v některých případech nedokázala soudu uvést,

⁹⁸ Například již v této podkapitole citovaný Milan Chovanec. (tehdejší ministr vnitra České republiky)

⁹⁹ Ministerstvo vnitra České republiky [online]. *Analýza možných dopadů revize směrnice 91/477/EHS o kontrole nabytí a držení střelných zbraní* [citováno dne 09.03.2020] Dostupné z: <chrome-extension://oemmnclbldboiebfnladdacbdmfmadadm/https://www.mvcr.cz/soubor/analyza-moznych-dopadu-revize-smernice-o-kontrole-nabyvani-a-drzeni-strelnych-zbrani-pdf.aspx>

jak k uváděné informaci Česká republika dospěla. Mimo jiné z těchto důvodů souhlasím se závěry Soudního dvora Evropské unie, jež veškeré žalobní důvody zamítnul jako neopodstatněné. Jsem právního názoru, že Česká republika měla v soudním řízení největší šanci uspět s druhým žalobním důvodem, kde Česká republika napadala směrnici z důvodu porušení zásady proporcionality. „*Zásada proporcionality vyžaduje, aby prostředky zavedené ustanovením unijního práva byly způsobilé k uskutečnění legitimních cílů sledovaných dotyčnou právní úpravou a nepřekračovaly meze toho, co je k dosažení těchto cílů nezbytné.*“¹⁰⁰ Unijní zákonodárce by měl před přijutím právního aktu provést komplexní posouzení a hodnocení možných dopadů. Neposouzení dopadů právního aktu však nelze kvalifikovat jako porušení zásady proporcionality a z ustálené judikatury Soudního dvora vyplývá, že unijní normotvůrce má při výkonu pravomocí širokou posuzovací pravomoc z hlediska hledání vhodnosti přijímaných právních aktů, kdy legalita právního aktu může být dotčena pouze jeho zjevně nepřiměřeným charakterem ve vztahu k cíli, který hodlá unijní zákonodárce sledovat.¹⁰¹ Z výše uvedeného sice vyplývá, že unijní zákonodárce nemusel v případě přijímání Směrnice 2017/853 posuzovat dopady směrnice, ovšem i přes to měl unijní zákonodárce co nejméně překračovat meze toho, co k dosažení sledovaných cílů bylo nezbytné. Komise při přijímání využívala celkem 9 studií, a tedy by se mohlo zdát, že při přijímání směrnice měla dostatek informací o možných dopadech směrnice, a tedy že dostatečně posoudila, zda přijímanou právní úpravou nepřekračovala meze toho, co je k dosažení těchto cílů nezbytné. Když jsem však nastudoval, z jakých studií Komise vycházela při přijímání Směrnice 2017/853, dospěl jsem k názoru, že ani jedna studie se přímo nezaměřovala na přijímanou právní úpravu. (jednalo se převážně o materiály a studie, které se sice věnovaly zbraňové problematice, ovšem žádná z těchto studií nebyla přímo zaměřená na právní úpravu předmětné směrnice) Vzhledem k těmto skutečnostem a k tomu, že přijímaná právní úprava, jak jsem již několikrát v této podkapitole uvedl, nebyla ve všech případech vhodně nastavena, se domnívám, že Směrnice 2017/853 skutečně mohla porušit zásadu proporcionality. Domnívám se, že ačkoliv unijní zákonodárce mohl a pravděpodobně sledoval legitimní cíle sledovaných dotyčnou Směrnicí 2017/853¹⁰², mohl dosáhnout těchto cílů jinou právní úpravou, která by nepřekračovala meze toho, co je k dosažení těchto cílů nezbytné. Dle mého názoru unijní zákonodárce mohl lépe a objektivněji zhodnotit dopady přijímané směrnice. Jak je již v textu této podkapitoly uvedeno, soud zamítnul i třetí žalobní důvod jako neopodstatněný, a tedy jinými slovy konstatoval, že přijatá Směrnice 2017/853

¹⁰⁰ Rozsudek ze dne 8. června 2010, Vodafone a další, C-58/08, EU:C:2010:321, bod 51

¹⁰¹ Rozsudek ze dne 8. června 2010, Vodafone a další, C-58/08, EU:C:2010:321, bod 52

¹⁰² Sledovaným cílem Směrnice 2017/853 je zajištění rovnováhy mezi volností pohybu palných zbraní na jedné straně a nutností kontroly této volnosti prostřednictvím určitých bezpečnostních záruk na straně druhé.

neporušuje zásadu proporcionality. Závěrem této podkapitoly bych chtěl pouze zdůraznit, že nezpochybňuji závěry Soudního dvora Evropské unie a rozhodnutí by mělo být respektováno. Pouze jsem chtěl provést hodnocení soudního sporu mezi České republikou a orgány Evropské unie a chtěl jsem v tomto směru vyjádřit své právní názory na průběh předmětného soudního řízení, přičemž při tomto jsem se pokusil věc posoudit co nejvíce objektivněji, ačkoliv jedním ze subjektů soudního řízení byla právě Česká republika.

1.4 Změny Ústavy České republiky v souvislosti se zbraňovou legislativou Evropské Unie

Tato podkapitola bude věnována změnám Ústavy České republiky v souvislosti se zbraňovou legislativou Evropské unie. V podkapitole budou rozebrány dva legislativní návrhy, které měly za cíl změnit ústavní zákony v reakci na přijatou Směrnicí 2017/853. V první části této podkapitoly rozeberu předmětné legislativní návrhy a v druhé části provedu shrnutí tohoto tématu a k tomuto přidám své názory a myšlenky.

První navrhovanou změnou ústavního zákona byl návrh, označený jako Sněmovní tisk 1021, Novela ústavního zákona o bezpečnosti České republiky. (dále pouze „tisk 1021“) Návrh byl vypracován jako reakce na později přijatou¹⁰³ Směrnicí 2017/853 a byl předložen skupinou poslanců do Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky (dále jen „sněmovna“) dne 3.2.2017. Vláda k tomuto návrhu nezaujala stanovisko.

Obsahem tisku 1021 byl návrh na změnu ústavního zákona č. 110/1998 Sb., o bezpečnosti České republiky, ve znění ústavního zákona č. 300/2000 Sb., kde změna se dotýkala článku 3 ústavního zákona č. 110/1998 Sb., o bezpečnosti České republiky, kde návrh chtěl doplnit odstavec 3 o toto znění: *„Občané České republiky mají právo nabývat, držet a nosit zbraně a střelivo k naplňování úkolů uvedených v odstavci 2. Toto právo může být zákonem omezeno a zákonem mohou být stanoveny další podmínky jeho výkonu, je-li to nezbytné pro ochranu práv a svobod druhých, veřejného pořádku a bezpečnosti, životů a zdraví nebo pro předcházení trestným*

¹⁰³ Pro přesnost – Směrnice 2017/853 byla unijním zákonodárcem schválena a podepsána dne 17.05.2017, tedy v době předložení předmětného poslaneckého návrhu nebyla Směrnice 2017/853 schválena, ovšem již bylo téměř jasné, jak bude Směrnice 2017/853 s pohledu právní regulace vypadat.

*činům.*¹⁰⁴ Jinými slovy bylo smyslem a cílem tisku 1021 doplnit do ústavního pořádku České republiky, že občan má právo podílet se vlastními zbraněmi na zajišťování bezpečnosti státu.

Dne 12.04.2017 ve sněmovně prošel předmětný návrh prvním čtením a v tomto byl návrh přikázán k projednání výborům. Parlamentní Výbor pro bezpečnost a garanční Ústavně právní výbor doporučili návrh poslancům schválit. Návrh poté prošel druhým čtením a dále byl dne 28.6.2017 sněmovnou schválen a později postoupen Senátu Parlamentu České republiky (dále jen „senát“). V senátu byl návrh projednán ve 3 výborech, kdy Výbor pro zahraniční věci, obranu a bezpečnost a Ústavněprávní výbor shodně doporučily návrh změny ústavního zákona zamítnout.¹⁰⁵ Stálá komise senátu pro Ústavu České republiky a parlamentní procedury vydala usnesení, ve kterém shledala návrh novely ústavního zákona č. 110/1998 Sb., o bezpečnosti České republiky za potenciálně škodlivý. Senát dále kvěci nepřijal usnesení a jelikož se v roce 2017 konaly volby do sněmovny, legislativní proces tímto skončil a ústavní zákon č. 110/1998 Sb., o bezpečnosti České republiky zůstal beze změn.

Druhá navrhovaná změna ústavního zákona, která byla vypracována v reakci na přijatou Směrnicí 2017/853, vznikla v tzv. „horní komoře Parlamentu České republiky“ neboli v senátu. Senátní tisk č. 135 (dále jen „tisk 135“) byl předložen Senátu dne 24.09.2019. Obsahem tohoto tisku byl návrh na změnu ústavního zákona, kterým by se měnila Listina základních práv a svobod, ve znění ústavního zákona č. 162/1998 Sb. a změna by se dotkla čl. 6 odst. 4, kde by se doplnila dle návrhu věta: „*Právo bránit život svůj a život jiného člověka i se zbraní je zaručeno za podmíněk, které stanoví zákon*“.¹⁰⁶ Jinými slovy se do právního řádu České republiky prostřednictvím ústavního zákona navrhovatelé pokoušeli zakotvit právo, že by občan měl možnost na obranu proti útoku na život i se zbraní v ruce. Tento návrh nepředpokládal změnu dalších zákonů či přijetí prováděcího zákona a odkazoval na § 29 z.č. 40/2009 Sb., trestního zákoníku, ovšem i na další ustanovování, jako

¹⁰⁴ Skupina poslanců, *Sněmovní tisk 1021 Novela ústavního zákona o bezpečnosti České republiky* [online]. [citováno dne 10.03.2020] Dostupné z: <https://www.psp.cz/sqw/historie.sqw?o=7&t=1021&sp=1>

¹⁰⁵ Skupina poslanců, *Sněmovní tisk 1021 Novela ústavního zákona o bezpečnosti České republiky* [online]. [citováno dne 11.03.2020] Dostupné z: <https://www.psp.cz/sqw/historie.sqw?o=7&t=1021>

¹⁰⁶ Senát Parlamentu České republiky, *Senát – Senátní tisk. č. 135* [online]. [citováno dne 11.03.2020] Dostupné z: https://www.senat.cz/xqw/xervlet/pssenat/historie?ke_dni=29.1.2020&O=12&action=detail&value=4471

například § 56 z.č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky či na § 20 z.č. 553/1991 Sb., o obecní policii.¹⁰⁷

Návrh je stále v době tvorby této práce v legislativním procesu, a tedy není zřejmé, jestli bude přijat do právního řádu České republiky. Naposledy byl dne 31.10.2019 zařazen na jednání 12. schůze senátu, kde byl projednán a senát přijal usnesení, ve kterém přikázal další projednání návrhu v Ústavně-právním výboru a ve Výboru pro zahraniční věci, obranu a bezpečnost. Rovněž senát v tomto usnesení požádal Stálou komisi Senátu pro ústavu ČR a parlamentní procedury o stanovisko. Nejdůležitějším usnesením v této věci je usnesení Ústavně-právního výboru ze dne 15. ledna 2020, jelikož tento výbor je garančním výborem k tisku 135. Tento výbor doporučil senátu, aby návrh senátního návrhu ústavního zákona schválil. Jak jsem již ovšem uvedl, návrh stále nebyl dále projednán a usnesení Ústavně-právního výboru bylo posledním projednáváním této věci ke dni psaní této práce.

V této části práce bych rád shrnul oba návrhy na změny ústavních zákonů a rovněž k tomuto tématu zde přidal své myšlenky. Ještě před shrnutím kvalitativní stránky obou návrhů je třeba si položit otázku, zda samotný návrh, tedy změnit Ústavu České republiky či nějaký z ústavních zákonů, s cílem vyhnout se dopadům Směrnice 2017/853, má z hlediska právní teorie smysl. K odpovědi na tuto otázku bych odkázal na slova uznávaného ústavního právníka Jana Kudrny, který působí na Právnické fakultě Univerzity Karlovy a je rovněž členem Legislativní rady vlády, jež na otázku, jestli je nesmysl se bránit dopadům směrnice změnou ústavy uvedl: „*ČR se změnou Ústavy rozhodně nevyváže z povinnosti směrnici naplnit. I kdybychom si do ústavy přímo napsali, že směrnice na území EU neplatí, tak by to pořád neznamenovalo konec našeho závazku vůči evropskému právu [...] Neexistuje právní cesta, jak změnou Ústavy nebo jiného právního předpisu ze zbraňové směrnice uniknout [...] Představa, že stačí do Ústavy napsat právo vlastnit zbraň je tedy naprosto falešná. ČR by si jinak naprosto nepoctivě mohla dát třeba to, že jí vadí nařízení EU o vysavačích a tak podobně.*“¹⁰⁸ Jestli bych měl zde vyjádřit svůj názor, domnívám se, že ani jeden z návrhů by nezměnil nic na dopadu právní regulace vyplývající ze Směrnice 2017/853 na právní řád České republiky. V tomto případě se ztotožňuji s právním názorem Kudrny. V případě, že na evropské úrovni bude přijat sekundární právní

¹⁰⁷ Senát Parlamentu České republiky, *Senát – Senátní tisk. č. 135* [online]. [citováno dne 11.03.2020] Dostupné z: <https://www.senat.cz/xqw/xervlet/pssenat/original/92773/77778/84127>

¹⁰⁸ Aneta Zachová, Euractiv, *Jan Kudrna: Neexistuje právní cesta, jak změnou Ústavy uniknout zbraňové směrnici* [online]. naposledy aktualizováno 19.12.2018 [citováno dne 28.02.2020] Dostupné z: <https://euractiv.cz/section/vnitro-a-spravedlnost/interview/jan-kudrna-neexistuje-pravni-cesta-jak-zmenou-ustavy-uniknout-zbranove-smernici/>

akt, který se některému členskému státu nebude líbit, nemůže být řešením, že členské státy budou doplňovat ustanovení do jejich ústavních zákonů a tímto se vyhýbat dopadům těchto právních aktů. Jestliže by to takto fungovalo, postrádala by existence orgánů Evropské unie smysl. Z těchto uvedených důvodů se tedy domnívám, že oba návrhy rozebírané v textu této podkapitoly, jež byly vytvořeny s úmyslem obejít dopady Směrnice 2017/853 na český právní řád, byly vytvořeny s účelem, který zkrátka nemůže být jejich přijetím naplněn. Rovněž se domnívám, že pakliže chtěli zástupci obou parlamentních komor zabránit dopadům Směrnice 2017/853, měli být více angažovaní při jejím legislativním průběhu a zlepšit její kvality po stránce právní regulace ještě před jejím přijetím. Rovněž jsem názoru, že kdyby podaná žaloba na neplatnost Směrnice 2017/853 byla lépe a kvalitněji zpracována, jak jsem již uvedl v předchozí podkapitole, kde se měla Česká republika místo 4 žalobních důvodů zaměřit na kvalitnější propracování žalobních důvodů porušení zásady subsidiarity a proporcionality, mohla uspět a pouze v takovém případě, by nebyl její právní regulací „zasazen“ český právní řád. Z těchto důvodů jsem názoru, že rovněž postrádá většího smyslu se zabývat oběma návrhy co do kvality zpracování návrhu, jelikož se domnívám, že i kdyby byl některý z těchto návrhů přijat a tímto by se stal součástí českého právního řádu, tak i přes to by Česká republika čelila dopadům právní regulace Směrnice 2017/853.

2 Zbraňová legislativa v České republice

Naprosto stěžejním zákonem v České republice je zákon o zbraních¹⁰⁹. Ještě před uvedením tématu zbraňové legislativy v České republice je třeba zmínit, z jakého důvodu není tato kapitola umístěna na začátek práce a navazuje na kapitolu věnující se zbraňové legislativě Evropské unie. Jedná se o záměr autora práce, jelikož je Česká republika členem Evropské unie, a tedy legislativou Evropské unie je vázána. Z tohoto důvodu je zákon o zbraních ovlivňován legislativním rámcem Evropské unie již od 90. let, kdy, již Směrnice 91/477/EHS ovlivnila další novelizace zákona o zbraních a potřeba novel vyplývala z nutnosti uvedení právního řádu České republiky do souladu s právem Evropské unie. Z tohoto důvodu dává většího smyslu nejprve vydefinovat minimální standardy, které jsou uvedeny v předchozí kapitole práce a až poté přejít k české zbraňové legislativě.

Jelikož tato práce je zaměřena zejména na kontrolu držení a nabytí střelných zbraní, budou se následující podkapitoly zabývat zejména zákonem o zbraních. V českém právním řádu jsou však i jiné další důležité zákony, které dotvářejí komplexnost v oblasti právní regulace střelných zbraní a které je nutné na tomto místě uvést. Jedná se například o zákon č. 156/2000 Sb., o ověřování střelných zbraní, střeliva a pyrotechnických předmětů, který nastavuje technické požadavky na kontrolované výrobky a zajišťuje, aby střelné zbraně, střelivo či pyrotechnické výrobky plnily řádně svoji funkci a byly bezpečné, tedy neohrožovaly život, zdraví nebo majetek svých uživatelů nebo životní prostředí. Důležitým zákonem v oblasti obchodování se zbraněmi a střelivem je zákon č. 38/1994 Sb., o zahraničním obchodu s vojenským materiálem a zákon č. 228/2005 Sb., o kontrole obchodu s výrobky, jejichž držení se v České republice omezuje z bezpečnostních důvodů.

Jak je však uvedeno v úvodu této kapitoly, pro tuto práci je stěžejním zákonem zákon o zbraních. V následujících podkapitolách se tedy práce bude věnovat tomuto zákonu, kdy nejprve stručně shrne zákon o zbraních z pohledu historie její právní regulace, dále se zaměří na popis současného stavu a rovněž provede charakterizaci připravované novely zákona, respektive vládního návrhu zákona o zbraních, který se v současné době nachází v legislativním procesu. Nakonec autor práce uvede své návrhy de lege ferenda k předmětnému zákonu.

¹⁰⁹ Celým názvem Zákon č. 119/2002 Sb., o střelných zbraních a střelivu a o změně zákona č. 156/2000 Sb., o ověřování střelných zbraní, střeliva a pyrotechnických předmětů a o změně zákona č. 288/1995 Sb., o střelných zbraních a střelivu (zákon o střelných zbraních), ve znění zákona č. 13/1998 Sb., a zákona č. 368/1992 Sb., o správních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů, a zákona č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání (živnostenský zákon), ve znění pozdějších předpisů.

2.1 Zákon číslo 119/2002 Sb., o zbraních

Tato podkapitola bude věnována výhradně zákonu o zbraních. Bude rozdělena na dvě pomyslné části. V první části bude shrnuta historie právní úpravy zákona o zbraních. Nebude se však jednat o komplexní a vyčerpávající vydefinování historického vývoje se zaměřením na obsah právní regulace předmětného zákona, avšak o náhled na nejdůležitější milníky a novely zákona o zbraních, které vedly až k aktuální platné podobě zákona. Plynule tato podkapitola naváže na současný stav tohoto zákona. V této podkapitole nebudou uvedeny návrhy a myšlenky autora práce a spíše se bude jednat o objektivní shrnutí právní regulace zákona o zbraních, kdy tato podkapitola bude sloužit více jako informační zdroj pro další dvě následující podkapitoly.

Zákon o zbraních má širokou oblast právní regulace, kdy reguluje mimo jiné kategorizaci střelných zbraní, podmínky pro nabývání vlastnictví, držení, nošení či užívání zbraní a střeliva, práva a povinnosti držitelů zbraní nebo podmínky pro vývoz a dovoz zbraní.¹¹⁰ Zákon o zbraních tedy lze z pohledu právní teorie zařadit do práva veřejného, jehož právní regulace je zaměřena na oblast zabezpečování bezpečnosti a veřejného pořádku ve společnosti. Tento zákon reguluje pouze oblast střelných zbraní, tedy tzv. „chladné zbraně“ v tomto zákoně uvedeny nejsou a na tuto oblast zbraní právní regulace předmětného zákona nedopadá. Jestliže tedy nebude uvedeno jinak, hovoří-li text práce v následujících podkapitolách o „zbraních“, je tímto pojmem myšlena zbraň střelná.

Zákon o zbraních byl přijat v roce 2002 a vstoupil v platnost dne 1. ledna 2003. Předchůdce zákona o zbraních, tedy zákon č. 288/1995 Sb., totiž nebyl v souladu s právní regulací Směrnice 91/477/EHS a proto bylo potřeba vytvořit a přijmout nový zákon, který by uvedl v soulad právní řád České republiky s právem evropským. Dalším podstatným důvodem přijetí zákona o zbraních byl cíl vytvořit efektivní právní nástroje, prostřednictvím kterých by stát reguloval oblast zbraňové legislativy. Tyto právní nástroje měly být přijaty zejména s ohledem na veřejný zájem a zabezpečení veřejného pořádku a bezpečnosti. Nově přijatý zákon o zbraních v roce 2003 provedl novou kategorizaci zbraní.¹¹¹ Zákon zavedl nové povolovací řízení, které se vztahovalo¹¹² ke zbraním, které podléhají povolení, tedy ke zbraním kategorie B. V souvislosti se zavedením tohoto povolovacího řízení

¹¹⁰ srov. § 1 zákona o zbraních

¹¹¹ Kategorizoval střelné zbraně do 4 kategorií dle Směrnice 91/477/EHS – viz. tabulka č. 1.

¹¹² A v současné době stále vztahuje, jelikož rozdělení zbraní do kategorií A, B, C a D se do současné době nezměnilo, ačkoliv připravovaná novela zákona o zbraních si klade za cíl tuto kategorizaci změnit. Tomuto však bude věnována další podkapitola.

zákon vydefinoval, jakým způsobem probíhá nabývání do vlastnictví konkrétních zbraní kategorie B, kde tento proces charakterizoval od podání žádosti až po samotné vydání povolení. Zákon o zbraních si k dnešnímu dni vyžádal 28 novelizací, kdy ovšem spousta z těchto novelizací by šla z hlediska jejich změn v obsahu právní regulace předmětného zákona označit za drobné či menší změny.

Větší novelizace zákona o zbraních proběhla v roce 2007, kde do zákona byla přidána oprávnění pro Policii České republiky, která nově mohla vydat povolení k tranzitu se zbraní a střelivem skrz území České republiky. K této novelizaci došlo z důvodu vstupu ČR do schengenského prostoru a příslušnému útvaru PČR poskytoval pravomoc vydávat tato povolení na vnějších státních hranicích České republiky.¹¹³ K další zřetelné novelizaci zákona došlo v roce 2008. V tomto roce byl přijat zákon č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky. V zákoně o zbraních se změnila příslušnost útvarů Policie České republiky v oblasti střelných zbraní, kde prvním stupněm řízení se stala krajská ředitelství policie a druhým neboli odvolacím stupněm řízení se stalo Policejní prezidium České republiky. Zákon prošel několika dalšími důležitými novelizacemi, kdy tyto novelizace byly provedeny například z důvodu vydání nového zákona č. 500/2004 Sb., správní řád či z důvodu rekodifikace trestního zákona, respektive z důvodu přijetí zákona č. 40/2009 Sb., trestního zákoníku. Z hlediska zákona o zbraních se však jednalo o menší změny v právní úpravě, kde tyto změny byly přijaty z důvodu provázání předmětného zákona s nově přijatými zákony.

Poslední novelizace zákona proběhla 15.08.2017 a tato verze zákona je platná do současné doby. Zákon o zbraních je rozdělen do čtyřech částí. První část se dále dělí do deseti hlav a zákon o zbraních má dále dvě přílohy. V další části této podkapitoly se práce zaměří na aktuální právní úpravu zákona o zbraních. Jelikož je práce zaměřena zejména na oblast nabývání a držení zbraní, nejpodstatnější obsah regulace pro tuto práci nalezneme v části I zákona o zbraních, a to v hlavách jedna až šest.

Hlava první zákona o zbraních vymezuje předmět právní úpravy zákona, základních definice a rovněž vymezuje základní pojmy. Předmět zákona neboli jaké oblasti právní regulace zákon upravuje, je již uveden na začátku této podkapitoly. V oblasti vymezení základních pojmů definuje Směrnice 91/477/EHS některé pojmy, které právní regulace zákona o zbraních neimplementovala. Například směrnice definuje historickou zbraň či obchodníka se zbraněmi, kdy tyto pojmy zákon o zbraních neobsahuje.

¹¹³ Tedy na mezinárodních letištích, ze kterých probíhají lety do zemí ležících mimo schengenský prostor.

Hlava druhá se věnuje kategoriím zbraní a střeliva. Kategorie zbraní vycházejí stále ze Směrnice 91/477/EHS, tedy současná kategorizace zbraní a střeliva dle zákona o zbraních je znázorněna v tabulce č. 1. Stručně lze kategorizaci střelných zbraní shrnout tak, že jednotlivé střelné zbraně a střelivo je rozděleno do 4 kategorií. Zákonodárce rozdělil zbraně a střelivo, a to dle míry nebezpečnosti, ovšem kritériem pro vymezení kategorie zbraně je i účinek zbraně, konstrukce zbraně nebo u historických zbraní rok výroby. Do první kategorie zbraní označené jako kategorie A, spadají zbraně zakázané, jako například zbraně vojenské, zákeřné a samočinné. Do kategorie A jsou rovněž zařazeny různé druhy munice, jako například střelivo s expanzní a průbojnou střelou a některé doplňky ke zbraním. (např. noktovizory či tlumiče) Další kategorií zbraní je kategorie B. Do této kategorie je zahrnuta většina zbraní. (např. samonabíjecí, opakovací aj.) Kategorie zbraní a střeliva B podléhá povolovacímu řízení. Jak již je v textu uvedeno, předchozí právní úprava zákona o zbraních povolovací řízení neobsahovala. K nabytí do vlastnictví zbraně kategorie B musí žadatel být držitelem zbrojního průkazu a rovněž musí mít řádný důvod k nabytí takové zbraně. Méně nebezpečné zbraně jsou pak zařazeny do kategorie C a D. Zákon o zbraních nevybočuje v kategorizaci zbraní z minimálních standardů, které určuje právní regulace Směrnice 91/477/EHS. Samozřejmě český zákonodárce může v právní regulaci přistoupit i k přísnější regulaci, oproti regulaci obsažené ve směrnici, kdy tohoto v případě českého zákona o zbraních využívá. Například kategorii A rozšířil zákonodárce o samonabíjecí zbraně, pokud mají vzhled zbraní samočinných. Dále například v § 4 písm. a) bod. 4 a 5 zákona o zbraních český zákonodárce zpřesnil právní pojmy, které jsou uvedeny ve směrnici.

Velmi podstatnou částí zákona o zbraních je hlava 3, která právně reguluje oblast nabývání vlastnictví, držení a nošení zbraně a střeliva. Zákon stanovuje základní podmínku¹¹⁴, jestliže nestanoví jinak, pro nabývání a držení zbraní a střeliva pro fyzickou osobu, kdy tato musí být držitelem zbrojního průkazu či zbrojní licence.¹¹⁵ Dále zákon upravuje nabývání vlastnictví v jednotlivých zbraňových kategoriích. Zbraně kategorie A všeobecně zákon zakazuje nabývat do vlastnictví. Zákonodárce však připouští výjimku z tohoto zákazu, která má charakter koncese. Tuto výjimku uděluje Policie České republiky, a to v taxativně vymezených případech.¹¹⁶ Zbraně kategorie B lze nabývat pouze na základě povolení.¹¹⁷ K vydání tohoto povolení je potřebné, aby žadatel prokázal správnímu orgánu,¹¹⁸ že má řádný důvod k vlastnění či držení zbraně. Řádné důvody jsou uvedeny v zákoně o zbraních, kdy tímto důvodem může například být provozování sběratelské činnosti, lovecká,

¹¹⁴ Tato neplatí v případě nabytí vlastnictví zbraně či střeliva formou dědění.

¹¹⁵ § 8 zákona o zbraních

¹¹⁶ srov. §9 odst. 2 zákona o zbraních

¹¹⁷ srov. § 12 zákona o zbraních

¹¹⁸ Policií České republiky.

sportovní či jiná zájmová činnost. Z důvodové zprávy k zákonu o zbraních vyplývá, že žadatel musí mít k vlastnění či držení zbraně alespoň jeden z taxativně vymezených důvodů v zákoně.¹¹⁹ Právník Tomáš Marek je však jiného právního názoru a domnívá se, že žadatel sice musí mít řádný důvod k nabytí a držení zbraně, ovšem že v zákoně není uveden taxativní výčet všech těchto důvodů. Dle Marka by bylo poté na policii jakožto správním orgánu na zvážení, zda se o řádný důvod jedná či nikoliv.¹²⁰ Možnost správního uvážení je však omezena správním řádem, a to zejména zásadami zákonnosti a proporcionality¹²¹, dle kterých musí správní orgán porovnat sobě konkurující si práva a zachovat proporcionalitu mezi nimi.¹²² Nejvyšší správní soud v tomto směru nevydal soudní rozhodnutí, tedy neexistuje judikát, který by měl význam pro další rozhodování a určoval by, zda uvedené řádné důvody pro nabytí zbraně kategorie B jsou v zákoně stanoveny taxativně, nebo zdali je tato kompetence přenesena na správní orgán formou správního uvážení. Z výčtu taxativně vymezených řádných důvodů jsem však názoru, že správní úvaha zde není možná a že správní orgán při posuzování řádného důvodu je povinen respektovat taxativně vymezené důvody v zákoně. Shodně s kategorií zbraní B, může nabývat zbraní a střeliva kategorie C, pouze držitel zbrojního průkazu či zbrojní licence. Rozdílem je zde skutečnost, že držitel má povinnost do 10 dnů od nabytí vlastnictví zbraň zaregistrovat,¹²³ a tedy u kategorie zbraní C neprobíhá povolovací řízení.¹²⁴ Držitel zbraně kategorie C musí vlastnit zbrojní průkaz skupiny A, B, C nebo E a nemusí přitom zdůvodňovat potřebu či důvod, pro který si takovou to zbraň pořizuje. Poslední zbraňovou kategorií, tedy kategorií zbraní D, lze nabývat do vlastnictví a držet, a to za podmínky, že fyzická osoba je starší 18 let a je způsobilá právním úkonům.

Jelikož je tato práce zaměřena zejména na problematiku nabývání do vlastnictví a držení zbraní, poslední právní problematikou, které se bude tato podkapitola věnovat, bude oblast právní regulace zbrojních průkazů a zbrojních licencí.

¹¹⁹ Vláda: Důvodová zpráva k zákonu č. 119/2002 Sb., o střelných zbraních a střelivu a o změně zákona č. 156/2000 Sb., o ověřování střelných zbraní, střeliva a pyrotechnických předmětů a o změně zákona č. 288/1995 Sb., o střelných zbraních a střelivu (zákon o střelných zbraních), a zákona č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání (živnostenský zákon), ve znění pozdějších předpisů, (zákon o zbraních), č. 119/2002 Dz

¹²⁰ MAREK, Tomáš. Držení a nošení palných zbraní podle nové právní úpravy. Bulletin advokacie. 2003, č. 3, s. 53 - 57

¹²¹ srov. § 2 zákona 500/2004 Sb., správní řád

¹²² Průcha, P. Správní řád s poznámkami a judikaturou. 4. aktualizované a doplněné vydání, Praha: Leges, 2019, 533 s., s. 32, ISBN 978-80-7502-35-1

¹²³ Nabytí vlastnictví se oznamuje příslušnému útvaru Policie České republiky.

¹²⁴ srov. § 14 zákona o zbraních

Zbrojní průkaz je veřejnou listinou, která umožňuje fyzickým osobám nabývat do vlastnictví, držet nebo nosit zbraně. Zbrojní průkaz se dělí na jednotlivé skupiny. V zákoně je uvedeno pět taxativně vymezených skupin, kdy jsou rozděleny dle účelu užívání zbraně. Skupina A opravňuje držitele ke sběratelským účelům. Zbrojní průkaz skupiny B opravňuje fyzickou osobu k užívání zbraně ke sportovním účelům. To znamená, že takováto osoba může zbraň využívat pouze na střelnici. Skupina C opravňuje subjekt užívat zbraň a střelivo k loveckým účelům. S touto skupinou může držitel užívat zbraň na střelnici, a navíc oproti skupině C i v honitbě. K výkonu zaměstnání nebo povolání opravňuje skupina zbrojního průkazu D, kdy držitel může zbraň nosit na místech veřejně přístupných. Poslední běžně využívanou skupinou zbrojního průkazu je zbrojní průkaz skupiny E.¹²⁵ Účelem této skupiny je ochrana zdraví, života nebo majetku. Držitel takové skupiny může nosit zbraň skrytě. Pro vydání zbrojního průkazu musí žadatel splnit sedm, respektive u zbrojního průkazu skupiny C osm¹²⁶, zákonných podmínek. Zákonodárce tímto stanovil, že právo na nabytí a držení zbraně je nárokem. Jinými slovy, jestliže fyzická osoba plní všechny stanovené podmínky, musí stát, respektive správní orgán této fyzické osobě zbrojní průkaz vydat. Zákonodárce v tomto smyslu neposkytl Policii České republiky jakožto správnímu orgánu možnost správního uvážení v tom slova smyslu, že by mohl nevydat zbrojní průkaz, pakliže fyzická osoba naplní veškeré zákonné podmínky.

První podmínkou je, že fyzická osoba musí mít místo pobytu na území České republiky. Další podmínkou je věková hranice. Ze Směrnice 91/477/EHS vyplývá minimální hranice 18 let. V České republice je obecná hranice nastavena přísněji a to na 21 let, ovšem sportovci a lovci mohou nabýt zbrojního průkazu od 18 let.¹²⁷ Třetí podmínkou pro získání zbrojního průkazu je zdravotní způsobilost fyzické osoby. Obecně zdravotní způsobilost posuzuje praktický lékař žadatele. Psychologické vyšetření je fakultativní, leč vládní návrh obsahoval původně obligatorní psychologické vyšetření. Dle současné právní úpravy si však může praktický lékař psychologické vyšetření vyžádat. Další velmi důležitou podmínkou je odborná způsobilost. Odborná způsobilost se prokazuje vykonáním teoretické zkoušky, která se provádí formou testu a vykonáním praktické zkoušky, při které žadatel musí předvést bezpečnou manipulaci se zbraní a praktickou střelbu. Test je složen z otázek, které jsou zaměřeny na odbornou způsobilost žadatele držet

¹²⁵ V zákoně je dále uvedena skupina F zbrojního průkazu. Jedná se o specifickou skupinu, která opravňuje držitele k pyrotechnickému průzkumu podle zákona č. 228/2003 Sb. Z důvodu, že se jedná o takto specifickou skupinu, nebude se jí práce více věnovat.

¹²⁶ U zbrojního průkazu skupiny C musí žadatel být držitelem platného loveckého lístku.

¹²⁷ Zákon o zbraních obsahuje dále některé výjimky. Zbrojního průkazu mohou nabýt například sportovní střelci již ve věku 15 let.

střelnou zbraň.¹²⁸ Předposlední podmínkou pro získání zbrojního průkazu je bezúhonnost fyzické osoby. Bezúhonnost je v zákoně o zbraních oproti jiným normám správního práva definována přesněji. Obecně lze říci, že bezúhonná fyzická osoba je taková, která nebyla trestána nebo se na ni hledí, jako by trestána nebyla. Dle zákona o zbraních je vyloučeno zahlázení odsouzení.¹²⁹ Oblast právní regulace bezúhonnosti je v zákoně o zbraních poměrně komplexně definována, kde bezúhonnost se v tomto zákoně rozděluje podle závažnosti spáchaného trestného činu.¹³⁰ Poslední podmínkou pro vydání zbrojního průkazu je spolehlivost fyzické osoby. Spolehlivost definuje zákon negativním vymezením, respektive zákon zde charakterizuje tři případy, při jejichž naplnění není fyzická osoba považována dle zákona o zbraních za spolehlivou. Za spolehlivou se nepovažuje fyzická osoba, u které bylo využito tzv. odklonu v trestním řízení tzn. jejíž trestní stíhání bylo pravomocně podmíněně zastaveno, dále osoba, která nadměrně požívá alkoholické nápoje či jiné návykové látky a rovněž se za nespolehlivou považuje osoba, která byla pravomocně uznána vinnou ze spáchání z jednoho taxativně vymezeného přestupku.¹³¹ Z platné judikatury vyplývá, že spolehlivost občana lze posuzovat pouze z hlediska ochrany práv jiných osob či veřejného zájmu, kdy však správní orgán nemá možnost kohokoliv bez důkazů označit za nespolehlivého.¹³²

Po splnění výše uvedených podmínek a po obdržení zbrojního průkazu přiznává zákon o zbraních držiteli zbrojního průkazu jistá oprávnění, ovšem rovněž i povinnosti. U jednotlivých skupin zbrojního průkazu jsou rozdílná oprávnění pro jejich držitele. Obecně lze říci, že držitel zbrojního průkazu může nabývat a držet zbraň a střelivo, a to za účelem daným právě skupinou zbrojního průkazu. Držitel zbrojního průkazu může zbraň nosit a užívat zbraň na zákonem určeném místě.¹³³ Držiteli zbrojního pasu zákon přisuzuje rovněž i povinnosti, a to zejména proto, že zbraň s sebou nese při nesprávném použití či manipulaci určité nebezpečí, a právě z těchto důvodů zákon ukládá vedle oprávnění i jisté povinnosti, jakožto protiváhu k oprávněním vyplývajícím z držení zbrojního průkazu. Porušením těchto povinností vzniká právní odpovědnost subjektu a tento subjekt lze na základě

¹²⁸ KOVÁRNÍK, Libor. Zbraně a střelivo. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2007, s. 178.

¹²⁹ srov. § 106 z.č. 40/2009 Sb., trestního zákoníku

¹³⁰ Závažnost dle zákona o zbraních však není definována podle trestní sazby daného trestného činu, ovšem podle skutečné délky uděleného trestu pachateli.

¹³¹ Jedná se o skutkové podstaty přestupku na úseku zbraní a střeliva nebo na úseku munice, používání výbušnin, ochrany před alkoholismem a jinými toxikomaniemi nebo obdobného přestupku proti bezpečnosti a plynulosti provozu na pozemních komunikacích, obrany České republiky, proti veřejnému pořádku, proti občanskému soužití, proti majetku, nebo na úseku zemědělství, myslivosti a rybářství tím, že úmyslně neoprávněně zasáhl do výkonu práva myslivosti nebo do výkonu rybářského práva anebo úmyslně lovil zvěř nebo chytal ryby v době hájení.

¹³² Rozsudek KS Ústí nad Labem 16 Ca 94/87, SoJ 3/99

¹³³ Toto oprávnění držitele zbrojního pasu je již v textu práce uvedeno.

tohoto porušení povinnosti sankcionovat či potrestat. Správní delikty jsou uvedeny v hlavě sedmé zákona o zbraních a pakliže subjekt naplní některou z uvedených skutkových podstat přestupku, lze subjektu uložit pokutu dle zákona o zbraních. Pakliže by pachatel podstatnějším způsobem poškodil či ohrozil státem chráněné zájmy, přichází v úvahu trestní stíhání a trest v souladu s trestním zákoníkem¹³⁴. Samozřejmě trestní represe dle základní zásady subsidiarity trestního řízení¹³⁵ lze užít pouze v případě, že by zde nepostačovala sankce podle jiného zákona.¹³⁶ Právních povinností je v zákoně o zbraních uvedeno poměrně mnoho, a proto se text práce zaměří na ty nejzásadnější. Naprosto stěžejní povinností je povinnost držitele zbrojního průkazu dbát zvýšené opatrnosti při zacházení se zbraní a střelivem. Tato povinnost směřuje na základní pravidlo manipulace se zbraní, kdy se zbraní je nutno pokaždé zacházet soustředěně a s vysokou mírou opatrnosti a vždy tak, jako kdyby byla zbraň nabitá. (manipulaci se zbraní musí vždy předcházet prohlídka zbraně za účelem zjištění, zda je zbraň nabita¹³⁷) Důležitou povinností je rovněž povinnost zabezpečení zbraně před ztrátou, zneužitím či odcizením. Mezi poslední základní povinnost lze zařadit povinnost dodržování stanovených podmínek na uložení a skladování zbraně. Podmínky na skladování zbraně a střeliva definuje zákon a nařízení vlády č. 338/2002 Sb., kdy samozřejmě správné uložení zbraně a střeliva výrazně eliminuje možnosti zneužití zbraně neoprávněnou osobou. Zákon poté obsahuje další celou řadu povinností. Jedná se například o povinnost ohlášení ztráty zbraně, povinnost ohlášení použití zbraně v případě nutné obrany či krajní nouze nebo například zákaz přenechat zbraň či převést vlastnictví osobě, která k tomu není oprávněna. Veškeré povinnosti jsou v zákoně o zbraních uvedeny zejména s cílem, aby se zabránilo neoprávněnému užití zbraně nebo v zájmu ochrany bezpečnosti a veřejného pořádku.

Zbrojní licence je stejně jako zbrojní průkaz veřejnou listinou, která však může opravňovat nejen pouze fyzické, ovšem i právnické osoby, k nabývání vlastnictví a přechovávání zbraní nebo střeliva, a to v rozsahu skupiny zbrojní licence. Zákon o zbraních definuje celkem 10 skupin zbrojních licencí, které se mezi sebou dělí dle rozsahu činností. Jedná se například o vývoj a výrobu zbraní, opravu zbraní, nákup a prodej zbraní nebo výuku a výcvik na střelbě. Jedná se o podnikatelské, ovšem i nepodnikatelské činnosti. Shodně s právní úpravou zbrojního průkazu může žadatel žádat o vydání licence v celém rozsahu, to znamená na veškeré skupiny zbrojní licence, nebo v částečném rozsahu, tj. například o

¹³⁴ zákona č. 40/2009 Sb., trestního zákoníku

¹³⁵ srov. § 12 odst. 2 z.č. 40/2009 Sb., trestního zákoníku

¹³⁶ V tomto případě by se právě pravděpodobně jednalo o správní delikt uvedený v zákoně o zbraních.

¹³⁷ KOMENDA, Jan. *Bezpečná manipulace se zbraní při zkoušce odborné způsobilosti pro žadatele o zbrojní průkaz*. 2. Vyd. Modřiče: Josef Tůma, 2004, s. 34

jednotlivou skupinu. Podmínek pro vydání zbrojní licence je potřebné naplnit podstatně méně nežli pro vydání zbrojního průkazu. Shodně s právní úpravou zbrojního průkazu musí mít žadatel místo trvalého pobytu či sídlo na území České republiky. Dále musí být žadatel o vydání zbrojní licence držitelem živnostenského oprávnění v oboru zbraní či musí prokázat, že je oprávněn takovou činnost provádět. Poslední dvě podmínky pro obdržení zbrojní licence jsou prověření, zda je žadatel bezúhonný a spolehlivý,¹³⁸ kdy tyto dva instituty jsou shodné s požadavky na žadatele o zbrojní průkaz.¹³⁹

Držitelům zbrojní licence, stejně jako držitelům zbrojního průkazu, ukládá zákon o zbraních určitá oprávnění a povinnosti. Oprávnění lze obecně shrnout tak, že držitel zbrojní licence může dle zákona nabývat do vlastnictví a držet zbraň dle skupiny vlastněné zbrojní licence a dále ji užívat dle účelu vlastněné skupiny zbrojní licence. Například u skupiny zbrojní licence C, která je nazvána „nákup, prodej nebo přeprava zbraní a střeliva“, je držitel takové skupiny oprávněn nakupovat, prodávat a přepravovat zbraně a střelivo. Obdobně je nastavena právní regulace v oblasti oprávnění u ostatních 9 skupin zbrojní licence. Povinnosti u zbrojní licence jsou zákonem stanoveny se shodně sledovaným cílem, jako u zbrojních průkazů, kdy tímto cílem je bezpečné nakládání se zbraněmi a bezpečné užívání zbraní s ohledem na bezpečnost a vnitřní pořádek České republiky. Kromě administrativních povinností lze zde zmínit ty nejdůležitější povinnosti, mezi které dozajista patří povinnost kontrolovat, zda zbraň není používána za jiným účelem, než které jsou uvedeny ve zbrojní licenci nebo povinnosti zajistit, aby zbraň držela fyzická osoba, která je držitelem zbrojní licence. Zákon poté obsahuje větší množství administrativních oprávnění, mezi které například patří vést evidenci zbraní či povinnosti týkající se označování zbraní při jejich znehodnocení.

Posledním právním institutem v oblasti nabývání a držení zbraní je průkaz zbraně, který je dokladem o registraci zbraně. Jedná se rovněž o veřejnou listinu, ve které jsou obsaženy veškeré údaje o zbraní a o jejím majiteli eventuálně o jejích majitelích. Průkaz zbraně je z hlediska zbraňové legislativy poměrně neobvyklým institutem, jelikož Česká republika je jedinou zemí v EU, která osvědčuje registraci zbraně dokumentem, který má formu veřejné listiny. Registrace zbraně se provádí u příslušného útvaru policie dle místa bydliště držitele zbraně. Ze zákona vyplývá povinná registrace zbraní kategorie A, B a C, kdy tato povinnost registrace se

¹³⁸ Platnost těchto dvou podmínek pro vydání zbrojní licence se rovněž prověřují policií každých 5 let od vydání zbrojní licence.

¹³⁹ Existuje ještě jedna speciální podmínka pro vydání zbrojní licence, a to v případě, že žadatel má v úmyslu vykonávat výuku nebo výcvik ve střelbě dle § 31 písm. f) zákona o zbraních. V takovém případě musí žadatel doložit k žádosti doklad o povolení vzdělávání na školách v oboru v souladu s § 32 odst. 3, písm. b) zákona o zbraních.

nevztahuje na střelivo. K registraci zbraně je zapotřebí registrovanou zbraň předložit, rovněž zákon ukládá povinnost, aby zbraň byla řádně technicky ověřena dle z.č. 156/2000 Sb., o ověřování střelných zbraní a v poslední řadě zákon stanovuje podmínku, aby žadatel o registraci byl oprávněn zbraň nosit či držet.

Zákon dále ukládá povinnost oznámení o převodu zbraně místně příslušnému útvaru policie a to do 10 pracovních dnů ode dne nabytí vlastnictví. Jelikož se jedná o právní povinnost danou zákonem, nedodržením této lhůty k registraci může subjekt naplnit skutkovou podstatu přestupku. Zákon však dále uvádí výjimky z povinnosti registrace. Povinnost registrace zbraně kategorie A, B a C nemá podnikatel v oboru zbraní a střeliva u zbraní, které jsou předmětem jeho podnikatelské činnosti. Rovněž povinnost registrovat zbraň nemá držitel, který zbraně nabyt do vlastnictví s povolením k jejich trvalému vývozu mimo území České republiky.

Jak jsem již uvedl na začátku této podkapitoly, tato podkapitola slouží spíše jako teoretický úvod do oblasti právní regulace nabývání a držení střelných zbraní v České republice. Nebudou zde tedy uvedeny myšlenky autora a návrhy de lege ferenda, kdy tyto budou uvedeny v samostatné podkapitole 2.3 Návrhy de lege ferenda k zákonu o zbraních.

2.2 Novelizace zákona o zbraních

Jak je již v minulé podkapitole uvedeno, zákon o zbraních byl přijat v roce 2002 a od té doby tento zákon zaznamenal již 28 novelizací. Tato podkapitola bude věnována nově připravované novele zákona o zbraních, která se nyní nachází v legislativním procesu. Novelou v tomto konkrétním případě není pouze změna právní úpravy zákona o zbraních, avšak vládní návrh předpokládá vytvoření komplexní nové právní úpravy nakládání se zbraněmi. Vládní návrh stále nebyl projednán na vládě, a tedy nebyl postoupen k dalšímu legislativnímu procesu do sněmovny. Z tohoto důvodu návrh ještě nemá označení pod číslem sněmovního tisku. Pro identifikaci materiálu lze uvést, že předmětný vládní návrh, o kterém bude v celé této podkapitole pojednáváno, je označen pod vládním číslem jednacím 1195/19.¹⁴⁰ Tento vládní návrh vypracovalo Ministerstvo vnitra České republiky. Návrh posel připomínkovým obdobím, ve kterém se k němu vyjádřilo mnoho institucí a organizací, a to mimo jiné Bezpečnostní a informační služba, Komora-ČLK nebo například ostatní ministerstva. Jednání k vypořádání připomínek se uskutečnilo dne

¹⁴⁰ V textu této podkapitoly se však předmětný vládní návrh nebude označovat číslem jednacím, ovšem pokaždé, když text práce bude pojednávat o pojmech „novela zákona o zbraních“ či „vládní návrh“, se bude jednat právě o vládní návrh označený vládním číslem jednacím 1195/19.

18. října 2019. Po tomto jednání vytvořilo Ministerstvo vnitra České republiky text novely zákona o zbraních a o tomto textu bude v této podkapitole dále pojednáváno.¹⁴¹

Jak již bylo na začátku této podkapitoly naznačeno, vládní návrh předpokládá zrušení zákona č. 119/2002 Sb., o zbraních a nahrazení jej zcela novou právní úpravou. Novela zákona o zbraních byla připravena zejména z důvodu přijetí Směrnice 2017/853, které se již věnovala předchozí kapitola práce, ovšem nejedná se o jediný důvod a zákonodárce novelu připravil rovněž z důvodu snížení administrativy, lepšímu využití elektronizace a rovněž z důvodu nutnosti reakce na technologický i společenský vývoj, k němuž došlo od vstupu v platnost současného zákona o zbraních. Jelikož se nejedná o menší novelu zákona o zbraních, nýbrž o komplexní novelu zákona, která má za cíl celkové nahrazení stávající právní úpravy zákona o zbraních, nebude se text práce zaměřovat a snažit se definovat veškeré změny, které vyplývají z vládního návrhu. Text této podkapitoly, jakožto celé bakalářské práce, se bude věnovat zejména změnám právní úpravy v oblasti nabývání a držení zbraní, ovšem ani v této oblasti se nebude jednat o komplexní charakterizaci veškerých navrhovaných změn v právní úpravě, které by přinesla připravovaná novela, nýbrž o definici základních a zásadních změn v této oblasti právní regulace. Jako již v každé kapitole, bude text této podkapitoly koncipován tak, že nejprve dojde k vymezení právní regulace návrhu novely zákona o zbraních a poté bude následovat část s myšlenkami a subjektivním pohledem autora na předmětný návrh zákona.

V právní úpravě vymezení některých pojmů je jedna poměrně podstatná změna. Nově zákon nepracuje s pojmem „držení zbraně“, kdy tento pojem je dle vládního návrhu dostatečně definován ve smyslu soukromého práva a návrh se opírá o pojem držby v tomto slova smyslu. Novela pouze definuje pojem „nošení zbraně“ a tímto pojmem rozumí nakládání se zbraní na místě veřejnosti přístupném, a to pokud je zbraň nabita či je nošena viditelně. Poslední podstatnou změnou ve vymezení některých právních pojmů je nově zavedený pojem „odborný útvar policie“. Tímto pojmem vládní návrh rozumí organizační součást krajského ředitelství policie. Jedná se o specializovaný organizační článek soustavy krajského ředitelství, jež vykonává správní činnost na úseku působnosti policii dle zákona o zbraních. Vládní návrh rovněž předpokládá vymezení některých základních pojmů, kdy tyto pojmy byly dříve vydefinovány přílohou zákona o zbraních. Základní pojmy rozdělil návrh do čtyřech paragrafových zněních. V paragrafu čtyři se nachází

¹⁴¹ Úřad vlády České republiky, *Návrh zákona o zbraních* [online]. poslední datum autorizace 04.09.2019 [citováno dne 14.01.2020] Dostupné z: <https://apps.odok.cz/veklep-detail?pid=KORNBFP2FRS>

vymezení základních průřezových pojmů, pátý paragraf definuje druhy zbraní a nadlimitní zásobníky, šestý charakterizuje druhy stanovených součástí zbraní a sedmý paragraf se věnuje jednotlivým druhům střeliva. Vládní návrh z velké části ponechává právní pojmy obsažené v platné příloze zákona o zbraních a dále tyto pojmy doplňuje o některé další. Vládní návrh zákona tak vymezuje pojmy přímo v normativním textu zákona.

Pravděpodobně nejzásadnější změnu by přinesla připravovaná novela z hlediska kategorizace zbraní a střeliva. Novela by nově rozdělila zvláště kategorii zbraní a zvláště kategorii střeliva. K názornějšímu porovnání jednotlivých kategorií zbraní poslouží následující tabulka.

	Kategorie zahrnuje zbraně ¹⁴²	Osobou oprávněnou nakládat se zbraněmi dané kategorie ¹⁴³
Kategorie zbraní R1	a) zbraně zvláště účinné b) zákeřné zbraně c) samočinné zbraně	1. držitel zbrojní licence skupiny ZL1, 2. držitel zbrojní licence skupiny ZL2, kterému bylo vydáno pro nabytí každé takové zbraně povolení kategorie R1, 3. osoba oprávněná uskutečnit přeshraniční pohyb takové zbraně, nebo 4. jiný veřejnoprávní držitel, kterému Policejní prezidium České republiky (dále jen „Policejní prezidium“) vydalo souhlas s nakládáním se zbraněmi kategorie R1,
Kategorie zbraní R2	a) samonabíjecí zbraně, které byly upraveny na samonabíjecí zbraně ze zbraní samočinných, b) samonabíjecí zbraně střílející z otevřeného závěru a c) dlouhé samonabíjecí zbraně konstruované pro střelbu s použitím ramenní opěry, které lze sklopením, zasunutím nebo obdobnou manipulací s ramenní opěrou zkrátit na délku kratší než 600 mm.	Shodné se skupinou R3 – viz skupina R3
Kategorie zbraní R3	a) krátké samonabíjecí nebo opakovací zbraně pro použití střeliva se středovým nebo okrajovým zápalem, b) dlouhé samonabíjecí zbraně, jejichž zásobník nebo nábojová schránka a nábojová komora mohou dohromady pojmout více než 3 náboje, c) dlouhé samonabíjecí zbraně, jejichž zásobník nebo nábojová schránka a nábojová komora nemohou dohromady pojmout více než 3 náboje a jsou odnímatelné, nebo u nichž není zaručeno, že nemohou být přeměněny běžně dostupnými nástroji na zbraně, jejichž zásobník nebo nábojová schránka a nábojová komora mohou dohromady pojmout více než 3 náboje, d) dlouhé samonabíjecí nebo opakovací zbraně bez ohledu na kapacitu jejich zásobníku nebo	1. držitel zbrojní licence skupiny ZL1, 2. držitel zbrojní licence skupiny ZL2, kterému bylo vydáno pro nabytí každé takové zbraně povolení kategorie R1, 3. osoba oprávněná uskutečnit přeshraniční pohyb takové zbraně, nebo 4. jiný veřejnoprávní držitel, kterému Policejní prezidium České republiky (dále jen „Policejní prezidium“) vydalo souhlas s nakládáním se zbraněmi kategorie R1

¹⁴² § 8 Návrhu zákona o zbraních (č. j. 1195/19)

¹⁴³ § 13 Návrhu zákona o zbraních (č. j. 1195/19)

	<p>nábojové schránky, pokud je u takové zbraně hlaveň s hladkým vývrtem dlouhá nejvýše 600 mm,</p> <p>e) samonabíjecí zbraně, pokud mají vzhled samočinných zbraní,</p> <p>f) krátké zbraně nabíjené jednotlivě pro použití střeliva</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. se středovým zápalem, nebo 2. s okrajovým zápalem, jejichž celková délka je menší než 280 mm, a <p>g) signální zbraně pro použití signálních nábojů ráže větší než 16 mm.</p>	
Kategorie zbraní R4	<p>a) samonabíjecí a opakovací zbraně nezahrnuté do kategorie R1, R2 nebo R3,</p> <p>b) zbraně nabíjené jednotlivě pro použití jednotného střeliva se středovým nebo okrajovým zápalem nezahrnuté do kategorie R1, R2 nebo R3 a</p> <p>c) zbraně nabíjené jednotlivě pro použití děleného střeliva, které na 1 nabití umožňují více než 2 výstřely, a opakovací zbraně pro použití děleného střeliva.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. držitel zbrojní licence, 2. držitel zbrojního oprávnění, 3. osoba oprávněná uskutečnit přeshraniční pohyb takové zbraně, nebo 4. jiný veřejnoprávní držitel, kterému Policejní prezidium vydalo souhlas s nakládáním se zbraněmi kategorie R4,
Kategorie zbraní PO	<p>a) samonabíjecí a opakovací zbraně nezahrnuté do kategorie R1, R2 nebo R3,</p> <p>b) zbraně nabíjené jednotlivě pro použití jednotného střeliva se středovým nebo okrajovým zápalem nezahrnuté do kategorie R1, R2 nebo R3 a</p> <p>c) zbraně nabíjené jednotlivě pro použití děleného střeliva, které na 1 nabití umožňují více než 2 výstřely, a opakovací zbraně pro použití děleného střeliva.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. způsobilá osoba zapsaná do centrálního registru zbraní, 2. držitel zbrojní licence, 3. držitel zbrojního oprávnění, 4. osoba oprávněná uskutečnit přeshraniční pohyb takové zbraně, nebo 5. jiný veřejnoprávní držitel
Kategorie zbraní NO	<p>a) expanzní přístroje,</p> <p>b) neaktivní zbraně nezahrnuté do kategorie PO,</p> <p>c) historické zbraně,</p> <p>d) plynové zbraně nejvýše ráže 6,35 mm a</p> <p>e) paintballové zbraně.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. fyzická osoba, která dosáhla věku 18 let, má místo pobytu na území České republiky a jejíž svéprávnost nebyla omezena, 2. právnická osoba se sídlem nebo odštěpným závodem na území České republiky, 3. držitel zbrojní licence, 4. držitel zbrojního oprávnění, 5. osoba oprávněná uskutečnit přeshraniční pohyb takové zbraně, 6. v případě dočasného přeshraničního a použití plynové zbraně nejvýše ráže 6,35 mm nebo paintballové na území České republiky fyzická osoba starší 18 let, jejíž svéprávnost nebyla omezena, nebo právnická osoba, nebo 7. jiný veřejnoprávní držitel

tabulka č. 3 – charakteristika a komparace jednotlivých kategorií střelných zbraní uvedených v návrhu změny zákona o zbraních (č. j. 1195/19)

Vládní návrh předpokládá s celkem 6 kategoriemi zbraní. Zkrácené názvy jednotlivých kategorií odrážejí základní požadavky na nakládání s nimi. Kategorie R1, R2, R3 a R4 jsou nazvány písmenem „R“, kdy toto označení je odvozeno od slova „Registrace“. Pátá kategorie je označena „PO“ a je odvozena od slov „Povinné ohlášení“ a poslední kategorie „NO“ je odvozena od slov „Neexistence povinnosti

ohlášení“. Při provedení komparace současné právní úpravy kategorizace zbraní s výše uvedenou navrhovanou právní úpravou je zřejmé, že nová kategorie R1 a R2 odpovídají současné kategorii A. Jedná se o nejvíce nebezpečné zbraně jako například vojenské a automatické zbraně. Kategorie zbraní R3 poté v zásadě odpovídá současné kategorii B. Nabývat zbraně kategorie R3 by dle návrhu bylo možné shodně jako zbraně současné kategorii B. Zbraně kategorie R3 by tedy podléhaly povolovacímu procesu. Kategorie R4 odpovídá zbraním, které by dle současné právní úpravy povětšinou patří do kategorie zbraní C. Navrhovaná kategorie PO odpovídá částečně současné kategorii C, ovšem rovněž do této kategorie lze zařadit několik zbraní, které spadají do kategorie D. Jak je patrné z výše uvedené tabulky, kategorie zbraní PO je první navrhovanou kategorií, u které lze nabývat do držení zbraně i bez zbrojního oprávnění. Držitel musí být bezúhonný dle zákona o zbraních a musí být zapsán do Centrálního registru zbraní. (dále pouze „CRZ“) A poslední kategorie zbraní NO odpovídá současné kategorii D.¹⁴⁴ Jedná se o nejbenevolentnější zbraňovou kategorii z hlediska právních nároků na její nabytí do vlastnictví. K tomuto navrhovaný zákon požaduje pouze 18 let, místo pobytu Českou republikou a svéprávnost.

Navrhovaný zákon se v kategorizaci zbraní snaží vyvarovat nejasnostem, ke kterým současná právní úprava v praxi v některých případech vede. Návrh přesněji definuje některé skupiny zbraní, pro příklad brokovnice, které mají kapacitu větší než 3 náboje, ale současně mají hlaveň o délce vyšší než 60 cm, kdy takovýto příklad by dle současné právní úpravy vedl k zařazení do různých kategorií, a to do kategorie B a C. Podobně nejasně právně definovaných zbraní, které lze dle současné právní úpravy zákona o zbraních zařadit do více zbraňových skupin, existuje více. Navrhovaný zákon si bere za cíl přesněji definovat tyto nejasné případy. K dosažení tohoto cíle obsahuje vládní návrh ustanovení, které řeší právě tyto případy, ve kterých není na první pohled zjevné, do které kategorie zbraň zařadit.¹⁴⁵ Obecně lze říci, že zbraně, u kterých nebyla kategorie ze současného zákona o zbraních patrná, jsou návrhem zařazeny do přísnější kategorie.

Jak je již v textu podkapitoly uvedeno, návrh zákona nově definuje kategorie střeliva. K názorné demonstraci kategorií střeliva slouží opět následující tabulka.

¹⁴⁴ K navrhované kategorii zbraní NO je třeba uvést, že tato není do návrhu zákona přidána na základě Směrnice 2017/853 a do návrhu byla tato kategorie přidána z iniciativy českého zákonodárce. Touto kategorií si český zákonodárce vypomáhá a ponechává tak v přenesené podobě současnou kategorii zbraní D, která však předmětnou směrnici upravena není.

¹⁴⁵ srov. § 9 Návrhu zákona o zbraních (č. j. 1195/19)

	Kategorie střeliva zahrnuje náboje¹⁴⁶	Osoba je oprávněna nakládat se střelivem dané kategorie¹⁴⁷
Kategorie střeliva S1	<p>a) ráže nižší než 20 mm obsahující ve své sestavě střelu výbušnou, zápalnou nebo průbojnou a</p> <p>b) nezjistitelné pomocí detekčních a rentgenových přístrojů.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. držitel zbrojní licence skupiny ZL1, 2. držitel zbrojní licence skupiny ZL2, kterému bylo vydáno povolení kategorie S1 pro nabytí určitého počtu kusů takového střeliva, 3. osoba oprávněná uskutečnit přeshraniční pohyb takového střeliva, nebo 4. jiný veřejnoprávní držitel, kterému Policejní prezidium vydalo souhlas s nakládáním s takovým střelivem,
Kategorie střeliva S2	<p>a) pro krátké palné zbraně obsahující ve své sestavě střelu s řízenou deformací nebo fragmentací určenou k vyvolání zvýšeného ranivého účinku a</p> <p>b) ráže nižší než 20 mm se svítící střelou.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. držitel zbrojní licence skupiny ZL1, 2. držitel zbrojního oprávnění nebo držitel zbrojní licence skupiny ZL2, kterému bylo vydáno povolení kategorie S2 pro nabývání takového střeliva, 3. osoba oprávněná uskutečnit přeshraniční pohyb takového střeliva, nebo 4. jiný veřejnoprávní držitel, kterému Policejní prezidium vydalo souhlas s nakládáním s takovým střelivem,
Kategorie střeliva S3	<p>a) náboje s hromadnou nebo jednotnou střelou bez aktivních náplní, přičemž střela není střelou průbojnou,</p> <p>b) náboje pro dlouhé palné zbraně obsahující ve své sestavě jednotnou střelu s řízenou deformací nebo fragmentací určenou k vyvolání zvýšeného ranivého účinku nebo zvýšeného zastavovacího účinku,</p> <p>c) náboje určené pro simulaci ostré střelby, nejde-li o nábojky,</p> <p>d) signální náboje určené pro signální zbraně ráže větší než 16 mm a</p> <p>e) náboje s pyrotechnickým prostředkem⁶) s akustickým, světelným nebo dýmovým efektem určené pro střelbu z palných zbraní, které nejsou signálními zbraněmi.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. držitel zbrojní licence, 2. držitel zbrojního oprávnění, 3. osoba oprávněná uskutečnit přeshraniční pohyb takového střeliva, 4. jiný veřejnoprávní držitel, nebo 5. oprávněný držitel zbraně kategorie PO nebo NO pro použití takového střeliva, nebo

¹⁴⁶ § 11 Návrhu zákona o zbraních (č. j. 1195/19)

¹⁴⁷ § 14 Návrhu zákona o zbraních (č. j. 1195/19)

<p style="text-align: center;">Kategorie střeliva S4</p>	<p>a) náboje typu Flobert, náboje ráže 4mm M20 nebo ústovou kinetickou energií střely srovnatelné střelivo určené pro výcvik ve střelbě, b) neletální náboje se střelou značkovací, pryžovou nebo obdobnou pro palné zbraně pro soupeřský systém výcviku, c) signální náboje určené pro signální zbraně nejvýše ráže 16 mm, d) nábojky a e) jiné střelivo určené pro použití v palné zbraní nebo expanzním přístroji, které není střelivem kategorie S1, S2 nebo S3.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. fyzická osoba, která dosáhla věku 18 let, má místo pobytu na území České republiky a jejíž svéprávnost nebyla omezena, 2. právnická osoba se sídlem nebo odštěpným závodem na území České republiky, 3. držitel zbrojní licence, 4. držitel zbrojního oprávnění, 5. osoba oprávněná uskutečnit přeshraniční pohyb takového střeliva, nebo 6. jiný veřejnoprávní držitel.
---	--	--

tabulka č. 4 – charakteristika a komparace jednotlivých kategorií střeliva uvedených v návrhu změně zákona o zbraních (č. j. 1195/19)

Střelivo je rozřazeno do čtyř kategorií. Každá navrhovaná kategorie střeliva odpovídá nějaké navrhované kategorii zbraní. Nabývat střelivo kategorie S1 lze obdobně s kategorií zbraní R1. Nabývání je tedy možné po udělení výjimky držiteli zbrojní licence. Kategorie střeliva S2 odpovídá kategorii zbraní R2 ve smyslu nabývání a nakládání. Kategorie střeliva S3 by byla běžně dostupná držitelům zbrojního oprávnění a tato kategorie střeliva by byla možná nabývat bez zvláštního povolovacího procesu, a tedy tato kategorie střeliva by šla přiřadit částečně zbraňové kategorii R3 a částečně kategorii R4. Poslední kategorie střeliva S4 by poté odpovídala většině zbraní spadající do kategorií PO a NO.

Poslední oblastí navrhovaného zákona, které se bude tato práce věnovat, je oblast právní regulace v oblasti nabývání a držení zbraní a střeliva. Jedná se o okruh právní regulace zbrojního oprávnění a zbrojní licence.¹⁴⁸

Právní regulace by dle navrhovaného zákona v oblasti zbrojního oprávnění měla být výrazně zjednodušena. Zbrojní oprávnění by mělo být obdobou současného zbrojního průkazu, avšak na místo 5 skupin zbrojního průkazu by zbrojní oprávnění bylo rozděleno na pouze dva druhy. Zbrojní oprávnění, shodně se současnou úpravou zbrojního průkazu, by měl být základní druh oprávnění, který by opravňoval fyzickou osobu k nabývání a nakládání se zbraní a střelivem, kdy rozsah těchto oprávnění by byl určen příslušným druhem zbrojního oprávnění. Navrhovaný zákon o zbraních dělí zbrojní oprávnění na obecné a rozšířené. Obecné zbrojní oprávnění by bylo totožné se všemi skupinami současného zbrojního

¹⁴⁸ Hlava druhá Návrhu zákona o zbraních (č. j. 1195/19)

průkazu až na skupinu E, tedy až na skupinu zbrojního průkazu opravňující užívání zbraně k ochraně života, zdraví nebo majetku. Rozšířené zbrojní oprávnění by podle navrhovaného zákona zcela odpovídalo všem skupinám současného zbrojního průkazu, a navíc by opravňovalo ke skrytému nošení zbraně podléhající registraci, výkonu funkce zbrojíře a výkonu funkce zkušební komisaře.¹⁴⁹ Podmínky pro získání zbrojního oprávnění zůstaly prakticky nepozměněné od podmínek pro získání zbrojního průkazu.¹⁵⁰ Nově u podmínky zdravotní způsobilosti přiznává novela oprávnění policii, která by byla dle návrhu kompetentní nařídit přezkoumání zdravotní způsobilosti držitele zbrojního oprávnění. Tuto pravomoc by však policie měla jen v případech, kdy existuje konkrétní podezření, že podmínku zdravotní způsobilosti již držitel nesplňuje. Podmínku pro získání zbrojního oprávnění vládní návrh rozděluje, kdy zakládá zvlášť podmínku bezúhonnosti právnické osoby a zvlášť definuje bezúhonnost fyzické osoby. Podmínku spolehlivosti návrh rozšiřuje i na „jednání mající znaky přestupku“, kterého se mohou dopustit osoby vyňaté z působnosti zákona o odpovědnosti za přestupky. Zkouška odborné způsobilosti se provádí nově v rámci jednotného správního řízení. Tímto by se docílilo stavu, že žadatel by byl připuštěn ke zkoušce odborné způsobilosti až v momentě splnění všech ostatních podmínek pro vydání zbrojního oprávnění a na tuto zkoušku by tedy nebyl připuštěn uchazeč, který by vzhledem ke své zdravotní nezpůsobilosti či nesplnění podmínky bezúhonnosti neměl nakládat se zbraní. Navrhovaný zákon vyžaduje, aby se platnost podmínek pro vydání zbrojního oprávnění kontrolovala jednou za 5 let,¹⁵¹ kdy však návrh vyžaduje, aby tyto podmínky splňoval držitel zbrojního oprávnění po celou dobu platnosti oprávnění.¹⁵² Držitel zbraní by byl povinen předložit držené zbraně nejméně jednou za 10 let u odborného útvaru policie.

Výrazné změny by nastaly v případě přijetí navrhovaného zákona rovněž i u institutu zbrojní licence. Tato by byla rozlišena pouze na 2 skupiny, na rozdíl od platného zákona o zbraních, ve kterém je zbrojní licence dělena do 10 skupin. Zbrojní licence opravňuje k nakládání se zbraněmi a střelivem právnické i podnikající fyzické osoby. Jedná se o samostatný právní institut, který nelze slučovat či zaměňovat se zbrojním oprávněním. Navrhovaná první skupina zbrojní licence ZL1 odpovídá současným skupinám zbraňové licence A až E (tedy prvním pěti

¹⁴⁹ srov. § 17 Návrhu zákona o zbraních (č. j. 1195/19)

¹⁵⁰ Viz předchozí podkapitola, ve které je oblast právní regulace podmínek pro vydání zbrojního průkazu shrnuta. V dalším textu budou charakterizovány pouze některé změny v jednotlivých podmínkách pro vydání zbrojního oprávnění.

¹⁵¹ Toto však neplatí pro zkoušku odborné způsobilosti. Tato podmínka se prověřuje pouze jednou, a to v průběhu správního řízení – před samotným vydáním zbrojního oprávnění. Poté by se platnost této podmínky dle navrhovaného zákonu neověřovala.

¹⁵² Tato podmínka vyplývá ze Směrnice 2017/853.

skupinám zbrojní licence uvedeným v platném znění zákona o zbraních) a druhá skupina zbrojní licence ZL2 by odpovídala současným skupinám zbraňové licence F až J. Návrh zákona o zbraních již nepřipouští výjimku, jak je uvedeno v současném zákoně o zbraních, že by mohla být zbrojní licence udělena fyzické osobě.¹⁵³ Dle návrhu by zbrojní licence mohla být udělena pouze podnikající fyzické osobě nebo právnické osobě. Podmínky pro vydání zbrojní licence na bezúhonnost a spolehlivost žadatele v návrhu zůstaly a nově by dle vládního návrhu musela být splněna i podmínka odborné způsobilosti, kterou by byl povinen splnit hlavní zbrojíř. Tento by nově musel rovněž splňovat podmínku minimální praxe v oboru nakládání se střelnými zbraněmi a střelivem v délce alespoň 5 let. Shodně s právní úpravou zbrojního oprávnění by podmínky pro vydání zbrojní licence museli být splněny po celou dobu platnosti zbrojní licence, kdy tyto podmínky by příslušný útvar policie kontroloval minimálně každých 5 let.

Tímto bych rád volně přešel na subjektivní část této podkapitoly, ve které se budu věnovat mým názorům a myšlenkám k navrhovanému zákonu o zbraních. Nežli však začnu se svým hodnocením vládního návrhu zákona o zbraních tak bych rád předestřel, že zde nebudu psát své názory ve smyslu *de lege ferenda* k tomuto návrhu, jelikož definicím současného zákona o zbraních a úvahám *de lege ferenda* se bude věnovat následující podkapitola. Zde bych chtěl pouze uvést svůj názor na vládní návrh zákona o zbraních a zaměřit se zejména na jeho nově definované oblasti právní regulace ve smyslu držení střelných zbraní a střeliva.

Prvně je důležité uvést, že nově navrhovaný zákon o zbraních má několik cílů, kdy jako hlavní lze označit zejména tři cíle zákona. Prvním cílem je implementace evropské Směrnice 2017/853 do právního řádu České republiky. Druhým hlavním cílem je snížení celkové administrativní zátěže s využitím prvků eGovernmentu a elektronizace. Posledním hlavním cílem je udržení vysokého standardu podmínek pro získání oprávnění pro nakládání se zbraněmi, ovšem i přes to provést modernizaci právní úpravy. Abych co nejvíce objektivně mohl ohodnotit navrhovanou novelu zákona o zbraních, ohodnotím navrhovanou právní úpravu právě ve smyslu tří hlavních zamýšlených cílů novely.

Prvním cílem je implementace Směrnice 2017/853 do českého právního řádu. Zde musím hned zkraje podotknout, že předmětná směrnice měla v sobě obsaženou povinnost pro členské státy, aby uvedly své právní a správní předpisy do

¹⁵³ Tato výjimka se vztahuje na zbrojní licenci skupiny H současného zákona o zbraních.

souladu se Směrnicí 2014/853 do 14. prosince 2019.¹⁵⁴ ¹⁵⁵ Poslední novelizace zákona o zbraních proběhla v roce 2017, kdy tato novela však nebyla přijata z důvodu implementace Směrnice 2017/853. Z tohoto vyplývá, že český zákonodárce do dnešního dne neimplementoval předmětnou směrnici do českého právního řádu. K tomuto je nutné uvést, že leč se Česká republika soudila s Evropským parlamentem a Radou EU o odklad provádění Směrnice 2017/853, tak Soudní dvůr EU se již 27.02.2018 usnesl o zamítnutí předběžného opatření na odklad provádění předmětné směrnice. Ačkoliv v hlavním řízení Česká republika namítala u Soudního dvora EU neplatnost Směrnice 2017/853, tak již po uveřejnění výše uvedeného usnesení ze dne 27.02.2018 bylo zřejmé, že Česká republika je povinna provést implementaci „zbraňové“ směrnice. Z tohoto vyplývá, že český zákonodárce byl povinen provést implementaci Směrnice 2017/853 do českého právního řádu v řádném termínu uvedeném ve směrnici. Navzdory tomu je předpokládán termín nabytí účinnosti návrhu zákona o zbraních v lednu 2022.¹⁵⁶ Zde musím tedy zdůraznit, že vládní návrh by měl být sice v nejbližším termínu, tedy v příštích týdnech či měsících, projednáván vládou, ovšem z tohoto vyplývá, že do dnešního dne nebyl předložen do sněmovny a tedy návrh zákona o zbraních je stále na začátku legislativního procesu a to ačkoliv již „vypršel“ čas pro provedení implementace Směrnice 2017/853 a tato již měla být v současné době implementována do českého právního řádu. Nechtěl bych zde však tvrdit, že provedení implementace právních aktů EU v uvedených termínech je jediné a nejdůležitější kritérium v implementačním procesu. Samozřejmě by měl český zákonodárce vždy dbát zejména na kvalitu právní úpravy, a to zejména s apelem na legislativní a technickou stránku této přijímané právní úpravy. I přes to se však domnívám, že český zákonodárce v tomto ohledu selhal, jestliže lhůta pro implementaci takto důležité směrnice již pominula a novela zákona o zbraních, která by měla tuto směrnici implementovat ještě není ani projednávána v prvním čtení.

Jestli bych tedy měl zhodnotit první cíl vládního návrhu zákona o zbraních, a to implementaci Směrnice 2017/853, tak musím říci, že tento cíl návrh zákona splňuje, leč jak je již v textu zmíněno, přichází s implementací poměrně dlouho poté, co již měla být implementace právní regulace uskutečněna. Jestliže bych měl zhodnotit vládní návrh zákona o zbraních z hlediska právní regulace a tuto právní regulaci porovnat s právní regulací Směrnice 2017/853, tak musím objektivně konstatovat, že dokonalá komparace by byla nad rámec tohoto bakalářského textu

¹⁵⁴ Srov. Článek 2 Směrnice 2017/853

¹⁵⁵ Obecně byl stanoven pro Směrnicí 2017/853 datum pro implementaci do 14.09.2018. Právní akt EU však uvádí pro některé konkrétní články směrnice i druhé datum pro implementaci a to do 14.12.2019.

¹⁵⁶ Úřad vlády České republiky, *Závěrečná zpráva RIA* [online], naposledy aktualizováno 30.12.2019 [citováno dne 31.01.2020] Dostupné z: <https://apps.odok.cz/veklep-detail?pid=KORNBFP2FRS>

a jen touto otázkou by se mohl zabývat celý text jiné práce, jelikož jak návrh zákona o zbraních, tak předmětná směrnice, jsou komplexními právními texty, a to jak z pohledu legislativního, tak rovněž z pohledu technického. I přes tuto robustnost a komplexnost obou právních textů bych první cíl navrhovaného zákona o zbraních z pohledu implementace právní regulace hodnotil kladně, neboť zejména hlavní části právní regulace Směrnice 2017/853 v návrhu zákona obsaženy jsou. Jedná se zejména o nejpodstatnější části, kdy navrhovaný zákon má v sobě promítnuty změny v oblasti nové kategorizace zbraní a střeliva, navrhovaný zákon zakazuje některé poloautomatické zbraně a zavádí nově povinnost registrovat některé skupiny zbraní. Z hlediska implementace předmětné směrnice se rovněž domnívám, že vládní návrh je koncipován z pohledu právní regulace poměrně obstojně a vyvrací tvrzení některých subjektů, které jsou uváděny v textu mé práce v kapitole věnující se Směrnici 2017/853, že tato směrnice je jakousi snahou o zakázání legálního držení střelných zbraní na území Evropy.

K druhému cíli vládního návrhu, a to ke snížení administrativní zátěže a k využití prvků eGovernmentu. S ohledem na zvyšující se tlak na elektronizaci veřejné správy, je logické, že i vládní návrh zákona o zbraních si klade za cíl „jít ve stopách“ tohoto nejen českého trendu. Tento cíl nejde ohodnotit negativně a zůstává pouze otázka, zda tvůrci vládního návrhu zákona o zbraních pouze o elektronizaci mluví, nebo jestli by předmětný návrh zákona využil více prvků eGovernmentu a elektronizace veřejné správy.¹⁵⁷ Návrh zákona v sobě obsahuje několik zlepšení v pohledu na snížení administrativy. Například dle současné právní úpravy zákona o zbraních musí žadatel o zbrojní průkaz zaplatit několik poplatků, a to za žádost o vydání zbrojního průkazu, odměnu komisaři při zkoušce, zaplacení střelnice během zkoušky či za lékařské vyšetření. Dle návrhu by žadatel o zbrojní oprávnění zaplatil pouze jeden správní poplatek, a to příslušnému útvaru Policie České republiky. Toto se může jevit jako zanedbatelná změna v pohledu na administrativní zátěž. Vydání zbrojního oprávnění by však dle návrhu zákona o zbraních podléhalo správnímu řízení o žádosti o jeho vydání. Tímto by došlo ke zlepšení z hlediska administrativy, a to v tom ohledu, že by žadatel podal pouze jednu žádost o vydání zbrojního oprávnění a zaplatil pouze jeden poplatek, a nikoliv jako je to v současné právní úpravě, že žadatel musí dále podat přihlášku ke zkoušce odborné způsobilosti a k vykonání této zkoušky. Za nejpodstatnější změnu v pohledu na zavádění elektronizace v oblasti kontroly nabývání a držení zbraní lze považovat změnu ve snížení vydávání listinných dokladů. Návrh zákona o zbraních předpokládá přechod od listinných dokladů k dokladům plastovým s čipem. Tímto by vznikla možnost ušetřit nemalé peněžní prostředky. Návrh zákona rovněž pamatuje na bezpečnostní

¹⁵⁷ Úřad vlády České republiky, *Důvodová zpráva* [online]. naposledy aktualizováno 30.12.2019 [citováno dne 31.01.2020] Dostupné z: <https://apps.odok.cz/veklep-detail?pid=KORNBFP2FRS>

rizika v oblasti elektronizace veřejné správy a odkazuje při vedení CRZ na požadavky zákona o informačních systémech veřejné správy s požadavkem na důsledné logování využívání údajů z informačního systému.¹⁵⁸ Tímto by se eliminovala či výrazně omezila možnost zneužití osobních dat z CRZ. Domnívám se, že i druhý hlavní cíl návrh zákona o zbraních naplňuje. Vládní návrh dle mého názoru poměrně dobře pracuje s prvky eGovernmentu a elektronizace veřejné správy a zejména fyzické („papírové“) doklady ke zbraním již jsou podle mne ve dvacátém století zastaralým institutem, ovšem i další změny v oblasti snížení administrativy ve vládním návrhu hodnotím kladně.

Posledním hlavním cílem vládního návrhu je udržení vysokého standardu podmínek pro získání oprávnění pro nakládání se zbraněmi. Vládní návrh nejen, že udržuje vysoký standard podmínek ve smyslu nabývání a držení zbraní, ovšem ve většině případů dosavadní právní úpravu zpřísnuje to zejména s ohledem na bezpečnostní situaci nejen v Evropě.¹⁵⁹ V oblasti nabývání zbrojního oprávnění navrhovaný zákon nepočítá se zmírněním podmínek ke získání takového oprávnění a naopak, v některých případech důsledněji upravuje právní regulaci či takovou regulaci zpřísnuje.¹⁶⁰ Dle mého názoru by tedy vládní návrh zákona o zbraních naplňoval i poslední hlavní cíl a to vysoký standard podmínek pro získání oprávnění pro nakládání se zbraněmi. Rovněž by dle mého názoru naplňoval stanovený cíl modernizace právní úpravy, kdy modernizačních prvků je v návrhu obsaženo mnoho, například již v této podkapitole uvedené prvky eGovernmentu a elektronizace, ale i mnoho dalších, jako například zkvalitnění kategorizace zbraní a střeliva nebo zapracování zkoušky odborné způsobilosti do jednotného správní řízení o žádosti o vydání zbrojního oprávnění.

Jak jsem již v textu uvedl, navrhovaný zákon o zbraních má předpokládané nabytí do účinnosti k 1.1.2022. Stále se však nachází na úplném začátku legislativního procesu a jsem tedy k tomuto předpokládanému datu účinnosti skeptický. Dále je třeba uvést, že návrh se může ještě ve mnoha ohledech změnit, a to právě z důvodu toho, že se stále nachází na začátku legislativního procesu. Jestliže bych jej měl zhodnotit jako celek, domnívám se, že vládní návrh je co do

¹⁵⁸ Úřad vlády České republiky, *Důvodová zpráva* [online]. naposledy aktualizováno 30.12.2019 [citováno dne 31.01.2020] Dostupné z: <https://apps.odok.cz/veklep-detail?pid=KORNBFPPE2FRS>

¹⁵⁹ V některých oblastech právní regulace návrh zmírňuje právní úpravu. Ke zmírnění však přistupuje návrh v minoritě případů, a to například ve smyslu administrativní úlevy držitelům zbrojních oprávnění.

¹⁶⁰ Například v oblasti posuzování spolehlivosti žadatele o zbrojní oprávnění či v oblasti posuzování podmínky bezúhonnosti. Nejen v těchto oblastech návrh důsledněji koncipuje právní regulaci. Za zpřísnění a zkvalitnění právní regulace se dá například požadovat nově ve vládním návrhu obsažená skutečnost, že podmínky na vydání zbrojního oprávnění musí být splněny po celou dobu, kdy je určitá osoba držitelem zbrojního oprávnění.

legislativních (právních) kvalit na vysoké úrovni. Jsem názoru, že vládní návrh zákona o zbraních plní své stanovené cíle a že přijetí navrhovaného zákona o zbraních do českého právního řádu by bylo v oblasti zbraňové legislativy pozitivním „krokem vpřed“, který by zachoval vysoké podmínky pro získání zbraně, ovšem mnoho dle mého „problematických“ ustanovení stávající právní úpravy by rekonfiguroval a pozměnil.

2.3 Návrhy de lege ferenda k zákonu o zbraních

Tuto podkapitolu rozdělím na dvě části. V první části bych zhodnotil současnou právní úpravu v oblasti nabývání a držení zbraní v české republice, tedy v podstatě se výhradně zaměřením na právní úpravu zákona o zbraních a v druhé pomyslné části této podkapitoly bych chtěl plynule navázat a uvést své myšlenky a návrhy de lege ferenda k zákonu o zbraních.

Zbraňová legislativa České republiky je v oblasti právní regulace nabývání a držení zbraní je poměrně složitě koncipována. Zákon o zbraních je poměrně komplexně, leč složitě konstruován. Komplikovanost v právní regulaci zákona o zbraních spatřuji zejména v tom, jakým způsobem tento zákon rozlišuje podmínky pro držení zbraně, kdy zákon poměrně komplikovaně rozlišuje jednak podmínky pro nabytí zbrojního průkazu, jiné podmínky pro nabytí zbrojní licence a dále upravuje jiné podmínky pro nabývání jednotlivých kategorií střelných zbraní.

Jelikož zákon o zbraních se dle právní teorie řadí do veřejného práva, je nutné, aby právní regulace obsažená v takovém zákoně zejména akcentovala veřejný zájem a byla koncipována k zajištění bezpečnosti a veřejného pořádku ve společnosti. Existují dva koncepty pojetí právní regulace v oblasti nabývání a držení zbraní. První koncept je liberální a dle tohoto konceptu by nemělo být upíráno právo držet zbraň bezúhonným lidem, kteří splňují podmínky stanovené zákonem a druhý restriktivní či konzervativní koncept, dle kterého by ve společnosti mělo být střelných zbraní co nejmenší množství a pokud možno, aby střelné zbraně držely pouze ozbrojené složky státu. Demokratický stát se však vyznačuje mimo jiné tím, že zajišťuje bezúhonným občanům právo opatřit si zbraň a tuto beztrestně použít v případě sebeobrany.¹⁶¹

Já osobně se vždy snažím apelovat na kritické myšlení a snažím se neuchylovat ani k jednomu z výše uvedených konceptů. Kdybych se však musel k nějakému z těchto konceptů přiklonit, řekl bych o sobě, že jsem člověk více

¹⁶¹ COOKE, C. W. Charles. Právo nosit zbraň a suverenita lidu. Praha: Občanský institut, 2013, s. 3

konzervativního myšlení a konzervativních názorů. Domnívám se, že právní regulace v oblasti nabývání a držení zbraní musí být vhodně nastavena tak, aby každý, kdo chce nabyt do vlastnictví střelnou zbraň, měl k tomuto řádný důvod a rovněž byl ze strany státu důkladně prověřen, zda není pro již zmíněnou bezpečnost či veřejný pořádek ve společnosti hrozbou. Jakožto policista se dostávám se střelnou zbraní do styku v podstatě na denní bázi a rovněž s touto zbraní absolvuji pravidelný střelecký výcvik. Uvědomuji si velmi dobře, že střelná zbraň je z hlediska útoku na jiného člověka velice účinnou zbraní. Z tohoto důvodu je nezbytné, aby střelnou zbraň nabývaly do vlastnictví pouze takové osoby, které byly státem dokonale prověřeny. Tímto prověřením žadatelů o držení zbraně se výrazně eliminuje riziko zneužití takové zbraně k nelegálním účelům. Pakliže však osoba splní veškeré zákonem stanovené podmínky pro nabytí vlastnictví střelné zbraně, samozřejmě nemám žádných námitek, aby taková osoba se stala oprávněným vlastníkem střelné zbraně.

Z výše uvedeného tedy vyplývá, že je podstatné položit si otázku, zda je právní regulace v oblasti nabývání a držení zbraní v České republice vhodně nastavena. Domnívám se, že současný zákon o zbraních skýtá spoustu možností na jeho zdokonalení. Například bych rozvedl podmínku pro vydání zbrojního průkazu, kde bych přidal obligatorní podmínku psychologického vyšetření žadatele o zbrojní průkaz. Dle mého názoru je zcela zásadní zjistit, zda je žadatel o zbrojní průkaz psychicky způsobilý a zda se žadatel ve vypjatých situacích nechová excesivně. Jestliže bych teď měl možnost provést pouze jednu změnu v zákoně o zbraních, udělal bych právě tuto a zavedl bych obligatorní psychologické vyšetření pro žadatele. V tomto ohledu se domnívám, že právní úprava zákona o zbraních by snesla srovnání se zákonem o provozu na pozemních komunikacích. Dle tohoto zákona se musí podrobovat dopravně psychologickému vyšetření držitel řidičského oprávnění pro určené skupiny automobilů.¹⁶² Nerad bych zde nějak komplexně komparoval nebezpečnost nákladního automobilu a střelných zbraní, ovšem dle mého názoru může být střelná zbraň v rukách psychologicky nespolehlivého držitele zbrojního průkazu v podstatě srovnatelně nebezpečná, jako nákladní automobil, který by shodným způsobem nezpůsobilý subjekt řídil. Domnívám se, že obligatorní psychologické vyšetření by bylo vhodným právním institutem, který by zamezil tomu, aby zbraň nebyla držena psychicky nemocným či nespolehlivým člověkem.

Rovněž se domnívám, že kategorizace zbraní a střeliva by měla být v oblasti její právní úpravy změněna. Současná právní úprava kategorií zbraní a střeliva je z legislativního hlediska interpretačně nejasná. Jestliže se srovná poměrně strohá

¹⁶² srov. § 87a zákona o provozu na pozemních komunikacích

právní úprava kategorií zbraní a široké pole existujících skupin zbraní a střeliv, tak je zřejmé, že takto nastavená kategorizace zbraní musí zákonitě vést k nejasnostem. Další problém současné právní úpravy zákona o zbraních spatřuji v elektronizaci, respektive v nevyužívání možností elektronizace veřejné správy. Většina komunikace mezi jednotlivými subjekty dle zákona o zbraních a dle správního řádu obecně stále probíhá v klasické „papírové“ formě. Dnešní doba však umožňuje, aby byly veškeré dokumenty, jakožto například zbrojní průkaz či průkaz zbraně plně přeneseny do elektronické podoby a v jejich „tištěné“ podobě již neshledávám přílišný smysl. Možnosti eGovernmentu rovněž dovolují i jednotlivé žádosti a podání, opět příkladem může být žádost o vydání zbrojního průkazu, převést do elektronické podoby. Uvědomuji si, že elektronizace veřejné správy není toliko problémem legislativním, avšak větší roli zde hraje samotná realizace elektronizace veřejné správy a uvedení této elektronizace „v život“. Rovněž si uvědomuji, že nelze provést elektronizaci pouze na úseku zbraní a střeliva a neprovést plnou elektronizace veřejné správy jako celku.

Kdybych měl současnou právní úpravu zákona o zbraních zhodnotit jako celek, tak bych řekl, že právní úprava tohoto zákona je nastavena vhodným způsobem. Vhodnost spatřuji zejména v tom, že zákonná úprava není ani liberální, ovšem ani přílišně restriktivní. Zbrojní průkaz není výsadou pro minoritní část obyvatelstva, přičemž zákon nastavuje taková pravidla, aby střelnou zbraň mohly držet pouze prověřené osoby ze strany státu. Samozřejmě, že právní úprava zákona o zbraních není bezchybná a několik možných (dle mého názoru) zlepšení jsem v textu této podkapitoly nastínil. Kdybych měl říci svůj názor na možnou budoucnost právní úpravy zákona o zbraních, přiklonil bych se k variantě, aby byl přijat vládní návrh zákona o zbraních, kterému se věnovala předchozí kapitola. Domnívám se, že navrhovaný zákon by byl posunem „vpřed“ v mnoha oblastech právní úpravy zákona o zbraních. (zejména v oblasti právní regulace kategorií zbraní a střeliva, vylepšení definice některých základních právních pojmů, zlepšení v právní úpravě v oblasti kategorií zbrojní licence a zbrojního oprávnění) Navrhovaný zákon o zbraních však není bezchybný a například neobsahuje obligatorní psychologické vyšetření žadatele o zbrojní průkaz (v případě návrhu „zbrojního oprávnění“), které by dle mého názoru mělo být v českém zákoně o zbraních být obsaženo. Rovněž se domnívám, že by stálo za zvážení, zda by nebylo vhodné zakázat zákonem o zbraních některé typy tzv. „chladných zbraní“ a to zejména ty nejvíce nebezpečné, jako například předměty určené ke zneškodnění osoby používající elektřinu nebo například ostré předměty, které nemají vzhled zbraně. Jelikož se vládní návrh nachází ještě na počátku legislativního procesu, je možné, že legislativní proces bude mít za následek zlepšení navrhovaného zákona, a to například ve mnou uvedených oblastech právní regulace.

3 Komparace české zbraňové legislativy se zahraničními státy

V předchozích kapitolách jsem shrnul poměrně komplexním způsobem zbraňovou legislativu v oblasti nabývání a držení střelných zbraní a střeliva, a to se zaměřením na český právní řád, který je však úzce spjat s právem Evropské unie, a tedy jsem provedl charakteristiku legislativy v této oblasti i na „evropské“ úrovni. V této poslední kapitole bych se chtěl věnovat komparaci české zbraňové legislativy se zaměřením na právní regulaci v oblasti nabývání a držení střelných zbraní a střeliva, kdy tuto oblast právní regulace bych chtěl podrobit komparaci s právní úpravou ve dvou zahraničních státech. Těmito zahraničními státy budou Rakouská republika a Polská republika. Nebude se samozřejmě jednat o komplexní a vyčerpávající komparaci právních úprav. Kdybych chtěl provést komplexní komparaci až do samotných právních detailů jednotlivých právních řádů v oblasti zbraňové legislativy, musel bych nejdříve provést detailní vydefinování jednotlivých právních řádů v této oblasti a toto je samozřejmě nad možnosti této bakalářské práce. V textu práce se tedy zaměřím na ty nejpodstatnější rozdíly a stejně jako v jiných částech této práce se budu zabírat zejména oblastí právní regulace nabývání a držení zbraní.

Domnívám se, že kdybych komparoval českou zbraňovou legislativu s legislativou americkou¹⁶³ či například s čínskou, čtenáři této práce by to mnoho poznatků nepředalo, jelikož náš právní řád je příliš rozdílný od právního řádu USA či Čínské lidové republiky, a tedy provedení takovéto komparace je sice možné, avšak dle mého názoru by toto nebylo toliko přínosné. Rozhodl jsem se tedy provést tuto komparaci s právní úpravou Polské republiky (dále jen „Polsko“) a s právní úpravou Rakouské republiky (dále jen „Rakousko“). Nejedná se však o náhodně vybrané státy. V první řadě se jedná rovněž o členské státy Evropské unie a také o sousední státy České republiky. Mají tedy k českému právnímu řádu blízko a provedením komparace může dojít ke zjištění, zda tyto státy nemají v nějakém ohledu lépe nastavenou legislativu v oblasti nabývání a držení střelných zbraní a střeliva a zda by nebylo pro český právní řád přínosné, kdyby do sebe implementoval některý z prvků právního řádu těchto zemí v oblasti zbraňové legislativy. Druhý důvod pro výběr Polska a Rakouska byl takový, že v Rakousku je zemí, ve které je velmi běžné, že fyzická osoba má doma legálně drženou zbraň, a naopak v Polsku je to naprosto opačně a je zde minoritní podíl populace, která disponuje legálně drženou zbraní. Z tohoto důvodu mi přijdou tyto státy vhodně vybrány, neboť leč se jedná o geograficky blízké země a rovněž o členské státy

¹⁶³ Pojmem „americkou“ mám v tomto smyslu namysli právní řád Spojených států amerických.

Evropské unie, tak i přes to mají tyto dvě země v oblasti nabývání a držení zbraní k sobě velmi daleko. Vědci z Postgraduálního institutu mezinárodních a rozvojových studií z Ženevy ze Švýcarska provedli v roce 2017 výzkum, ve kterém se mimo jiné zaměřili na kvantifikaci držení střelných zbraní v jednotlivých zemích na světě. Z tohoto výzkumu vyplývá, že v Rakousku v roce 2017 měla téměř každá třetí osoba střelnou zbraň, respektive střelnou zbraň zde vlastnilo 30 % populace. V Polsku však ve stejné době vlastnilo pouze 968.000 lidí z celkové populace 38.564.000 lidí neboli střelnou zbraň v Polsku vlastnilo pouze 2,5 % populace.^{164 165} Samozřejmě předmětem této kapitoly je komparace právní úpravy v oblasti nabývání a držení zbraní a nejedná se o sociologickou komparaci. Je tedy možné, že množství obyvatelstva, které má v držení střelnou zbraň, ve velké míře nesouvisí právní úpravou zbraňové legislativy a toto je ovlivněno dalšími faktory například historií jednotlivých států nebo například tím, že v Polsku je vysoké množství katolicky věřících lidí apod. Tímto se však tato podkapitola dále zaobírat nebude a bude se věnovat výhradně komparaci v právní rovině, kdy tento úvod kapitoly měl být pouze zdůvodněním výběru komparovaných států a rovněž znázorněním věcí, ve kterých si jsou komparované státy blízké, ovšem i vyzdvižením skutečností, ve kterých jsou komparované státy naprosto rozdílné.

3.1 Úvod do komparace s Rakouskou a Polskou právní úpravou

Tato podkapitola bude krátkým obecným úvodem. Podkapitola dále bude rozdělena na dva oddíly, které se budou komparaci jednotlivých právních úprav věnovat více detailněji. Jelikož je celá tato práce zaměřena zejména na oblast nabývání a držení zbraně, bude se i komparace věnovat rozdílům v právní úpravě České republiky, Polska a Rakouska v oblasti nabývání a držení zbraní. Tato podkapitola si tedy bere za cíl, vydefinovat a charakterizovat základní právní úpravu Rakouska a Polska v oblasti držení zbraní a získávání zbrojní licence a následně provést komparaci této právní úpravy s českou právní úpravou.

¹⁶⁴ Poznámka autora: v České republice vlastní střelnou zbraň 12,5 % obyvatelstva. Česká republika je tedy z hlediska vlastnění střelných zbraní fyzickými osobami „uprostřed“ mezi komparovanými státy.

¹⁶⁵ Small Arms Survey, *Civilian Firearms Holdings 2017* [online], naposledy aktualizováno v červnu 2017 [citováno dne 02.02.2020] Dostupné z: http://www.smallarmssurvey.org/fileadmin/docs/Weapons_and_Markets/Tools/Firearms_holdings/SAS-BP-Civilian-held-firearms-annexe.pdf

Zde je nutné připomenutí, že Česká republika, Polsko i Rakousko jsou členskými státy Evropské unie, a tedy pro ně platí Směrnice 2017/853. Tato směrnice je v textu práce již komplexně shrnuta. Jelikož Směrnice 2017/853 určuje minimální standardy v oblasti právní regulace nabývání a držení zbraní, jsou si všechny tři komparované právních úprav v mnoha oblastech podobné. I přes to v nich můžeme v oblasti zbraňové legislativy nalézt několik méně či více podstatných rozdílů, jelikož členské státy musí splňovat pouze minimálně nastavenou harmonizaci, ovšem dále je na jednotlivých členských státech, jestli si zbraňovou legislativu nastaví více liberálně či restriktivně. Tato podkapitola si bere za cíl se těmto rozdílům věnovat a definovat je.

K názornější demonstraci rozdílů v právní úpravě nabývání a držení zbraní slouží následující tabulka, na kterou poté plynule navážou další dva oddíly práce.

	Česká republika	Rakousko	Polsko
Definovány tzv. „chladné zbraně“ v zákoně o zbraních	Ne	Ne	Ano ¹⁶⁶
Právo na viditelné nošení zbraně	Ne ¹⁶⁷	Ano ¹⁶⁸	Ne
Právo na skryté nošení zbraně	Ano ¹⁶⁹	Ano	Ano ¹⁷⁰
Právo držet zbraň za účelem obrany	Ano ¹⁷¹	Ano ¹⁷²	Ano ¹⁷³

¹⁶⁶ Povolení k držení je v Polsku potřeba nejen na některé typy střelných zbraní, ovšem i na některé tzv. „chladné zbraně“ a to například: kuše, paralizéry s výkonem přesahujícím 10 mA, skryté čepelky aj.

¹⁶⁷ Výjimkou jsou dle § 28 odst. 3 zákona o zbraních strážníci obecní policie a zaměstnanci České národní banky zajišťující obranu objektů této banky. Tito mohou nosit zbraň viditelně.

¹⁶⁸ Právo na nošení zbraně rakouský zákon o zbraních nerozděluje ve smyslu viditelné a skryté nošení. Zákon pouze stanovuje požadavek, aby nošení zbraně nenarušovalo veřejný pořádek.

¹⁶⁹ Skryté nošení zákon o zbraních dovoluje pouze u zbraní kategorie B, C a D a to v zákonem uvedených případech – srov. § 28 odst. 2, písm. c) a § 28 odst. 3, písm. c) zákona o zbraních

¹⁷⁰ Skryté nošení je povoleno pouze v případě držení zbraně pro ochranu zdraví, majetku nebo pro sportovní účely. Střelná zbraň však musí být v pouzdře, které musí mít držitel zbraně při sobě. Nabytou zbraň může mít u sebe pouze držitel zbraně vlastněnou pro ochranu zdraví či majetku, ovšem i tak nesmí mít zbraň v nábojové komoře.

¹⁷¹ Ke skrytému nošení zbraně opravňuje pouze zbrojní průkaz skupiny E (k ochraně zdraví, života nebo majetku). Držitel takového skupiny zbrojního průkazu je oprávněn nosit zbraň i na místech veřejnosti přístupných, ovšem pouze skrytě.

¹⁷² Jedním ze zákonných „zdůvodněných“ potřeb pro držení zbraně v Rakousku je držení zbraně pro sebeobranu v obytných nebo obchodních prostorách.

¹⁷³ Právo držet zbraň za účelem obrany svého zdraví a života sice v polském právním řádu obsaženo je, avšak žadatel musí správnímu orgánu prokázat, že jeho zdraví či život se objektivně nachází v nebezpečí.

<p>Podmínky pro získání zbrojního průkazu¹⁷⁴ (zbrojního oprávnění)</p>	<p>1) místo pobytu na území České republiky 2) osoba starší 21 let; u sportovních a loveckých účelů osoba starší 18 let 3) způsobilost k právním úkonům 4) odborná způsobilost 5) zdravotní způsobilost 6) bezúhonnost 7) spolehlivost</p>	<p>1) občan EHP či členského státu EU (+ Švýcarsko a Lichtenštejnsko) 2) osoba starší 18 let; u sportovních a loveckých účelů osoba starší 16 let 3) odborná způsobilost 4) zdravotní způsobilost (+ psychologické vyšetření) 5) zdravotní způsobilost 6) bezúhonnost 7) spolehlivost</p>	<p>1) trvalý pobyt na území Polska 2) osoba starší 21 let; u sportovních a loveckých účelů osoba starší 18 let 3) způsobilost k právním úkonům 4) odborná způsobilost 5) zdravotní způsobilost (+ psychologické vyšetření) 6) bezúhonnost 7) spolehlivost</p>
--	--	---	---

tabulka č. 4 – komparace právních řádů České republiky, Polska a Rakouska v oblasti nabývání a držení zbraní

3.1.1 Komparace s Rakouskou právní úpravou

Rakouský ekvivalentní zákon k českému zákonu o zbraních se v překladu rovněž (zkráceně) jmenuje „zákon o zbraních“. /originální název zákona: „Bundesgesetz über die Waffenpolizei (Waffengesetz 1996 – WaffG)“/ Tento zákon je poměrně stručný, ačkoliv se dělí na 12 oddílů, obsahuje pouze 62 paragrafových znění.

Shodně s českou právní úpravou nejprve definuje základní pojmy. Následně jsou v rakouském zákonu o zbraních definovány jednotlivé kategorie střelných zbraní. Tyto jsou v souladu se Směrnicí 2017/853 a tedy jsou rozděleny do 3 kategorií – A, B a C. Zbraně kategorie A jsou „zakázané zbraně“, které jsou podobně vydefinovány jako v českém zákoně o zbraních. Zbraně kategorie B jsou definovány jako ruční zbraně, opakující se brokovnice a poloautomatické zbraně. Nabývat tyto zbraně lze jen na základě splnění zákonných podmínek. Těmito podmínkami jsou držení úřední licence (úřední licenci se bude práce věnovat později), stáří alespoň 21 let a zdůvodněná potřeba držení zbraně kategorie B. Zbraně kategorie B tedy lze nabývat dle rakouské právní úpravy obdobně jako dle českého zákona o zbraních, pouze „zdůvodněná potřeba“ pro držení zbraně (v českém zákoně o zbraních pojem definován jako „řádný důvod“) je v rakouském zákoně charakterizována odlišným způsobem. Za zdůvodněnou potřebu se považuje dle rakouského zákona o zbraních sebeobrana v obytných či obchodních prostorách, sběratelská činnost, lov či

¹⁷⁴ Jedná se o zjednodušený výčet ze zákona. Podmínky jsou zde uvedené v jejich obecné podobě, leč v jednotlivých zákonech o zbraních je obsažena řada výjimek. (některé výjimky budou ještě v práci rozebírány)

sportovní střelba. Výčet tzv. „řádných důvodů“ u kategorie B je tedy dle rakouského zákona o zbraních kratší. Střelné zbraně kategorie C jsou rovněž velmi podobně definovány jakožto v českém zákoně o zbraních. Zbraně kategorie C se musí dle rakouské právní úpravy do šesti týdnů zaregistrovat u obchodníka.

Institut zbrojního průkazu je v rakouském zákoně o zbraních pojmenovaný jako „úřední licence“. Jak je patrné z tabulky č. 4, podmínky pro vydání úřední licence jsou velmi podobné podmínkám pro získání českého zbrojního průkazu. Zde tedy budou shrnuty pouze rozdílnosti v těchto podmínkách. V Rakousku žadatel o úřední licenci nejprve projde lékařským vyšetřením na splnění podmínky zdravotní způsobilosti. Zde na rozdíl od České republiky zákon vyžaduje i obligatorní psychologické vyšetření. Odborná způsobilost se v Rakousku neproказuje jako v České republice formou zkoušky, avšak žadatel musí složit střelecký kurz. V kurzu si žadatel projde teoretickou přednáškou, která je zaměřena na bezpečnou manipulaci se zbraní a na právní úpravu zákona o zbraních a součástí kurzu je i praktické cvičení, při kterém by se žadatel měl naučit bezpečně ovládat všechny typy zbraní kategorie B. Žadatel poté s pozitivním výsledkem zdravotní způsobilosti a s osvědčením o ukončení střeleckého kurzu podá žádost o udělení úřední licence. V rámci řízení o žádosti úřad přezkoumá ostatní podmínky uvedené v tabulce 4 (věk žadatele, státní příslušnost) a dále musí přezkoumat spolehlivost žadatele. Institut spolehlivost je v rakouském zákoně definován velmi odlišným způsobem od českého institutu spolehlivosti ze zákona o zbraních. Rakouský zákon o zbraních definuje institut spolehlivosti velmi obšírně. Zahrnuje do tohoto pojmu podobnou právní úpravu, jako český zákon o zbraních, a tedy že žadatel nesmí být potrestán za vymezené správní delikty či že žadatel nesmí být závislý na alkoholických či jiných návykových látkách. Do institutu spolehlivosti je však dle rakouského zákona o zbraních zařazena i bezúhonnost žadatele, fyzická ale i duševní způsobilost či odborná způsobilost. Rakouský zákon o zbraních dále ukládá povinnost správnímu úřadu, aby zkontroloval spolehlivost držitele úřední licence či průkazu zbraně, a to nejméně jednou za pět let a rovněž, zjistí-li takový úřad, že držitel je nespolehlivý dle tohoto zákona, musí takovému držiteli uvedené dokumenty odebrat.

3.1.2 Komparace s Polskou právní úpravou

Polským ekvivalentem českého zákona o zbraních je „USTAWA o broni i amunicji“ z roku 1999. Již z uvedené tabulky č. 4 je zřejmé, že polská právní úprava v oblasti nabývání a držení zbraní je z komparovaných zemí tou nejpřísnější, respektive nejrepresivnější.

Prvním větším rozdílem je skutečnost, že zákon o zbraních definuje pojmem „zbraň“ nikoliv pouze zbraň střelnou, ovšem i například předměty určené ke zneškodnění osoby používající elektřinu nebo například ostré předměty, které nemají vzhled zbraně. Tedy polský zákonodárce do polského zákona o zbraních definoval pod pojmem zbraň i tzv. „chladné zbraně“ a zakázal držení některých těchto taxativně vymezených chladných zbraní.

Další rozdílností je, že jednotlivé kategorie střelných zbraní nejsou definovány v polském zákoně o zbraních. V zákoně je uvedeno pouze blanketní ustanovení a kategorie zbraní jsou definovány v nařízení ministra vnitra a veřejné správy. /nařízení v celém originálním názvu „Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji w sprawie rodzajów broni palnej odpowiadających kategoriom broni palnej określonym w dyrektywie w sprawie kontroli nabywania i posiadania broni)/. Toto nařízení definuje kategorie zbraní stejným způsobem, jako český zákon o zbraních, a dělí je do čtyřech kategorií – A, B, C a D. V nařízení polského ministra vnitra a veřejné správy je však u kategorií zbraní kategorie C a D uvedeno „žádná zbraň v Polské republice“.¹⁷⁵(přeloženo autorem) Z tohoto vyplývá, že i když jsou v předmětném nařízení uvedeny 4 kategorie zbraní, veškeré zbraně, které se dají nabýt do vlastnictví dle právního řádu Polska jsou zbraně kategorie A a B. Zbraně kategorie A jsou definovány podobně, jako v českém zákoně o zbraních. Jedná se o zbraně zakázané a do této kategorie se řadí automatické zbraně a další typy střelných zbraní, a to například zbraně napodobující jiné předměty či zbraně vybavené laserovým zařízením či nočním viděním. Jak je již výše uvedeno, do kategorie zbraní B poté patří veškeré ostatní zbraně, a to například poloautomatické, které jsou zařazeny do kategorie B i dle českého právního řádu, ovšem i zbraně krátké jednorázové či dlouhé opakující se střelné zbraně, které by dle českého právního řádu patřily do kategorie zbraní C či D, kdy ovšem i když de jure tyto kategorie v polském právním řádu existují, neřadí do nich žádné zbraně. Z takového nastavení polské právní úpravy rovněž vyplývá, že veškeré střelné zbraně lze v Polsku nabývat pouze na základě povolení vydaného příslušnými polskými orgány.

K nabytí vlastnictví střelné zbraně v Polsku tedy potřebuje žadatel vlastnit „zbrojní oprávnění“ (v originále „pozwolenia na broń“). Žadatel musí být osobou starší 21 let (s sportovních a loveckých účelů je možná výjimka, a to nabytí od 18 let), musí mít trvalý pobyt na území Polska, nesmí zneužívat alkoholické či jiné

¹⁷⁵ Wolkers Kluwer, ROZPORZĄDZENIE MINISTRA SPRAW WEWNĘTRZNYCH I ADMINISTRACJI z dnia 11 lutego 2005 r. w sprawie rodzajów broni palnej odpowiadających kategoriom broni palnej określonym w dyrektywie w sprawie kontroli nabywania i posiadania broni [online]. [citováno dne 03.02.2020] Dostupné z: <https://sip.lex.pl/akty-prawne/dzu-dziennik-ustaw/rodzaje-broni-palnej-odpowiadajace-kategoriom-broni-palnej-okreslonym-17163830>

návykové látky, být bezúhonný, prokázat zdravotní a psychologickou způsobilost, odbornou způsobilost, být spolehlivý (nepředstavovat riziko pro sebe a okolí dle zákona) a rovněž vlastnit předepsané dokumenty. (například u sportovních účelů být členem lovecké asociace) Z takového taxativního výčtu podmínek se může zdát, že nabytí zbrojní oprávnění (zbrojního průkazu) v Polsku lze za obdobných podmínek, jako v České republice. Polský zákon o zbraních však klade výrazně vyšší nároky na žadatele o zbrojní oprávnění.

Zdravotní způsobilost je koncipována dle polského zákona o zbraních podstatně složitěji a komplexněji. Žadatel je podroben lékařskému vyšetření, které zahrnuje posouzení zdravotního stavu s důrazem na nervový systém, duševní stav, vidění, sluch, rovnováhu a účinnost pohybového aparátu. Součástí lékařského vyšetření je i obligatorní psychiatrické, oftalmologické¹⁷⁶ a psychologické vyšetření. Lékař může zároveň požádat o jiné odborné či pomocné vyšetření. Obligatorní psychologické vyšetření je zaměřeno na intelektuální vývoj žadatele, popis osobnostních znaků a rovněž je zaměřeno na chování žadatele v obtížných situacích, kdy toto vyšetření může provádějící psycholog rozšířit, považuje-li to za nutné. Odborná způsobilost je koncipována obdobně jako v české právní úpravě. Žadatel musí složit zkoušku před komisí jmenovanou příslušným policejním úřadem. Tato zkouška se skládá ze znalosti předpisů týkajících se držení a používání dané zbraně a schopnosti tuto zbraň používat. Podmínka pro získání zbrojního oprávnění, ve smyslu právního institutu spolehlivosti je podobná, jako v České republice.

Po získání zbrojního oprávnění však držitel nemůže bez povolení zakoupit střelnou zbraň, jelikož jak již bylo výše uvedeno, v Polsku de facto existují pouze dvě¹⁷⁷ kategorie střelných zbraní, přičemž kategorie zbraní A jsou zakázány, a tak pro držitele zbrojního oprávnění zůstávají ke koupi zbraně kategorie B. Jelikož však dle Směrnice 91/477/EHS zbraně kategorie B mohou být nabývány pouze na základě povolení, tak z tohoto vyplývá, že pro zakoupení zbraně v Polsku potřebuje být osoba držitelem zbrojního oprávnění, ale zároveň musí při každém nákupu zbraně projít povolovacím řízením. Polská právní úprava je v tomto povolovacím řízení poměrně komplikovaná a komplexní, kdy žadatel o nabytí zbraně kategorie B potřebuje shodně s českou právní úpravou k tomuto nabytí řádný důvod. Řádným důvodem dle polské právní úpravy je osobní ochrana, ochrana osob a majetku, lovecké a sportovní účely, sběratelství, provádění výcviku a historické rekonstrukce. Zatímco však český zákon o zbraních rovněž definuje podobným způsobem řádné důvody k nabytí zbraně kategorie B, tak polský zákon o zbraních dále rozvádí, jak má každý z uvedených řádných důvodů v praxi „vypadat“.

¹⁷⁶ Jedná se o obor medicíny zabývající se onemocněními zraku.

¹⁷⁷ De jure existují čtyři kategorie zbraní (již v podkapitole rozebráno).

Například řádný důvod osobní ochrany a důvod ochrany osob a majetku zákon definuje tak, že žadatel musí příslušnému útvaru policie doložit, že se nachází v trvalém a skutečném ohrožení svého života, zdraví či zdraví, kdy toto ohrožení musí být „nadprůměrné“. (nesmí se jednat o běžné ohrožení života, ve kterém se nachází každý člověk v průběhu všedního dne). Ostatní uvedené řádné důvody, mezi které patří například lovecké a sportovní účely, sběratelství či provádění výcviku, musí vždy žadatel prokázat tak, že příslušnému útvaru policie doloží příslušné dokumenty. Například u řádného důvodu ke sportovním účelům musí žadatel být členem ve střelecké asociaci a toto zdokumentované členství musí doložit při žádosti o povolení k nabytí zbraně.

3.2 Shrnutí provedené komparace

Jestliže bych měl shrnout komparaci právní úpravy České republiky a Rakouska v oblasti nabývání a držení zbraní, tak bych řekl, že právní úprava obou uvedených zemí je v této oblasti velmi podobná. Dá se konstatovat, že podmínky pro nabytí zbraně jsou zákonem definovány velmi obdobně. Český zákon o zbraních dle mého názoru lépe reguluje podmínku odborné způsobilosti pro vydání zbrojního průkazu, kde vyžaduje prokázání této odbornosti před zkušební komisí. Jsem názoru, že „pouhé“ splnění jednodenního kurzu pro splnění odborné způsobilosti, je v Rakouském zákoně o zbraních poměrně liberálně nastavená podmínka, jelikož tato negarantuje, že žadatel po splnění takového kurzu nebude hrozbou při manipulaci se zbraní pro svoji osobu a pro okolí. V rakouském zákoně o zbraních však spatřuji pozitivum v obligatorním psychologickém vyšetření, které jak jsem již uvedl v předchozí kapitole, mi v českém zákoně o zbraních chybí. Kdybych měl však provést závěr k celému rakouskému zákonu o zbraních, nevidím zde dalších právních institutů, které by mohly obohatit český právní řád. Jak jsem však již uvedl, rakouský zákon o zbraních je z hlediska právní úpravy velmi podobný českému zákonu o zbraních. Nabývat a držet zbraň lze dle rakouského zákona o zbraních za velmi podobných podmínek jako nabývat a držet zbraň dle českého zákona o zbraních, kdy nejzásadnější rozdílnosti jsem shrnul v předchozí podkapitole. Z komplexního legislativního pohledu na rakouský zákon o zbraních jsem názoru, že právní úprava obsažená v tomto zákoně je na poměrně vysoké úrovni. Žadatel o zbrojní průkaz (úřední licenci) v Rakousku je poměrně dobře prověřen, zda nepředstavuje riziko pro svoji osobu či své okolí, kdy jsem však názoru, že žadatel o český zbrojní průkaz je zatížen nepatrně většími nároky na udělení takového oprávnění. Takto nastavená právní úprava je však dle mého názoru nastavena vhodným způsobem, a i z tohoto důvodu jsem názoru, že až na institut obligatorního psychologického vyšetření bychom v rakouském zákoně o zbraních inspirovali pro naši právní úpravu hledat neměli respektive vzhledem k tomu, že právní úpravy

jsou si toliko podobné, nevidím dalších právních institutů, které by stály za implementování do z rakouského do českého zákona o zbraních.

Nyní bych shrnul komparaci českého zákona o zbraních a polského zákona o zbraních. Úvodem je třeba zmínit, že na rozdíl od rakouské právní úpravy, která je v mnoha ohledech podobná české právní úpravě v oblasti nabývání a držení střelných zbraní, tak polská právní úprava v této oblasti je poměrně dosti rozdílná. Polskou právní úpravu v oblasti nabývání a držení zbraní bych hodnotil jako velmi restriktivní. V oblasti nabývání zbrojního oprávnění má polský zákon o zbraních na žadatele větší nároky nežli český zákon. Shodně s rakouským zákonem o zbraních je v polském zákoně o zbraních obsažena povinnost obligatorního psychologického vyšetření žadatele. V Polsku je však toto psychologické vyšetření důkladnější. Dle polské právní úpravy je rovněž žadatel povinen podrobit se psychiatrickému a oftalmologickému vyšetření. Další velkou rozdílností mezi českým a polským zákonem o zbraních je, že v Polsku nejsou žádné zbraně zařazeny do kategorie C a D. Jedná se o velmi podstatný rozdíl, jelikož držitel zbrojního oprávnění v Polsku není schopen nabývat do vlastnictví žádnou zbraň bez povolení, jelikož zbraně kategorie A jsou zbraně zakázané (až na naprosté výjimky) a zbraně kategorie B podléhají povolovacímu procesu. Zatímco tedy v Rakousku či České republice může držitel zbrojního průkazu (úřední licence) nabývat velké množství zbraní (zbraně kategorie C) bez řádného důvodu a bez podrobení se povolovacímu řízení, takovouto možnost držitel zbrojního oprávnění v Polsku nemá.

Závěrem k prováděným komparacím bych uvedl, že právní regulace českého zákona o zbraních v oblasti nabývání a držení střelných zbraní je s ohledem na zabezpečování veřejného pořádku a bezpečnosti nastavena adekvátně. Polsko i Rakousko prověřuje před udělením zbrojního oprávnění (úřední licence) psychický stav žadatele. Domnívám se, že tímto by se mohl český zákon obohatit a zdokonalit tak prověřování žadatelů o zbrojní průkaz, kdy zavedení obligatorního psychologického vyšetření by vedlo ke zlepšení právní regulace právě ve vztahu k zabezpečování bezpečnosti. Rovněž se domnívám, že by stálo za zvážení, zda by nebylo vhodné zakázat zákonem o zbraních některé typy tzv. „chladných zbraní“ a to zejména ty nejvíce nebezpečné, jako například předměty určené ke zneškodnění osoby používající elektřinu nebo například ostré předměty, které nemají vzhled zbraně.

Není překvapením, že Polsko je 166 nejvíce ozbrojenou zemí na světě.¹⁷⁸ U Polska není toto srovnání v držení zbraní v porovnání se světem překvapivé z toho

¹⁷⁸ Small Arms Survey, *Civilian Firearms Holdings 2017* [online], naposledy aktualizováno v červnu 2017 [citováno dne 02.02.2020] Dostupné z:

důvodu, že je poměrně velmi obtížné se v Polsku stát legálním vlastníkem střelné zbraně a celkově zákon o zbraních je nastaven velmi represivně a restriktivně. Z tohoto důvodu se nedomnívám, že by Česká republika mohla benefitovat na převzetí větší části právní úpravy polského zákona o zbraních, jelikož nejsem názoru, že zbraň by měla mít možnost vlastnit pouze nějaká privilegovaná, minoritní část obyvatelstva. Samozřejmě každý stát musí dostatečně prověřit každého žadatele o zbrojní průkaz, ovšem po splnění všech zákonných podmínek, které by měly být rozumně nastaveny s ohledem na zabezpečování veřejného pořádku a bezpečnosti ve společnosti, by měl mít takový žadatel právo nabýt zbrojního průkazu a vlastnit střelnou zbraň. Zejména v oblasti nastavení kategorií střelných zbraní a nabývání střelných zbraní kategorie B v polském zákoně o zbraních jsem názoru, že takto nastavená právní regulace je až příliš striktně a represivně nastavena se záměrem, aby co nejmenší množství osob ve společnosti legálně drželo střelnou zbraň.

Trochu překvapující může být však informace, že Rakousko je 14 nejvíce ozbrojenou zemí na světě¹⁷⁹ a to z toho důvodu, že dle mého názoru má Rakousko poměrně adekvátně nastavenou právní regulaci ve vztahu k zabezpečování bezpečnosti ve společnosti a ve vztahu k definovaným podmínkám pro nabytí a držení střelné zbraně.

http://www.smallarmssurvey.org/fileadmin/docs/Weapons_and_Markets/Tools/Firearms_holdings/SAS-BP-Civilian-held-firearms-annexe.pdf

¹⁷⁹ Small Arms Survey, *Civilian Firearms Holdings 2017* [online], naposledy aktualizováno v červnu 2017 [citováno dne 02.02.2020] Dostupné z: http://www.smallarmssurvey.org/fileadmin/docs/Weapons_and_Markets/Tools/Firearms_holdings/SAS-BP-Civilian-held-firearms-annexe.pdf

Závěr

Základním cílem této práce bylo provést charakteristiku zbraňové legislativy v České republice, a to se zaměřením na oblast právní úpravy nabývání a držení střelných zbraní.

V první řadě jsem pokládal za nutné, provést vydefinování zbraňové legislativy Evropské unie. Naprosto stěžejní je v oblasti právní úpravy kontroly nabývání a držení Směrnice 91/477/EHS. Na tento sekundární pramen práva Evropské unie jsem se tedy zaměřil v první kapitole, kde jsem nastínil legislativní proces orgánů Evropské unie, dále jsem charakterizoval Směrnicí 91/477/EHS z pohledu jejího historického vývoje až do současnosti. Rovněž jsem v první kapitole definoval soudní řízení mezi Českou republikou a evropským zákonodárcem, ve kterém se Česká republika domáhala zrušení předmětné směrnice. Rovněž jsem v první kapitole shrnul dva pokusy o změny ústavních zákonů České republiky, kdy tyto pokusy nastaly v souvislosti s poslední novelizací Směrnice 91/477/EHS. (Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2017/853 ze dne 17. května, kterou se mění směrnice Rady 91/477/EHS o kontrole nabývání a držení zbraní)

Směrnice 91/477/EHS ve znění Směrnice 2017/853 nastavuje dle mého vhodným způsobem minimální standard v právní úpravě kontroly nabývání a držení střelných zbraní a v oblasti zásad vnitřního trhu a bezpečnosti Evropské unie. Poslední novelizace předmětné směrnice přinesla několik pozitiv ovšem i negativ. Za nejproblematictější část novelizace bych označil změnu v kategorizaci střelných zbraní, kdy některé doposud povolené zbraně spadají do kategorie zbraní zakázaných. Tato změna v kategorizaci se některých právních řádů členských zemí Evropské unie v podstatě nedotkne, zatímco pravděpodobně bude mít poměrně podstatný vliv na český zákon o zbraních a na legální držitele zbraní v České republice.

V druhé kapitole jsem se věnoval stěžejní části této bakalářské práce, kde jsem charakterizoval zákon č. 119/2002 Sb., o zbraních, a to jak z pohledu do jeho historie, tak jsem se rovněž zaměřil na jeho možnou novelizaci. V druhé kapitole jsem poté provedl vydefinování právní úpravy v oblasti nabývání a držení střelných zbraní v českém právním řádu a kapitolu jsem zakončil svými myšlenkami a návrhy de lege ferenda k zákonu o zbraních.

Právní úprava obsažená v zákoně o zbraních je nastavena vhodným způsobem a plní svůj základní úkol, jež je zejména právní regulace oblasti nabývání a držení zbraní a střeliva, přičemž vhodnost právní úpravy lze spatřovat zejména v nastavení poměrně vysokého standardu podmínek pro získávání oprávnění

k nakládání se zbraněmi, kdy tyto podmínky zákon stanovuje patřičným způsobem k zabezpečení bezpečnosti a veřejného pořádku ve společnosti. Z práce je však zřejmé, že v právní úpravě zákona o zbraních spatřuji několik nedostatků. Tyto nedostatky však spatřuji v dílčích aspektech předmětné právní úpravy a žádný z těchto nedostatků nemá dle mého názoru zásadní vliv ve vztahu zákona k zabezpečování bezpečnosti. Jako největší nedostatek zákona o zbraních bych označil absenci obligatorního psychologického vyšetření jako podmínky při posuzování zdravotní způsobilosti žadatele o zbrojní průkaz. Zde by se mohl český zákon o zbraních inspirovat zejména polskou právní úpravou, která klade z hlediska psychologického vyšetření a jeho průběhu na psychické zdraví uchazeče o zbrojní průkaz poměrně vysoké požadavky. Zákon o zbraních jinak stanovuje poměrně přísné podmínky pro získání zbrojního průkazu, ovšem neověření psychické způsobilosti žadatele shledávám za pochybení v nastavení právní úpravy v oblasti nabývání zbrojního průkazu. Rovněž zahrnout do zákona o zbraních některé nebezpečné typy chladných zbraní a zakázat jejich nošení, by mohlo právní úpravu předmětného zákona obohatit. Dle mého názoru by se mohlo jednat například o předměty určené ke zneškodnění osoby používající elektřinu nebo například ostré předměty, které nemají vzhled zbraně, ovšem i některé další podobně nebezpečné zbraně. V současné právní úpravě zákona o zbraních poté spatřuji ještě několik „menších“ nedostatků, a tedy eventuálních možnostech ke zlepšení této právní úpravy. Jedná se o nedostatečné využívání prvků eGovernmentu a elektronizace veřejné správy nebo například nepříliš vhodně nastavenou kategorizaci střelných zbraní.

Ve třetí kapitole jsem provedl komparaci právní úpravy v oblasti nabývání a držení střelných zbraní České republiky s právní úpravou Rakouské a Polské republiky. Nejednalo se o komplexní komparaci jednotlivých právních řádů v oblasti zbraňové legislativy, ovšem při prováděné komparaci jsem se zaměřil právě zejména na nejdůležitější aspekty právní úpravy v oblasti nabývání a držení střelných zbraní.

Obě komparované země mají ve svých zákonech o zbraních obligatorní psychologické vyšetření jako podmínku pro získání zbrojního oprávnění. Tato skutečnost jen potvrzuje moji tezi o důležitosti prověření psychologické způsobilosti žadatele o zbrojní průkaz. Provedenou komparací s Rakouskou a Polskou právní úpravou bylo dále zjištěno, že český zákon absentuje vydefinování tzv. „chladných zbraní“ na rozdíl od Polské právní úpravy. K tomuto jsem již svůj právní názor v závěru uvedl. Dále jsem názoru, že komparace dokázala moji tezi o vhodnosti nastavení právní úpravy současným zákonem o zbraních. Tuto tezi prokazuje zejména komparace s Polskou republikou, která je velmi represivní v oblasti právní úpravy nabývání a držení střelných zbraní a mimo jiné takto

nastavená právní úprava má za následek, že střelnou zbraň drží naprosto minoritní část populace. Demokratický právní stát by měl nastavit podmínky pro vydání zbrojního průkazu a pro nabytí střelné zbraně do vlastnictví, tak aby držitel zbrojního průkazu a střelné zbraně nepředstavoval nebezpečí pro sebe či pro společnost. Polský zákon o zbraních však nastavuje tyto podmínky natolik represivním způsobem, že v Polsku nelze nabýt do vlastnictví zbraň bez absolvování povolovacího řízení, i když se jedná například o jednoranné zbraně, které lze z hlediska bezpečnosti zařadit do skupiny méně nebezpečných střelných zbraní a takové zbraně lze v České republice nabýt do vlastnictví i bez absolvování povolovacího řízení. V tomto ohledu se domnívám, že český ovšem i rakouský zákon o zbraních je nastaven vhodnějším způsobem, jelikož dostatečným způsobem nastavuje výše uvedené podmínky, ovšem tyto podmínky nenastavuje tak represivním způsobem, aby reálnou možnost držení zbraně měla pouze minorita společnosti.

V době psaní této práce se v legislativním procesu nachází vládní návrh novely zákona o zbraních. Tento by mohl přinést zlepšení právní úpravy v oblasti kategorizace střelných zbraní, kterou bych v současném zákoně označil z právního pohledu za nevhodně upravenou. Rovněž by vládní návrh zákona mohl vést ke zlepšení v oblasti elektronizace veřejné správy. Předpokládané datum nabytí účinnosti vládního návrhu je k 1.1.2022, nelze tedy predikovat vývoj právní úpravy vládního návrhu v legislativním procesu a vzhledem této skutečnosti je rovněž nemožné konstatovat, jaký konečný dopad bude mít ve finální podobě připravovaná novela na český právní řád v oblasti zbraňové legislativy. I přes to jsem názoru, že připravovaný vládní návrh (v současné podobě) udržuje vysoký standard podmínek pro získání oprávnění k nakládání se zbraněmi, ovšem i přes to provádí modernizaci a zlepšení v oblasti právní úpravy zbraňové legislativy.

Jsem názoru, že tato bakalářská práce splnila své stanovené cíle a poskytla svému čtenáři ucelené informace, jejichž prostřednictvím porozumí, jakým způsobem je koncipována oblast právní úpravy v oblasti nabývání a držení střelných zbraní v České republice, jaké rozdílnosti v této právní úpravě mají obsažené právní řády dvou sousedních států České republiky a jakým způsobem je ovlivňována nejenom tato oblast právní úpravy legislativou Evropské unie.

Seznam použitých pramenů a literatury

A/ Monografie

- KREML, A., TERYNGEL. *Zákon č. 119/2002 Sb., o zbraních. Komentář.* 2. vyd. Praha : Wolters Kluwer ČR, a. s., 2009, s.12, ISBN 978-80-7357-461-1
- KOVÁRNÍK, Libor. *Zbraně a střelivo.* Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2007, s. 178
- Průcha, P. *Správní řád s poznámkami a judikaturou.* 4. aktualizované a doplněné vydání, Praha: Leges, 2019, 533 s., s. 32, ISBN 978-80-7502-35-1
- COOKE, C. W. Charles. *Právo nosit zbraň a suverenita lidu.* Praha: Občanský institut, 2013, s. 3, ISBN 978-80-86972-96-1
- KOMENDA, Jan. *Bezpečná manipulace se zbraní při zkoušce odborné způsobilosti pro žadatele o zbrojní průkaz.* 2. Vyd. Modřiče: Josef Tůma, 2004, s. 104. ISBN 80-86687-04-X
- MAREK, Tomáš. *Držení a nošení palných zbraní podle nové právní úpravy.* BULLETIN ADVOKACIE. Praha: Česká advokátní komora, 2003, (3), 53-57. ISSN 1210-6348

B/ Právní předpisy, mezinárodní smlouvy

- Zákon č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů
- Konsolidované znění Smlouvy o Evropské unii
- Konsolidované znění Smlouvy o fungování Evropské unie
- Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2017/853 ze dne 17. května, kterou se mění směrnice Rady 91/477/EHS o kontrole nabývání a držení zbraní (Text s významem pro EHP)
- Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2008/51/ES ze dne 21. května 2008, kterou se mění směrnice Rady 91/477/EHS o kontrole nabývání a držení zbraní
- Směrnice Rady 91/477/EHS ze dne 18. června 1991 o kontrole nabývání a držení zbraní
- Zákon č. 119/2002 Sb., o střelných zbraních a střelivu a o změně zákona č. 156/2000 Sb., o ověřování střelných zbraní, střeliva a pyrotechnických předmětů a o změně zákona č. 288/1995 Sb., o střelných zbraních a střelivu (zákon o střelných zbraních), ve znění zákona č. 13/1998 Sb., a zákona č. 368/1992 Sb., o správních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů, a zákona č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání (živnostenský zákon), ve znění pozdějších předpisů
- Zákon č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů

- Zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, ve znění pozdějších předpisů
- Zákon č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích, ve znění pozdějších předpisů
- Bundesgesetz über die Waffenpolizei (Waffengesetz 1996 – WaffG)
- USTAWA o broni i amunicji
- Usnesení č. 2/1993 Sb., Usnesení předsednictva České národní rady o vyhlášení LISTINY ZÁKLADNÍCH PRÁV A SVOBOD jako součástí ústavního pořádku České republiky
- Ústavní zákon č. 110/1998 Sb., Ústavní zákon o bezpečnosti České republiky
- Zákon č. 156/2000 Sb., o ověřování střelných zbraní, střeliva a pyrotechnických předmětů
- Zákon č. 38/1994 Sb., o zahraničním obchodu s vojenským materiálem
- Zákon č. 228/2005 Sb., o kontrole obchodu s výrobky

C/ Použitá judikatura

- Rozsudek ze dne 14. dubna 2005, *Belgie vs Komise*, C-110/03, EU:C2005:223, bod 30
- Usnesení místopředsedy soudního dvora ze dne 27. února 2018, *Česká republika vs Evropský parlament a Rada Evropské unie*, C-482/17 R, ECLI:EU:C:2018:119
- Rozsudek soudního dvora ze dne 3. prosince 2019, *Česká republika vs Evropský parlament a Rada Evropské unie*, C-482/17, ECLI:EU:C:2019:1035
- Rozsudek ze dne 8. června 2010, *Vodafone a další*, C-85/08, EU:C:2010:321, bod 52
- Rozsudek soudního dvora ze dne 3. prosince 2019, *Česká republika vs Evropský parlament a Rada Evropské unie*, C-482/17, ECLI:EU:C:2019:1035, bod 131
- Rozsudek ze dne 29. března 2012, *Komise v. Polsko*, C-504/09 P, EU:C:2012:178, bod 62
- Rozsudek ze dne 8. června 2010, *Vodafone a další*, C-58/08, EU:C:2010:321, bod 51
- Rozsudek ze dne 8. června 2010, *Vodafone a další*, C-58/08, EU:C:2010:321, bod 52
- Rozsudek KS Ústí nad Labem 16 Ca 94/87, SoJ 3/99

D/ Internetové zdroje

- **Poslanecká sněmovna Parlamentu České republiky**

- Skupina poslanců, Sněmovní tisk 1021, Návrh ústavního zákona, kterým se mění ústavní zákon č. 110/1998 Sb., o bezpečnosti České republiky, ve znění ústavního zákona č. 300/2000 Sb. [online]. [Citováno dne 29.01.2020] Dostupný z: <https://www.psp.cz/sqw/text/tiskt.sqw?O=7&CT=1021&CT1=0>

- **Senát Parlamentu České republiky**

- Skupina senátorů, Senátní tisk č. 135, Návrh senátního návrhu ústavního zákona senátora Martin Červíčka a dalších senátorů, kterým se mění Listina základních práv a svobod, ve znění ústavního zákona č. 162/1998 Sb. [online]. [Citováno dne 29.01.2020] Dostupný z:

https://www.senat.cz/xqw/xervlet/pssenat/historie?ke_dni=29.1.2020&O=12&action=detail&value=4471

- Senát Parlamentu České republiky, *Usnesení senátu č. 401, z 22. schůze, konané dne 20. dubna 2016, k balíčku opatření ke kontrole nabývání a držení zbraní a proti nedovolenému obchodu se střelnými zbraněmi a výbušninami /senátní tisky č. N49/10 a K 57/10/* [online]. [citováno dne 15.02.2020] Dostupné z: <https://www.senat.cz/xqw/xervlet/pssenat/original/79674/66947/69839>

- **Webové stránky Ministerstva vnitra České republiky**

- Ministerstvo vnitra České republiky, *Analýza možných dopadů revize směrnice 91/477/EHS, o kontrole nabývání a držení střelných zbraní* [online]. naposledy aktualizováno 11.05.2016 [citováno dne 10.02.2020]. Dostupné z: <chrome-extension://oemmndcblldboiebfnladdacbdm/https://www.mvcr.cz/soubor/analyza-moznych-dopadu-revize-smernice-o-kontrole-nabyvani-a-drzeni-strelnych-zbrani-pdf.aspx>

- Lucie Nováková, *Zpravodajství - ČR podá žalobu proti směrnici EU o zbraních* [online]. [citováno dne 06.03.2020]. dostupné z <https://www.mvcr.cz/clanek/cr-poda-zalobu-proti-smernici-eu-o-zbranich.aspx>

- Ministerstvo vnitra České republiky, *Věcné shrnutí obsahu žaloby České republiky proti Evropskému parlamentu a Radě* [online]. [citováno dne 05.03.2020] Dostupné z: <chrome-extension://oemmndcblldboiebfnladdacbdm/https://www.mvcr.cz/soubor/vecne-shrnuti-zaloby.aspx>

- **Webové stránky Úřadu vlády České republiky**

- Úřad vlády České republiky, *Návrh zákona o zbraních* [online], poslední datum autorizace 04.09.2019 [citováno dne 14.01.2020] Dostupné z: <https://apps.odok.cz/veklep-detail?pid=KORNBFPE2FRS>

- Úřad vlády České republiky, *Závěrečná zpráva RIA* [online]. naposledy aktualizováno 30.12.2019 [citováno dne 31.01.2020] Dostupné z: <https://apps.odok.cz/veklep-detail?pid=KORNBFPE2FRS>

- Úřad vlády České republiky, *Důvodová zpráva* [online]. naposledy aktualizováno 30.12.2019 [citováno dne 31.01.2020] Dostupné z: <https://apps.odok.cz/veklep-detail?pid=KORNBFPE2FRS>

- **Úřad pro publikace Evropské unie**

- Úřad pro publikace Evropské unie, *Prameny práva Evropské unie* [online]. naposledy aktualizováno 13.12.2017 [cit. 01.02.2020]. Dostupné z: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/?uri=LEGISSUM:l14534>

- **Oficiální webové stránky Evropské unie**

- Jean-Claude Juncker, *European Commission strengthens control of firearms across the EU* [online]. naposledy aktualizováno 18. listopadu 2015 [citováno dne 09.02.2020]. Dostupné z:

https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/IP_15_6110

- **Euronews**

Jean-Charles Antoine, Euronews, *Owning a gun in the EU* [online]. zveřejněno a naposledy aktualizováno 15.1.2016 [cit. 31.01.2020]. Dostupné z: <https://www.euronews.com/2016/01/15/owning-a-gun-in-the-eu>

- **Gunpolicy**

- Alpers, Philip and Michael Picard. 2020. *United States — Gun Facts, Figures and the Law*. Sydney School of Public Health, [online] [cit. 02.02.2020]. Dostupné z: <https://www.gunpolicy.org/firearms/region/united-states>

- Alpers, Philip and Marcus Wilson, *Gun Facts, Figures and the Law*. Sydney School of Public Health, The University of Sydney [online]. [cit. 02.02.2020]. Dostupné z: <https://www.gunpolicy.org/firearms/region/china>

- **Deutsche Welle**

- Kathleen Schuster, *8 facts about gun control in the US* [online], naposledy aktualizováno 20.1.2020 [cit. 31.01.2020]. Dostupné z: <https://www.dw.com/en/8-facts-about-gun-control-in-the-us/a-40816418>

- Eleanor V. E. Sharpston, *Gun control: EU court upholds tightened firearms ban* [online]. naposledy aktualizováno 04.12.2019 [citováno dne 09.03.2020] dostupné

z <https://www.dw.com/en/gun-control-eu-court-upholds-tightened-firearms-ban/a-51508658>

- **South China morning post**

- Echo Xie in Beijing, *China set to launch 100-day crackdown on illegal firearms, deadly or otherwise* [online]. publikováno a naposledy změněno: 15.04.2019 [cit. 02.02.2020]. Dostupné z: <https://www.scmp.com/news/china/politics/article/3006081/china-set-launch-100-day-crackdown-illegal-firearms-deadly-or>

- **Ostatní:**

- Commission of the European communities, *White Paper from the Commission to the European Council* [online]. 28-29 June 1985 [cit. 04.02.2020]. Dostupné z: chrome-extension://oemmndcbldboiebfnladdacbfdmadadm/https://europa.eu/document/s/comm/white_papers/pdf/com1985_0310_f_en.pdf

- Filippo Segato, *Gun lobby stirs to life in Europe* [online]., naposledy aktualizováno 4. prosince 2016 [citováno dne 09.02.2020]. Dostupné z: <https://www.politico.eu/article/europe-gun-lobby-mobilizing-against-new-firearms-guns-weapons-rules/>

- David Karásek, *EU Gun Ban: Dita Charanzová speaks out to Firearms United*, [online]. [citováno dne 10.02.2020]. Dostupné z: <https://firearms-united.com/eu-gun-ban-dita-charanzova-speaks-out-to-firearms-united/>

- Tom McEnchroe, *Czech republic misses deadline for implementing EU directive on arms control* [online]. naposledy aktualizováno 14.09.2018 [citováno dne 09.03.2020] Dostupné z: <https://www.radio.cz/en/section/curraffrs/czech-republic-misses-deadline-for-implementing-eu-directive-on-arms-control>

- Aneta Zachová, Euractiv, *Jan Kudrna: Neexistuje právní cesta, jak změnou Ústavy uniknout zbraňové směrnici* [online]. naposledy aktualizováno 19.12.2018 [citováno dne 28.02.2020] Dostupné z: <https://euractiv.cz/section/vnitro-a-spravedlnost/interview/jan-kudrna-neexistuje-pravni-cesta-jak-zmenou-ustavy-uniknout-zbranove-smernici/>

- Small Arms Survey, *Civilian Firearms Holdings 2017* [online]., naposledy aktualizováno v červnu 2017 [citováno dne 02.02.2020] Dostupné z: http://www.smallarmssurvey.org/fileadmin/docs/Weapons_and_Markets/Tools/Firearms_holdings/SAS-BP-Civilian-held-firearms-annexe.pdf

- Wolkers Kluwer, ROZPORZĄDZENIE MINISTRA SPRAW WEWNĘTRZNYCH I ADMINISTRACJI z dnia 11 lutego 2005 r. w sprawie rodzajów broni palnej odpowiadających kategoriom broni palnej określonym w dyrektywie w sprawie kontroli nabywania i posiadania broni [online]. [citováno dne 03.02.2020] Dostupné

z: <https://sip.lex.pl/akty-prawne/dzu-dziennik-ustaw/rodzaje-broni-palnej-odpowiadajace-kategoriom-broni-palnej-okreslonym-17163830>

Seznam tabulek

Tabulka č. 1 – charakteristika a komparace jednotlivých kategorií střelných zbraní uvedených ve Směrnici 93/477/EC.....18

Tabulka č. 2 – charakteristika a komparace jednotlivých kategorií střelných zbraní uvedených ve Směrnici 93/477/EC ve znění Směrnice 2017/853.....24-25

Tabulka č. 3 - charakteristika a komparace jednotlivých kategorií střelných zbraní uvedených v návrhu změně zákona o zbraních (č. j. 1195/19).....52-53

Tabulka č. 4 – komparace právních řádu České republiky, Polska a Rakouska v oblasti nabývání a držení zbraní.....67-68

Zadání práce

MUNI
LAW

MASARYKOVA UNIVERZITA
PRAVNICKÁ FAKULTA
VEVERÍ 70, 611 80 BRNO
IČ: 00216224
DIČ: CZ00216224

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Akademický rok: 2019/2020

Student:	Martin Sotona, UČO: 468848
Obor:	Veřejná správa

Na základě příslušných ustanovení zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), a Statutu Právnické fakulty Masarykovy univerzity Vám určuji téma a zásady pro vypracování bakalářské práce v bakalářském studijním programu:

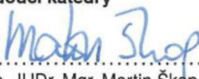
Název práce:	Policie České republiky jako správní orgán na úseku zbraní a střeliva
Název práce anglicky:	The Police of the Czech Republic as an Administrative Body in the Firearms and Ammunition Sector
Vedoucí práce:	JUDr. Stanislav Sedláček, Ph.D.
Pracoviště vedoucího práce:	Katedra správní vědy a správního práva
Datum zadání práce:	31. 10. 2019
Termíny odevzdání práce:	<ul style="list-style-type: none">v případě přihlášky ke státní zkoušce konané v jarním semestru je nutno odevzdat bakalářskou práci do 15. dubna 2020v případě přihlášky ke státní zkoušce konané v prodlouženém zkouškovém období jarního semestru je nutno bakalářskou práci odevzdat do 30. června 2020v případě přihlášky ke státní zkoušce konané ve zkouškovém období podzimního semestru je nutno bakalářskou práci odevzdat do 31. října 2020neodevzdá-li student bakalářskou práci ve výše uvedených termínech, ztrácí právo konat všechny součásti státní zkoušky v příslušném období
Zadání:	Posluchač(ka) se po úvodním vymezení základních pojmů, včetně poslední právní úpravy zákona o Policii ČR č. 273/2008 Sb., zaměří na organizaci správních činností v návaznosti na právní úpravu danou zákonem o střelných zbraních a střelivu, zákonem o ověřování střelných zbraní, střeliva a pyrotechnických předmětů. V práci kromě maximálního využití relevantní judikatury s prezentací konkrétních případů by se měl(la) zaměřit podrobněji na právní úpravu podmínek pro držení střelné zbraně a to jak z pohledu de lege lata, tak i z pohledu de lege ferenda. Nedílnou součástí práce by pak měla být komparace právní úpravy v této oblasti s minimálně dvěma vybranými zahraničními úpravami mimo Slovenskou republiku. Ze způsobu zpracování by měl být zřejmý vlastní přístup zpracovatele(ky).

Souhlasím se zadáním (podpis, datum):

.....
JUDr. Stanislav Sedláček, Ph.D.
vedoucí práce

.....
doc. JUDr. Petr Havlan, CSc.
garant programu

.....
doc. JUDr. Soňa Skulová, Ph.D.
vedoucí katedry

.....
doc. JUDr. Mgr. Martin Škop, Ph.D.
děkan

V Brně dne: 18. 12. 2019